Народная Воля

№ 24 (3765)

26 сакавіка 2013 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай
і рускай мовах

Выдавец:
УП «Народная Воля».
Кошт — свабодны.

АКТУАЛИИ

Светлана КАЛИНКИНА

Гриф секретности

Приговор бывшему заместителю министра внутренних дел Евгению Полудню оглашен. Три с половиной года лишения свободы. Много это или мало? Справедливо осудили бывшего высокого милицейского начальника или несправедливо? Суд прошел, но нет ответов на эти вопросы. Об этом деле практически ничего не известно.

Судя по статьям, которые инкриминировались Полудню (а это "Превышение власти или служебных полномочий" и "Злоупотребление властью или служебными полномочиями"), приговор он получил минимальный. Полудня лишили звания "полковник милиции". У него конфискуют автомобиль, ноутбук, бутылку коньяка, мобильный телефон, 9 миллионов рублей...

Такой был скандал, такое кадровое землетрясение в отдельно взятом ведомстве в связи с этим уголовным делом, но на выходе случился пшик. И миллионов долларов не нашли у бывшего милицейского начальника, и каких-то особых богатств, и вообще непонятно, в чем конкретно его обвинили.

Теперь даже сложно сказать, как оценивать итог этого судебного процесса. Дело замяли или, наоборот, Полудень пал жертвой клановых разборок? Уже и суд закончился, а ответа на эти вопросы по-прежнему нет. Хотя речь идет о высоком государственном чине, человеке, отвечавшем за то, чтобы в стране правили не понятия, а закон. В конце концов, речь о должностном лице, зарплату которого обеспечивали мы с вами, налогоплательщики. Но теперь именно нам и не положено знать, что конкретно утворил этот деятель, кормившийся с наших рук и учивший нас законопослушанию.

За все время следствия никто из должностных лиц не посчитал нужным дать какой-то внятный комментарий по этому делу, суд тоже прошел в закрытом режиме. И это не единственный пример того, как на дела, фигурантами которых выступают высокие государственные чины, можно сказать, люди, олицетворявшие собой власть в том или ином регионе, накладывается гриф секретности. За что конкретно судили бывшего председателя Гродненского облсовета Аркадия Карпутя, бывшего заместителя председателя Витебского облисполкома Леонида Ковалева, почему освободили от ответственности бывшего мэра Полоцка Владимира Точило вместе с замами?.. Список конкретных фамилий можно продолжать, закрытость дел, в которых фигурируют высокого ранга начальники, — это для нашего государства не исключение, это распространенная практика.

Хотя, собственно, такая практика и есть почва, на которой произрастает коррупция: закрытость, клановость, отсутствие публичности, отсутствие общественного контроля. Шито-крыто, шахер-махер, и на место одного коррупционера приходит другой такой же. Гидра остается непобедимой, а государство имитирует бурную деятельность по борьбе за чистоту рядов высшего чиновничества и силовиков. Причем в своих отчетах чиновники не преминут ответить, что с коррупцией они борются всеми доступными способами, в том числе самым действенным — с помощью публичности и открытых судебных процессов.

Такие действительно были. Например, в Гомеле судили пенсионерку-врача, которая за 10—15 тысяч белорусских рублей оформляла фиктивные бюллетени. Судили прямо в поликлинике, в которой она работала. Выездным заседанием. Чтобы все видели и слышали, чтобы процесс имел резонанс.

Недавно в Быховском районе такое же показательное заседание суда прошло по делу четырех доярок, которые пытались украсть с фермы молоко — 10 литров на всех. Судили прямо в сельсовете, чтобы все могли стать свидетелями позора несчастных женщин, покусившихся на (страшно сказать!) два-три литра чужого молока. Их разбирали и наказывали демонстративно, на большую аудиторию, с освещением процесса в СМИ. Но если украдены миллиарды белорусских рублей, сотни тысяч, а то и миллионы долларов, то об этих делах мы не знаем практически ничего.

Так, недавно пытались судить открытым судом бывшего первого заместителя председателя Мингорисполкома Игоря Васильева за взятку в полмиллиона долларов. Однако после нескольких заседаний дело закрыли... и вплоть до вынесения приговора не пустили на процесс никого постороннего. Про доярок общественности знать можно, про взяточников-чиновников — ни к чему.

Сейчас на подходе новые коррупционные дела, и мы вновь ничего о них не знаем. За что конкретно арестован начальник управления собственной безопасности МВД Владимир Кротов, не сообщается. На какой стадии расследование дела бывшего председателя Гомельского горисполкома Виктора Пилипца и кто те "подельники среди чиновников", о которых как-то обмолвился председатель Следственного комитета Виктор Шаев, не известно. Следствие по Управлению делами президента тоже проходит в абсолютно закрытом режиме. Общественности сообщили какую-то обрывочную информацию о том, что дел по этому ведомству несколько, и в качестве примера привели кражу саженцев голубых елей на сумму 1 миллион 400 рублей. Будто в издевку эти саженцы в СМИ подкинули. Потому что из-за расследования криминальных схем в Управлении делами на ушах не только Минск, но и наши соседи. Очень похоже, что разгорается самый настоящий коррупционный скандал — масштабный, дерзкий, затрагивающий приближенных к высшему эшелону власти лиц. Есть сведения, что в связи с этим делом разыгрываются самые настоящие трагедии. Так, родственники арестованных сообщили, что бывший первый заместитель управделами Анатолий Дозоров пытался покончить с собой, перерезав вены прямо в рабочем кабинете. И все равно никто из официальных лиц не посчитал нужным хоть как-нибудь среагировать на эту информацию: либо подтвердить, либо опровергнуть, либо просто сообщить, на самом деле арестованы ли бывший управделами Николай Корбут и его заместитель Анатолий Дозоров или они чисты перед правосудием, как стекло. Будто речь идет о чем-то рядовом, обыденном, привычном.

Самоубийства и попытки самоубийств — это, кстати, еще один аспект проблемы. Официально много говорится про справедливость белорусских судов, следствия, правоохранительной системы в целом и о том, что людям в погонах надо доверять. Однако как только чиновники сами попадают в эти жернова, то произносят другие речи. Если, конечно, могут это сделать. Так, после возбуждения в Гомеле уголовного дела по фактам махинаций со строительством квартир повесился бывший первый заместитель председателя Гомельского горисполкома Анатолий Чистик. До сих пор следователи не могут сказать ничего внятного о причинах самоубийства подполковника КГБ Александра Казака, которое тщательно скрывали и признали только тогда, когда журналисты разыскали свидетелей произошедшего и даже могилу покойного. Самоубийства милиционеров, как выясняется, также часто имеют под собой служебную подоплеку — перспективу поменять рабочий кабинет на тюремную камеру.

Почему те, кто по долгу службы лучше других знает, как работают белорусские суды и следствие, все чаще предпочитают покончить с собой, но только не попасть в их жернова, — это тема для отдельного разговора. Однако очевидно, что, зная методы, они настолько боятся всего того, что будет твориться под прикрытием тайны суда и тайны следствия, что выбирают смерть как лучший выход.

ПАДЛІЧЫЛІ

Багацеі і жабракі

Нацыянальны статыстычны камітэт Беларусі абнародаваў даныя пра заробкі беларусаў у лютым гэтага года. Відавочна, што наша грамадства ўсё больш дзеліцца на багацеяў і жабракоў.

Сферы дзейнасці з самай высокай сярэдняй заработнай платай (у беларускіх рублях)

1.Дзейнасць, звязаная з вылічальнай тэхнікай, — 11.477.587.
2.Хімічная вытворчасць — 9.746.049.
3.Фінансавае пасрэдніцтва — 9.023.234.
4.Вытворчасць коксу, нафтапрадуктаў і ядзерных матэрыялаў — 8.874.300.
5.Дзейнасць паветранага транспарту — 8.183.325.

Сферы дзейнасці з самай нізкай сярэдняй зарплатай

1.Прадастаўленне сацыяльных паслуг — 2.731.720.
2.Сельская гаспадарка, паляванне і прадастаўленне паслуг у гэтых галінах — 3.167.687.
3.Дзейнасць, звязаная з кіно- і відэафільмам, — 3.177.827.
4.Рамонт бытавых вырабаў і прадметаў асабістага карыстання — 3.187.174.
5.Гасцініцы і рэстараны — 3.234.757.

ЦІ ВЕДАЕЦЕ ВЫ, ШТО...

Участкі зямлі пад Мінскам каштуюць, як «сталінка» ў цэнтры сталіцы

Зямля пад Мінскам даражэе штодня, але гэта не спыняе тых, хто гатовы за 15 сотак зямлі аддаць амаль 300 тысяч долараў.

Участак зямлі ў вёсцы Аколіца з трэцяй спробы прадалі за 2 мільярды 334 мільёны рублёў. Справа ў тым, што пасля двух папярэдніх аўкцыёнаў грошы не былі пералічаны, таму зямля выстаўлялася на продаж зноў і зноў.

Імя пакупніка не разгалошваецца. Вядома толькі, што гэты чалавек пасля таго, як заплаціў за ўчастак каля 275.000 долараў, выказаў жаданне паўдзельнічаць у наступным аўкцыёне і набыць суседні ўчастак зямлі. Такім чынам, 30 сотак вясковай зямлі абыдуцца яму больш як у паўмільёна долараў.

Застаецца толькі здагадвацца, колькі грошай будзе каштаваць 15 сотак зямлі ў адным з самых прэстыжных месцаў — у Раўбічах. Пакуль яго стартавая цана не больш за 600 мільёнаў рублёў (каля 70.000 долараў). За такую цану быў выстаўлены ўчастак і ў Аколіцы. Але ў выніку аўкцыёну яго прадалі амаль у чатыры разы даражэй. Чакаць адказу на гэтае пытанне давядзецца нядоўга — аўкцыён адбудзецца 4 красавіка.

Таргі прадэманстравалі цікавую асаблівасць: пачатковы кошт выстаўленых на аўкцыён зямельных участкаў для будаўніцтва індывідуальных жылых дамоў у параўнанні з пачаткам 2012 года ў сярэднім стаў вышэй мінімум напалову, а часам нават — у два-тры-чатыры разы. За тыя ўчасткі зямлі, якія цяпер выстаўляюцца сельсаветамі па 600 мільёнаў рублёў, раней прасілі не больш за 200 мільёнаў. Нават стартавая цана вырасла ў тры разы, а на аўкцыёне яна павышаецца яшчэ больш. І ў тры разы, і ў чатыры...

Пры гэтым не зусім зразумела, чаму за ўчастак зямлі ў Аколіцы змагаліся два патэнцыяльныя пакупнікі, пакуль кошт зямлі не дасягнуў лічбы амаль у 300 тысяч долараў. А за месяц да гэтага на два ўчасткі зямлі ў Заслаўі з падведзенымі газам, водаправодам і электрычнасцю, за якія прасілі 226 і 235 мільёнаў рублёў, пакупнікоў не знайшлося. Можа, справа нават не ў коштах, а ў нейкіх асаблівасцях індывідуальнага густу? Ці ёсць нейкія больш празаічныя тлумачэнні, пра якія звычайныя абывацелі не здагадваюцца?

Любоў ЛУНЁВА.

МЫ І СВЕТ

Дзве акцыі

У нядзелю на вуліцы Парыжа выйшла каля 300 тысяч чалавек. Французы пратэставалі супраць плана ўрада дазволіць аднаполыя шлюбы. У гэты ж дзень на шэсце і мітынг з нагоды 95-х угодкаў абвяшчэння Беларускай Народнай Рэспублікі ў Мінску сабралася прыкладна тысяча чалавек. Пра многае сведчаць гэтыя два факты.

НЕЗАВИСИМАЯ ЭКСПЕРТИЗА

Борис ЖЕЛИБА, профессор, доктор экономических наук

Оптимизм Прокоповича и аппетит россиян

Где-то в декабре 2010 года тогдашний глава Нацбанка Петр Прокопович высказался в том духе, что одной из задач денежно-кредитной политики является достижение белорусским рублем статуса свободно конвертируемой валюты. Тогда же я откликнулся на эти слова статьей "Бурбон против коньяка", предложив к концу 2015 года отправиться в США, поменять свободно конвертируемые белорусские рубли на местные доллары и что-нибудь распить в зависимости от степени конвертируемости нашей валюты. В шутку, конечно.

Но жизнь превратила мою шутку в реальность. После того заявления П.Прокоповича с белорусским рублем случился грандиозный шухер: за 2011 год он обесценился в 2 раза и в 3 раза девальвировался.

Сегодня Петр Петрович уже в новой должности — вице-премьер правительства. Как охарактеризовал его на этом посту А.Лукашенко, он "смотрящий" за действиями правительства. Обладая многолетним опытом работы в Нацбанке, П.Прокопович должен в первую очередь координировать действия главного регулятора с деятельностью правительства. И не только.

Чтобы слова не расходились с делом, вице-премьеру придали массу полномочий. Дотошные журналисты насчитали 14 его официальных и общественных должностей. Соответственно, в новой роли П.Прокопович дает множество указаний и делает много заявлений. К примеру, несмотря на то что рост цен с начала года составил уже 4,5%, вице-премьер не видит оснований для невыполнения плана по инфляции на текущий год в размере 12%. Его не настораживает тот факт, что многие белорусские предприятия работают на склад. Складские запасы готовой продукции увеличились за два месяца на 33,7% и при ВВП в 81,5 трлн рублей на 1 марта достигли 29,7 трлн рублей. Это 75,2% среднемесячного объема производства, а нужно не более 50%. Если не покупают продукцию, значит, она не выдерживает конкуренции по цене и качеству. Вице-премьер считает, что это не критично. Мол, рассосутся к середине года.

Не в первый раз Петр Петрович смело заявляет, что в ближайшие три года цены на российские энергоресурсы для Беларуси не изменятся. Но цены на российские энергоресурсы, а это на нефть и газ, определяются конъюнктурой мирового рынка. Да, для Беларуси всегда делаются поблажки. Но и они не беспредельны и зависят от той же конъюнктуры. А это столкновение сотен факторов: будет ли война с Ираном, будут ли новые волнения в арабских странах Магриба, которые повысят цены на энергоресурсы, освоят ли новые месторождения нефти и газа в России, сколько нефти она погонит в Китай и т.д. и т.п. На Западе такой провидец получал бы миллионные гонорары за свои точные прогнозы.

Органы госуправления готовят пакет мер по улучшению делового климата в стране. Как председатель соответствующего совета П.Прокопович дал соответствующие указания. Чтобы Беларусь к 2015 году вошла в тридцатку стран-лидеров по бизнес-климату. Для этого ей надо продтянуться с 58-го места сразу на 28 пунктов рейтинга Doing Business. По показателю "Налогообложение" в этом рейтинге у Беларуси 129-е место из-за высокой налоговой нагрузки. Вице-премьер поставил задачу перед Минфином и Минтруда подготовить предложения по перераспределению пенсионной нагрузки между предпринимателями и работниками. Вероятно, всем работающим "светит" увеличение процента взносов в ФЗСН. П.Прокопович поручил просчитать последствия введения института госпредставителей в акционерные общества, где отсутствует доля государства. Так называемый владельческий надзор, который, по словам экспертов, позволит государству вмешиваться в деятельность субъектов хозяйствования. В правительстве многие считают Петра Петровича либералом. Поэтому его позиция по этим вопросам может прояснить степень этого либерализма.

Нетрудно заметить, что практически все высказывания П.Прокоповича излучают оптимизм. С одной стороны, может, это и хорошо. С другой — против конкретных экономических показателей тоже не попрешь. Оните свидетельствуют больше о пессимистическом начале года для нашей экономики. И близко нет запланированных темпов роста, снижаются рентабельность деятельности предприятий и размеры прибыли, растет число убыточных предприятий. Надежды получить сразу от России кредит в 2 млрд долларов на модернизацию не оправдались.

(Окончание на 2-й стр.)

ЧУЛІ?

Пад дых

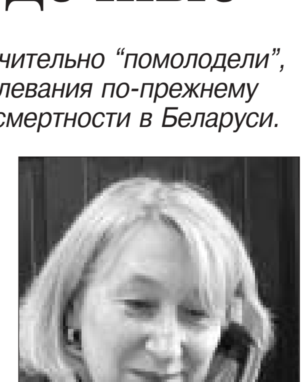
Чыноўнікам, супрацоўнікам пракуратуры, Следчага камітэта і іншых дзяржаўных органаў, якія трапяць пад кампанію скарачэння штатаў, прыйдзецца звальняцца на тых жа ўмовах, што прадугледжаны для звычайных людзей.

На дадзены момант "Закон аб дзяржаўнай службе" прадугледжвае мноства гарантый звольненым чыноўнікам. У прыватнасці, гарантуецца перападрыхтоўка з выплатай за ўвесь перыяд навучання стыпендыі ў памеры сярэднямесячнай заработнай платы па займаемай да звальнення пасады, а таксама немалыя разавыя выплаты. Напрыклад, тым, хто адпрацаваў на дзяржслужбе 15 гадоў і болей, — 6 месячных акладаў. Аднак міністр працы і сацыяльнай абароны **Мар'яна Шчоткіна** ўжо накіравала ў Палату прадстаўнікоў праект змен у заканадаўства, якія адменяць усе гэтыя прывілеі. У выпадку іх прыняцця чыноўнікі, як і ўсе мы, змогуць прэтэндаваць толькі на тры месячныя аклады і мізэрную дапамогу па беспрацоўі.

ПРЯМАЯ ЛИНИЯ

Дела сердечные

Инфаркты и инсульты значительно "помолодели", а сердечно-сосудистые заболевания по-прежнему остаются главной причиной смертности в Беларуси.

— Почему количество молодых гипертоников и сердечников увеличивается?

— Какие вредные привычки губят сердце и сосуды?

— Возможна ли профилактика сердечно-сосудистых заболеваний?

— Могут ли современные лекарственные препараты спасти от инсульта?

— Как часто нужно проходить профилактическую диагностику?

— Где в Беларуси можно пройти полное обследование сердца и сосудов?

На эти и другие вопросы ответит ***доктор медицинских наук, профессор кафедры кардиологии и ревматологии БелМАПО, врач-кардиолог высшей категории медицинского центра "ЛОДЭ" Тамара Дмитриевна ТЯБУТ.***

Звоните сегодня, ***26 марта, с 15.00 до 16.30 по телефону 328-68-41.***

Присылайте свои вопросы заранее по электронной почте **nv@promedia.by** *с пометкой "Прямая линия".*

Народная Воля http://www.nv-online.info
26 САКАВІКА 2013 г.

ИЗ ПЕРВЫХ УСТ

В Беларуси можно зарабатывать 50 тысяч долларов в месяц

Именно такая средняя зарплата в хоккейном клубе "Динамо Минск". А основной спонсор команды — «Беларуськалий»

Об этом рассказал председатель центрального совета БФСО "Динамо" Юрий Бородич в эксклюзивном интервью порталу **SPORT.TUT.BY**.

— Недавно пользователи активно обсуждали зарплаты хоккеистов. По сведениям Анатолия Тозика, среднемесячная зарплата в "Динамо" составляет 420 миллионов рублей. В то время как гражданское население довольствуется 500 долларами... — заметили журналисты.

— Думаю, Анатолий Афанасьевич не обладает достаточной информацией о специфике вида спорта, — был ответ Бородича. — По этому показателю наш клуб находится на 19-м месте в КХЛ. В долларовом эквиваленте это 50.000 долларов. У питерского СКА этот показатель равен 130.000. Официальные данные. Если мы хотим понизить планку, нужно быть готовым к тому, что в "Динамо" будет другая команда. Игроки просто уйдут в другие клубы.

Любопытно, а возьмут ли их в других клубах? Как известно, минское "Динамо" в этом сезоне не вошло даже в плей-офф Кубка Гагарина, куда попадают 16 лучших команд КХЛ. Более того, в утешительном Кубке надежды "зубры" проиграли и рижскому "Динамо".

ЧУЛІ?

У чыёй кішэні мясцовы бюджэт?

Гэтым пытаннем задаліся актывісты кампаніі "Гавары праўду!", якая не зарэгістравана ў Мінюсце, але не спыняе сваю дзейнасць.

І аказалася, што не так проста знайсці інфармацыю пра тое, на што мясцовыя ўлады трацяць дзяржаўныя грошы.

"Зараз актывісты кампаніі збіраюць даныя аб мясцовых бюджэтах, — паведаміў адзін з кіраўнікоў кампаніі **Сяргей Вазняк**. *— Паўсюдна, дзе ёсць людзі, якія падзяляюць нашу ідэю, мы пісьмова запатрабавалі ад кіраўнікоў мясцовых выканкамаў і Саветаў публікацыі вычарпальных даных аб раённых, гарадскіх і абласных бюджэтах у адкрытых крыніцах. Напрыклад, на агульнадаступных сайтах выканкамаў, а не ў спецыялізаваных юрыдычных базах. Усе без выключэння начальнікі на гэтыя запыты адказалі адпіскамі. Магчыма, таму, што блытаюць сваю кішэню з дзяржаўнай".*

Тым не менш работа па пошуку дзяржаўных грошай не спыняецца. Актывісты "Гавары праўду!" хочуць знайсці адказы на тры пытанні.

Першае: што ў мясцовым бюджэце ёсць лішняе? *"Напрыклад, улада прыдумала якую-небудзь манументальную "будоўлю стагоддзя" іміджавага характару, карысці ад якой мясцоваму насельніцтву — нуль, ці збіраецца закупіць для выканкама новы джып. Чаму б не ліквідаваць гэты артыкул бюджэту? Тым больш у абвешчаны кіраўніком "вертыкалі" Год беражлівасці",* — тлумачыць Сяргей Вазняк.

Другое: чаго ў мясцовым бюджэце не хапае? Магчыма, патрэбны новы мост. Ці школа. Ці рамонт у раённай бальніцы. Ці мадэрнізацыя вулічнага асвятлення. Грамадскія актывісты маюць намер дабіцца, каб такія патрэбы тэрмінова былі ўключаны ў планы па фінансаванні.

Трэцяе: дзе ў мясцовым бюджэце закладзены магчымасці для карупцыі? *"Груба кажучы, усе ведаюць, што жонка старшыні аднаго з вельмі буйных беларускіх гарвыканкамаў валодае ў гэтым жа горадзе ўсім кветкавым бізнесам. І калі ў бюджэце горада раптам выявіцца радок, нават ускосна нацэлены на падтрымку гэтай галіны, — то плача па "мэры" "Амерыканка",* — абяцае Вазняк.

Ігар МАРОЗАЎ.

БЕЗ РЭТУШЫ

Бардэльера,

альбо Чаму мінчанка Галіна Лагацкая можа трапіць у Кнігу рэкордаў Гінеса...

Звычайна ў знакамітую кнігу Гінеса трапляюць розныя неардынарныя асобы: хто плюнуў далей, хто з'еў непад'ёмную гару локшыны, пераплыў мора-акіян, скраў усясветны скарб, збег з якога-небудзь Алькатраса — ды ці мала што... А тут — дзесяцігадовае змаганне за права быць... законапаслухмянай грамадзянкай Беларусі. Пакуль гінесаўскія эксперты ў чаканні новага рэкорда і суадносяць "прававы марафон" спадарыні Лагацкай з іншымі падобнымі, абмалюем сітуацыю і мы...

Хто «праспаў», хто абакраў...

Апошнія дзесяць гадоў Галіна Іванаўна спрабуе дамагчыся элементарнага — выканання законаў органамі і асобамі, якія — па вызначэнні — павінны іх трымацца і аберагаць. Пра "кіпучую" дзейнасць дзяржорганаў крышку ніжэй, а пакуль пра сутнасць "кааператыўнай" справы... Дык вось, яшчэ за савецкім часам маці-адзіночка (выхоўвала тады дачку) атрымала аднапакаёвую кватэру (жыллёва-будаўнічы кааператыў №500 у Першамайскім раёне сталіцы) па размеркаванні прафкама аднаго буйнога НДІ. Праз нейкі час сям'я павялічылася, і цяпер ужо з мужам і дзвюма дочкамі Галіна Лагацкая тулілася на тых 17 метрах. Канечне, марылі пра пашырэнне жылплошчы, і, канечне, розныя "дабрадзеі" з ліку райвыканкамаўскіх прапаноўвалі ім пабудаваць трохпакаёвую кватэру... Але якія сродкі ў беднай сям'і, ды яшчэ ў "шалёныя" дзевяностыя? Сталі ў чаргу на пашырэнне, сталі чакаць... Ды не адны яны, іншыя сем'і таксама. А раптам?.. І тое "раптам" нечакана звалілася на галаву, але зусім не радаснай весткай. Аднойчы стала вядома, што ў кааператыве вызваліліся тры аднапакаёўкі: людзі памерлі, а іхнія кватэры так і не былі аформлены пры жыцці ў прыватную ўласнасць. Значыцца, жылплошча пераходзіць ва ўласнасць кааператыва і размяркоўваецца сярод тых яго членаў, якія стаяць у чарзе на пашырэнне — і лагічна, і ў поўнай адпаведнасці са Статутам кааператыва... Так на паперы, а як у жыцці?..

У лютым 2003 года сход упаўнаважаных размеркаваў кватэры паміж тымі, хто меў у іх патрэбу, — гэта афіцыйная, так бы мовіць, версія. Але яна ніяк не задаволіла частку жыхароў дома №3/2 па вуліцы Русіянава. Чаму? Па меркаванні спадарыні Лагацкай і яе аднадумцаў, размеркаванне кватэр было ажыццёўлена келейна і з яўнымі парушэннямі Статута і дзеючага заканадаўства. Па-першае, у выніку махінацый з дакументамі адна кватэра была незаконна выдзелена суседу-сябру старшыні кааператыва. Той "дружбан" стаўся ўлікоўцам на пашырэнне толькі ў 1998 годзе — нашмат пазней за іншых... Далей, старшыня кааператыва П.Раманчык падмяніў пратакол сходу і падрабіў подпісы членаў ЖБК, якія не прысутнічалі на размеркаванні жылплошчы, — тое пацвердзіла почыркаведчая экспертыза. Усё гэта было ўтворана толькі з-за таго, што не было кворуму. Але, відаць, калі нельга (нават па законе), але вельмі хочацца, дык... можна. Сам старшыня, па ягоных жа словах, вывесіў абвесткі пра сход на пад'ездах, але не ўсе паспелі іх прачытаць, бо тыя абвесткі пазрывалі раней часу... У выніку пра "раздачу" кватэр многія і да сёння нічога не ведаюць. Да ўсяго спісы і заявы на пашырэнне, якія знаходзіліся ў былога старшыні кааператыва, некуды бясследна зніклі. А новая чарга на паляпшэнне жыллёвых умоў стваралася спантанна, па прынцыпе: хто не паспеў, той спазніўся...

Усё гэта настолькі абурыла Галіну Іванаўну, што яна вырашыла дакапацца да ісціны і вярнуць, значыцца, справядлівасць у законнае рэчышча. Ведала б наперад, у якую цягамоціну ператворацца яе вандроўкі па інстанцыях...

Блуканні па пакутах...

Перад тым жа наша праўдашукальніца (канечне, з групай падтрымкі гэткіх жа апантаных на глебе справядлівасці ды законнасці) высветліла, што на самай справе старшыня ЖБК ніякім старшынёй не з'яўляецца, бо ніхто яго не выбіраў ва ўстаноўленым Статутам парадку. Нелегітымнымі аказаліся і ўпаўнаважаныя, паколькі тэрмін іх паўнамоцтваў даўно скончыўся, а агульны сход кааператыўшчыкаў не праводзіўся з моманту ўтварэння ЖБК-500... Куды кінуцца, дзе шукаць рады?.. Вядомая справа — у мясцовым выканаўчым органе, у адміністрацыі Першамайскага раёна. Там спачатку паабяцалі разабрацца (на той час спецыялістам жыллёвага аддзела працавала спадарыня Н.Бараноўская) з дзеяннямі старшыні ЖБК, тым больш што дакументы на засяленне аднапакаёвак яшчэ не былі зацверджаны. Параілі яшчэ напісаць пісьмовую скаргу на імя галавы адміністрацыі, а лепш пайсці да яго на прыём... Да самага галоўнага не патрапілі, а да намесніка здолелі. Той таксама паабяцаў разабрацца, але і пасля абяцанняў працягваў ставіць подпісы пад адпіскамі...

Цяпер Галіна Іванаўна дзівіцца сваёй наіўнасці: думала, што "дзяржаўнікі" толькі тым і занятыя, што стаяць на варце законнасці, правоў простых грамадзян. Але якое там! Трэба было скалануць ледзьве не ўсіх дзяржымордаў, каб пераканацца ў існасці народам выказанага: Іван ківае на Пятра, а Пётра на Івана... Праўда, і "ківальшчыкі" патрапілі гэтым разам на "моцны арэшак" — ніяк не здавалася наша прэтэндэнтка на "Гінеса", гнула сваю праўдалюбскую лінію. Яшчэ дзве кватэры доўгі час пуставалі, пакуль іх па-ціхаму — зноў жа з парушэннем норм Статута, заканадаўства і маралі — не выдзелілі патрэбным людзям... І таго-сяго дамаглася: у 2004 і 2007 гадах суды адмянілі-такі рашэнне сходу ўпаўнаважаных па выдзяленні кватэры і рашэнні адміністрацыі Першамайскага раёна. У 2006 годзе пракуратура горада Мінска ўнесла першае прадстаўленне аб ліквідацыі выяўленых парушэнняў статута ЖБК.

Здавалася, лёд крануўся — справядлівы судовы вердыкт вынесены... І тое-сёе змянілася. У 2011 годзе прайшлі-такі законныя выбары органаў праўлення кааператыва.

Але вернемся да канкрэтыкі... Незаконна выдзеленыя аднапакаёўкі ніхто пакуль не вызваліў, у дадзены момант законна выбрана старшыня падаў у суд іск аб высяленні.

Крымінальная справа ў дачыненні да цяпер ужо былога старшыні кааператыва была ўзбуджана толькі праз 5 гадоў і толькі дзякуючы Генеральнай пракуратуры... Але следчыя гарадской пракуратуры так і не згледзелі складу крымінальнага дзеяння ў падробцы 16 (!) подпісаў упаўнаважаных ЖБК-500. "Стараннямі" Першамайскай пракуратуры спадарыня Лагацкая адседжвала нават "суткі". А ўсё з-за таго, што адмовілася выходзіць з кабінета пракурора ў 2008 годзе, не атрымаўшы ад яго адказу на пытанне: чаму ягоныя памочнікі працягваюць даваць фармальныя адпіскі замест абгрунтаваных адказаў? І адседзела сваё. Праўда, па выхадзе на волю тут жа абскардзіла дзеянні міліцыі і суддзі ў вышэйстаячым судзе — і справу выйграла. Але ад такой "вікторыі" ніякай радасці.

Сухі астатак...

Дзесяцігадовае процістаянне Галіны Лагацкай з Сістэмай працягваецца да гэтай пары. Пакуль рана казаць пра канчатковы вынік няроўнай барацьбы. У шахматах такое завецца "цугцванг", у жыцці — "ні вашым ні нашым". Адно зразумелі праўдашукальнікі: каб дамагчыся справядлівасці і законнасці, ніяк нельга апускаць рукі — трэба ісці да канца. І яны па-ранейшаму бамбардзіруюць інстанцыі лістамі-скаргамі, патрабаваннямі, зваротамі. У адказ... па-ранейшаму атрымліваюць адпіскі. Але ёсць і адказы па сутнасці. Чыноўнікі, верагодна, разлічваюць на тое, што людзям такі "пінг-понг" хутка надакучыць, і ўсё ў ЖБК-500 застанецца па-ранейшаму. Але падобна на тое, што яны пралічыліся, недаацанілі ўпартасць жанчыны і яе прыхільнікаў. Як-ніяк, а яна ўсё ж здолела даказаць, хто на самай справе цемрашаліць у гэтай справе. Яшчэ ў 2009 годзе гарадская пракуратура паўторна вымушана была выдаць прадстаўленне, у якім чорным па белым зафіксавана, што *"до настоящего времени общее собрание не проведено, изменения в учредительные документы ЖСК не внесены (*як таго патрабаваў Указ прэзідэнта №43. — **Рэд.**)*, органы управления кооператива не переизбраны"*. Карацей, указаны ўсе хібы, з-за якіх і вырасла неправавая нарасць і з-за якога да гэтай пары то заціхае, то наноў успыхвае "вайна адной супраць усіх". Між тым у прадстаўленні ясна сказана, хто павінен кантраляваць працэс: *"заместителю председателя Мингорисполкома направлена информация о недостаточности контроля администрации Первомайского района города Минска за деятельностью указанной выше организации застройщиков"*. Карацей, Галіна Іванаўна (так атрымліваецца) — першапраходца ў самай што ні на ёсць цывілізацыйнай справе. Іншымі словамі, каб навесці ўрэшце парадак у ЖБК-500, у тым ліку вярнуць у законнае рэчышча працэс размеркавання кватэр, патрабуецца правесці агульны сход членаў кааператыва.

Пра выкананне судовага вердыкту (адмена рашэння сходу ўпаўнаважаных па выдзяленні кватэры і адмена рашэнняў адміністрацыі Першамайскага раёна) проста забыліся — ніхто яго і не збіраецца рэалізоўваць. Узнікае пытанне: што гэта за суд, рашэнні якога ігнаруюцца?..

Іншым разам чыноўнікі пытаюцца ў Галіны Лагацкай: навошта яна з такой упартасцю змагаецца з "ветранымі млынамі", дзеля чаго? Так схільны думаць у калідорах улады, але зусім па-іншаму разважае спадарыня Лагацкая. Яна, пэўна ж, мае рацыю, бо і сапраўды чаго вартыя тыя законы, калі баль правіць, пашукшынску кажучы, "бардэльера"— кааператыўнае ў нашым выпадку... Можа, не варта хаваць галаву у пясок, а трэба прызнаць дапушчанае беззаконне ды выправіць сітуацыю? Нездарма кажуць: лепш позна, чым ніколі...

Георгій ЧЫГІР.

АФІЦЫЙНА

Дасягнулі 500 долараў

Нацыянальны статыстычны камітэт зафіксаваў: у лютым налічаная сярэдняя заработная плата работнікаў краіны склала 4 млн 504 тыс. 840 рублёў. Гэта прыкладна 522 долары. Праўда, гэта "брудныя" грошы, на рукі сярэднестатыстычны работнік атрымаў менш.

Што тычыцца налічанай сярэдняй заработнай платы рабочых і служачых, то яна ў лютым таксама перавысіла 500-доларавую адзнаку і склала 4 млн 539 тыс. 345 рублёў.

Трэба разумець, што абяцанні ўлад наконт заробкаў беларусаў выкананы. Засталося толькі спыніць рост цэн. Бо пры цяперашніх коштах за 500 долараў не надта шмат сабе дазволіш.

ПРЭЦЭДЭНТ

Звольнены

Старшыня ўрада Міхаіл Мясніковіч падпісаў пастанову аб звальненні намесніка старшыні Дзяржаўнага камітэта па навуцы і тэхналогіях **Аляксандра Жыгуліча**. Прычым гэтае звальненне не звычайная кадравая ратацыя.

Згодна з пастановай, Жыгуліч вызвалены ад пасады "ў сувязі з невыкананнем абмежаванняў, звязаных з дзяржаўнай службай".

Нагадаем, што "Закон аб дзяржаўнай службе" прадугледжвае шэраг забарон для дзяржслужачых. Напрыклад, гэта забарона займацца прадпрымальніцкай дзейнасцю асабіста або праз даверaных асоб, аказваць садзейнічанне блізкім сваякам у ажыццяўленні прадпрымальніцкай дзейнасці, выкарыстоўваючы службовае становішча, прымаць удзел асабіста або праз даверaных асоб у кіраванні камерцыйнымі арганізацыямі, займацца ў працоўны час іншай аплачваемай работай, мець рахункі ў замежных банках і іншае.

Што канкрэтна парушыў Аляксандр Жыгуліч, невядома. Ён — з плеяды маладых чыноўнікаў, якія не дасягнулі і 40 гадоў, але зрабілі вельмі добрую кар'еру. Што тычыцца канкрэтна Аляксандра Жыгуліча, то ён пачынаў свой кар'ерны шлях з працы ў Міністэрстве па падатках і зборах.

Алег СНОЎ.

РЭГІЁНЫ

Жанчына адна гадуе 8 дзяцей

Ірына Сцепаненка выхоўвае трох хлопчыкаў і пяць дзяўчынак. Быць мамай для яе — прафесія, бо яна ўзначальвае дзіцячы дом сямейнага тыпу.

Кожная раніца ў жыхаркі Чэрыкава Ірыны Вячаславаўны пачынаецца з пабудкі — трэба падняць, накарміць і сабраць у школу і сад цэлую каманду. Падымацца трэба а шостай, бо толькі на дзяўчынак сыходзіць процьма часу — кожную трэба расчасаць, коскі заплесці, апрануць прыгожа. І ўсё ў пяцікратным памеры! А сняданак прыгатаваць трэба ўвогуле на васьмярых.

У такім тэмпе Ірына жыве з лістапада мінулага года, калі адкрыўся дзіцячы дом сямейнага тыпу. Тады жанчына ўзяла на выхаванне чацвярых непаўнагадовых дзяцей — Леру, Глеба, Лізу і Лену. Пазней да іх далучыліся Рэната і Маша, а яшчэ Ірына выхоўвае двух сваіх сыноў. Усе дзеці да сустрэчы з Ірынай знаходзіліся ў сацыяльна небяспечным стане. Толькі ў доме Сцяпанавай яны даведаліся, што такое сапраўдная сям'я.

У Ашмянах асудзілі афрыканцаў

Каб патлумачыць двум грамадзянам Кот-д'Івуара, што яны парушылі закон, судовае пасяджэнне прыйшлося весці на французскай мове.

Папрактыкавацца ў валоданні замежнай мовай прыйшлося інспектару пункта пропуску "Каменны Лог" **Таццяне Мамуль**, якая перакладала змест працэсу двум афрыканцам. **Якуба Саламона Канэ** і **Серы Менса Калу** дэпартавалі з Беларусі за незаконнае перасячэнне дзяржаўнай мяжы, забараніўшы прыязджаць у краіну тры гады. Сёлета іх затрымалі пагранічнікі ў вёсцы Ганева Ашмянскага раёна. Цяпер Якубу Саламону і Серы Менса прыйдзецца правесці тры месяцы пад арыштам. Зрэшты, гэта часткова здзейсніць іх мару затрымацца ў Беларусі...

Хочаце мець залатыя зубы! Няма праблем

Старшыня Баранавіцкага гарвыканкама даручыў стаматолагам аднавіць традыцыю пратэзавання золатам.

Чаму пытаннем пратэзавання зубоў заняліся на самым версе баранавіцкай "вертыкалі", сказаць цяжка. Між тым старшыня гарвыканкама **Віктар Дзічкоўскі** асабіста зазначыў, што *"трэба аднавіць традыцыйныя віды пратэзавання"*. Маўляў, ёсць жа людзі, якім хочацца мець зубы з каштоўных металаў, а магчымасці такой няма.

Сёння ў краіне толькі шэсць клінік маюць права рабіць пратэзы з каштоўных металаў. Гэтай паслугай у асноўным карыстаюцца людзі старэйшага пакалення, а моладзь аддае перавагу не такім каларытным "дэталям".

Марыя МАЛЕВІЧ.

Оптимизм Прокоповича и аппетит россиян

(Окончание. Начало на 1-й стр.)

Российская сторона прямо заявляет, что нужно просто выполнять свои обязательства и получить эти деньги от продажи госсобственности. И не против, как многие считают, поглотить наши ведущие предприятия через создание холдинговых пар по типу МАЗ—КамАЗ. Например, "Нафтан"—"Роснефть", "ГродноАзот"—"Еврохим". Хотя Петр Петрович и тут оптимистически заявил, что нужно устранить лишь юридические препятствия для получения российского госкредита. В принципе, денег у россиян достаточно. И аппетита им не занимать. А у белорусского правительства денег хронически недостает, и надо их постоянно занимать.

За ними поедешь и за тридевять земель. Пока Петр Петрович оставался на хозяйстве, состоялся визит высокопоставленной и многочисленной белорусской делегации во главе с президентом в южноазиатский регион. В частности, в Индонезию и Сингапур. Затем в Объединенные Арабские Эмираты. Индонезия — государство с более чем 200-миллионным населением, обширнейший рынок, где можно продать все. Богата нефтью. Сингапур — азиатский тигр, в считанные годы выбился в число наиболее развитых государств, мировой финансовый центр. И у арабов есть нефть, а значит, деньги. Главные цели этой поездки были, пожалуй, две — раскрутить азиатов на покупку наших государственных облигаций и расширить географию белорусского экспорта. Попытаться продать на этом рынке такую традиционную экспортную продукцию, как БелАЗы, МАЗы, трактора, калийные удобрения, сухое молоко и т.п. Параллельно шли переговоры об участии азиатского капитала в совместных проектах, в том числе и на белорусской территории. Результаты визита достаточно скромные и пока на бумаге. Займов тоже пока не предвидится. Вряд ли Индонезия станет для Беларуси второй Венесуэлой, где экономическое сотрудничество держалось на личных симпатиях глав государств, и его будущее после смерти Чавеса под вопросом.

Время, к сожалению, работает против белорусской экономики. Она давно и окончательно стала придатком российской, в сколько-нибудь самостоятельном виде нежизнеспособна, требует постоянной финансовой подпитки. И если когда-нибудь реформируется и модернизируется, то, вполне вероятно, только через поглощение российским капиталом. Российское руководство и дальше будет обставлять свою помощь конкретными условиями, неспешно укорачивая тот самый поводок, на котором держит белорусскую экономику. Для России все идет путем. Переток в Россию наиболее квалифицированных кадров усиливается, финансовое состояние наших предприятий — конкурентов аналогичным в России ухудшается, долговая петля затягивается. Торговое сальдо с Россией — минус 11 млрд долларов, еще 3,8 млрд отдаем ежегодно в российский бюджет в виде таможенных пошлин за экспорт нефтепродуктов. Несмотря на оптимизм П.Прокоповича, многие авторитетные эксперты оценивают состояние белорусской экономики как предкризисное. Имея в виду не перманентный кризис, в котором она находится, а острый кризис 2011 года. Так, глава "Белгазпромбанка" В.Бабарико оценивает вероятность его повторения как 50 на 50. Глядишь, возьмут нас россияне, что называется, голыми руками.

АБ'ЕКТЫЎ

Паляванне на інвестараў,

альбо Што чакаць беларусам ад усходнеазіяцкіх "драконаў" у найбліжэйшы час...

Візіт Лукашэнкі ў Інданезію і Сінгапур выклікаў небывалы ўсплёск у афіцыйных медыя. Прыкладна гэткі ж ажыятаж назіраўся (калі хто памятае), як асвойвалі венесуэльскі "клондайк"... Дарэчы, экспарт тавараў у гэтую лацінаамерыканскую краіну склаў у мінулым годзе 254,4 млн долараў — у чатыры з паловай разы менш, чым у маленькую Літву... А ў Польшчу наша краіна экспартуе тавараў амаль на мільярд долараў, у Германію — на 1,7 мільярда.

Што тычыцца азіяцкіх эканамічных "драконаў", дык у статыстыцы беларускага мытнага камітэта, напрыклад, ні Інданезія, ні той жа Сінгапур не прыкмечаны ў спісе значных гандлёвых партнёраў. За 20 гадоў з моманту падпісання дамовы аб супрацоўніцтве Беларусі з Сінгапурам тавараабарот летась склаў усяго толькі 26,5 мільёна долараў. І вось — прарыў на азіяцкі кантынент?

У ходзе беларуска-інданезійскага форуму ў Джакарце бізнесмены абедзвюх краін падпісалі мемарандум аб узаемаразуменні па пытаннях гандлёвай дзейнасці. І тая дзейнасць ахопіць самую розную прадукцыю — малако, шыны, кар'ерную вялікагрузную тэхніку ды іншае. Міністр прамысловасці Хідаят заявіў нават, што шэраг беларускіх прамысловых прадпрыемстваў, у прыватнасці вытворцаў вялікагрузнай аўтатэхнікі, такіх як БелАЗ, разглядаюць магчымасць перанясення вытворчых магутнасцяў у Інданезію. Між тым скептычна настроеныя аналітыкі сумняваюцца ў тым, што фінансавы цэнтр Усходнеазіяцкага рэгіёна стане кідацца на вырабы беларускай вытворчасці. На самай справе, ці варта асабліва спадзявацца, што член СГА Інданезія аддасць перавагу малочным прадуктам з Беларусі? Слаба ў тое верыцца, асабліва ўлічыўшы, што пад бокам багацейшы сельгасрынак Аўстраліі... Ці там замест амерыканскіх "Катэрпілераў" пачнуць купляць беларускія трактары ды МАЗы... Наўрад. Ну хіба што па дэмпінгавых цэнах, але ці выгадны такі гандаль беларусам?.. Дык чаму кіраўнік Беларусі разам са сваімі дыпламатамі-каміваяжорамі так упарта ціснецца на азіяцкія абшары? Увогуле, імкненне пахвальнае: усе так робяць, бо шукаюць выгаду... Але ў дадзеным выпадку прысутнічае істотны нюанс, і ён на паверхні: каб прадаць нешта добрае, трэба тое добрае вырабіць — канкурэнтаздольнае ва ўсіх адносінах. Але тэхналогіі, якія ёсць у Заходняй Еўропе і Амерыцы, не даступныя Беларусі з-за недальнабачнай палітыкі нашых уладароў. Таму і шукаюць экзатычныя краіны на краі свету, што патрэбна збываць незапатрабаваныя на Захадзе беларускія тавары. Але, па ўсім бачна, аптымізм беларускіх чыноўнікаў выплюхнуўся праз край: наўрад ці Джакарта і Сінгапур стануць "ідэальнай пляцоўкай" для прасоўвання беларускай прадукцыі. Аднак старацца трэба, бо валюта — якім бы чынам яна ні была здабыта — патрэбна зараз, як ніколі. А будзе той дэфіцыт гандлёвага балансу ці не — пытанне другаснае...

Георгій ПЛАТОНАЎ.

Нечуваны эканамічны эфект — 200 мільёнаў долараў — чакаўся пасля паездкі прэм'ера Міхаіла Мясніковіча ў М'янму ў 2011 годзе.

Але што мы прадаём у гэтую краіну? Адказ нашы калегі з "Еўрарадыё" знайшлі на сайце Белстата ў справаздачы па экспарце за 2012 год.

Аказалася, што у М'янму мы прадалі на 1000 долараў living рознага шакаладу, яшчэ печыва на 100 долараў, на 200 долараў гарэлкі — гэта 3—4 скрыні, і на такую ж суму іншых моцных напояў. А таксама 3 чамаданы — можа, іх выкарыстоўвалі для перавозкі?

На 1200 долараў прадалі друкаванай прадукцыі, 400 каляндарыкаў, скуранога абутку на 4200 долараў, яшчэ тысячу фламастараў і столькі ж шарыкавых асадак.

Колькі ж прадалі аўтатэхнікі? 6 трактароў за 56 тысяч долараў. А шын і камплектуючых на 3 тысячы.

Агулам прадукцыі, згодна з данымі Белстата, атрымалася на 100 тысяч долараў.

ПАЛІТКУХНЯ

«Перамогі вам, хлопцы!»

Падчас акцыі, прысвечанай Дню Волі, якая прайшла ў Мінску, многія заўважылі, што лідар руху "За свабоду", былы кандыдат на пасаду прэзідэнта Аляксандр Мілінкевіч нібы стараецца сысці ў цень, даючы дарогу сваім маладым паплечнікам.

Сапраўды, Мілінкевіч прысутнічаў і на шэсці, і на мітынгу, але сам нават не выступаў. Мы ўбачылі Мілінкевіча, які стараецца стаць фонам для маладых палітыкаў. Ён сыходзіць з палітыкі?

У атачэнні старшыні руху "За свабоду" кажуць, што звычайным пенсіянерам іх лідар быць не збіраецца. Але сапраўды падумвае пра тое, каб саступіць дарогу маладым.

Цікава, што літаральна напярэдадні Дня Волі старшыня руху "За свабоду" Аляксандр Мілінкевіч, першы намеснік старшыні арганізацыі Юрась Губарэвіч і старшыня Партыі БНФ Аляксей Янукевіч наведалі палітзняволенага Паўла Севярынца. Пасля сустрэчы ў вёсцы Куплін, што ў Пружанскім раёне, дзе Севярынец адбывае пакаранне на "хіміі", Мілінкевіч зрабіў шматзначнае прызнанне: "Я глядзеў на маладых — Паўла, Юрася, Аляксея — і думаў, што гэтыя былыя маладафронтаўцы — разумныя, адказныя і ўжо дасведчаныя палітыкі. Слухаў і разумеў, што надыходзіць іх час: яны маюць зрабіць тое, што не заўсёды атрымлівалася ў нас. І быў шчаслівы, што ёсць каму перадаць эстафетную палачку. Перамогі вам, хлопцы!"

Алена ДАВЫДАВА.

ТЭНДЭНЦЫЯ

Растуць валютныя дэпазіты

Беларускія банкі ахвотна прымаюць валютныя ўклады ад насельніцтва. І прываблiваюць укладчыкаў стаўкамі. Толькі за апошні месяц адразу ў трох банках стаўкі падраслі на 1,5—2 працэнтныя пункты. Напрыклад, у "Ідэя Банку" свабодныя сродкі можна размясціць пад 7% гадавых, у той час як месяц таму стаўка даходзіла толькі да 5%. "БТА Банк" павялічыў стаўку да 6% гадавых, "Еўрагандальінвестбанк" — да 6,8% гадавых.

Валюту можна пакласці на дэпазіт тэрмінам на 3 месяцы. Але трэба мець на ўвазе, што звычайна прывабныя дэпазіты распаўсюджваюцца на фіксаваныя сумы і нярэдка банк устанаўлівае мінімальны ўзнос у памеры 10 тысяч долараў.

Ганна ГАНЧАРЫК.

Дайшла чарга да «Нафтана»

Адзін з двух беларускіх нафтаперапрацоўчых заводаў — наваполацкі "Нафтан" — уключаны ў пералік расійска-беларускіх інтэграцыйных праектаў, якія прадугледжваюць прыватызацыю прадпрыемства.

"Нафтан" — адно з самых паспяховых айчынных прадпрыемстваў. Адначасова — даўняя мара "Роснефти" і "Лукойла". Больш за 15 гадоў Беларусі ўдавалася захаваць прадпрыемства пад сваім кантролем, хаця расійскія нафтавікі настойліва імкнуліся прыбраць яго да сваіх рук. Зараз можна сказаць, што яны дацiснулі беларускі бок.

ААТ "Нафтан" нарэшце ўключана ў пералік прадпрыемстваў на прыватызацыю.

ПАМЯЦЬ

Еўрапейскія валанцёры просяць усталяваць помнік на месцы самага буйнога лагера смерці на тэрыторыі Беларусі

Сёння пра тое, што зусім недалёка ад Мінска ў вёсцы Малы Трасцянец быў самы вялікі на акупаванай тэрыторыі СССР канцэнтрацыйны лагер, нагадвае невялікі абяліск і шыльда: "На гэтым месцы знаходзіўся лагер смерці "Трасцянец", у якім фашысты знішчылі 206.500 чалавек".

Калі збочыць з трасы каля гарадской звалкі, можна ўбачыць зусім іншы мемарыял — невялікі каменны абеліск, а за ім жоўтыя паперкі з імёнамі, прымацаваныя наўпрост да сасновых стваалоў. Гэта ўрочышча Благаўшчына — адна з трох частак "Трасцянца". Сюды не водзяць экскурсіі, і рэдка прыносяць кветкі, хоць тут з 1941-га па 1944 год акупанты расстрэльвалі сваіх ахвяр. На дрэвах — звесткі пра яўрэяў з Вены, што былі загублены тут у апошнія дні існавання лагера. Імёны знайшлі і прымацавалі валанцёры праекта "Гістарычная майстэрня". Гэта ўнікальны праект, што аб'ядноўвае людзей з Германіі, Беларусі і іншых краін. Валанцёры займаюцца даследаваннем гісторыі Мінскага гета, лагера смерці "Трасцянец" і іншых месцаў фашысцкіх злачынстваў.

Днямі сябры "Гістарычнай майстэрні" з некалькіх еўрапейскіх краін наведалі Благаўшчыну. Іх намаганнямі тут мусіць паўстаць мемарыял у памяць аб знішчаных. Праўда, пакуль і да абеліска з памятнымі словамі патрапіць цяжка. Каб дэлегацыя валанцёраў змагла дабрацца да яго, прыйшлося тэлефанаваць у прыёмную мінскага "мэра" і прасіць выслаць трактар. На дзіва, чыноўнікі хутка адгукнуліся, і да візіту замежнікаў шлях быў расчышчаны.

"Тут было захавана каля 100 тысяч ахвяр канцлагера, — распавядае прысутным ва ўрочышчы гід Таццяна. — *Перад вызваленнем Мінска нацысты намагаліся схаваць сляды сваіх злачынстваў і прымушалі зняволеных эксгумаваць трупы. Целы расстраляных спальвалі, закопвалі ў агульныя магілы і раўнялі трактарамі. Кажуць, жудасны пах адчуваўся на некалькі кіламетраў навокал..."*

Калі Мінск быў вызвалены, у Благаўшчыне знайшлі 34 ямы-магілы. Некаторыя з іх дасягалі 50 метраў у даўжыню, а слой попелу ад чалавечых цел дасягаў метра...

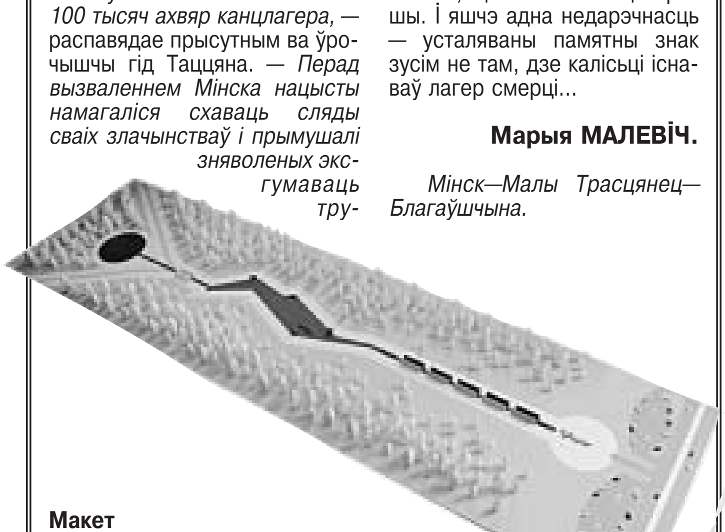
Каб гэтыя факты не былі забыты, а імёны ахвяр не зніклі з часам, валанцёры і вядуць сваю дзейнасць. У Беларусь прыехалі зусім розныя людзі — музейшчыкі, рэлігійныя дзеячы, былыя дыпламаты, а настаўніца гісторыі з Германіі нават узяла з сабой мужа-інжынера. Усе валанцёры прыехалі за ўласныя грошы і нічога не просяць у беларускай дзяржавы, акрамя садзейнічання.

Праект мемарыяла для "Трасцянца" ўжо падрыхтаваны "Мінскпраектам". І нават грошы выдзелены — каля трох мільярдаў рублёў. Вось толькі для Благаўшчыны ў праекце месца амаль не адведзена... Гэту сітуацыю і намагаюцца выправіць валанцёры "Гістарычнай майстэрні".

Пакуль жа кветкі прыносяць да манумента, што быў усталяваны ў 1960-я гады. Помнік, які ўшаноўвае памяць тых, хто загінуў у "Трасцянцы", паставілі збоку Магілёўскай шашы. Вечны агонь каля яго не гарыць — ці то нешта сапсавалася, ці то эканомяць грошы. І яшчэ адна недарэчнасць — усталяваны памятны знак зусім не там, дзе калісьці існаваў лагер смерці...

Марыя МАЛЕВІЧ.

Мінск—Малы Трасцянец—Благаўшчына.

Макет будучага мемарыяла.

ЧУЛІ?

Метро падоўжыцца сёлета

Станцыю "Малінаўка" першай лініі сталічнай падземкі плануецца ўвесці ў эксплуатацыю да 7 лістапада 2013 года.

Таксама вядзецца падрыхтоўка для будаўніцтва трэцяй лініі метрапалітэна. Як паведаміў на аператыўнай нарадзе ў Мінгарвыканкаме начальнік КУП "Дырэкцыя па будаўніцтве Мінскага метрапалітэна" **Павел Царун,** у зоне будаўніцтва размешчана 66 адміністрацыйных будынкаў і збудаванняў, якія належаць юрыдычным асобам, 29 жылых дамоў на 66 кватэр, з іх 27 — прыватныя. Восем жылых дамоў ужо адсялілі, па 10 дамах афармляюцца рашэнні аб іх перадачы ў гарадскую ўласнасць. Пры гэтым жыхары некалькіх дамоў не пагаджаюцца высяляцца. Ці значыць гэта, што планы па будаўніцтве трэцяй лініі будуць карэкціравацца?

Дарэчы, Павел Царун паведаміў, што ўжо ў сярэдзіне красавіка павінны запрацаваць дзве будаўнічыя пляцоўкі для арганізацыі праходніцкіх работ механізаваным комплексам. Ён запэўніў, што на этапе праектавання былі распрацаваны меры для таго, каб кошт будаўніцтва быў больш танны. У прыватнасці, вырашана станцыю "Плошча Францішка Багушэвіча" падняць на 15 метраў, сысці з тэрыторыі гістарычнай забудовы (завулак Паўночны), дзе быў прадугледжаны знос трох дамоў, аптымізаваць перакладку інжынерных сетак. Станцыю "Вакзальная" таксама прыпадымуць. Мяркуецца абсталяваць наземны вестыбюль па аналогіі з маскоўскім метрапалітэнам.

З'явіліся беларуска-кітайскія аўто

Першая партыя легкавых аўтамабіляў беларуска-кітайскай зборкі, выраблених на СЗАТ "БелДжи" ў Барысаве, паступіла ў продаж у Мінску. На продаж выстаўлена 16 аўто. Як паведаміў дырэктар афіцыйнага дылера — ААТ "Автоторгсервис" **Генадзь Журок,** за некалькі дзён ужо прададзена сем аўтамабіляў. *"Купляюць як грамадзяне, так і юрыдычныя асобы,* — адзначыў дырэктар. — *Мы ўжо падалі заяўку яшчэ на восем машын, а на красавік плануем узяць 40 аўтамабіляў для рэалізацыі".*

Як вядома, СЗАТ "БелДжи" створана 23 снежня 2011 года. Прадпрыемства па зборцы кітайскіх аўтамабіляў размешчана на арандаваных плошчах барысаўскага ААТ "Аўтагідраўзмацняльнік". Максімальная магутнасць прадпрыемства — 10 тыс. аўтамабіляў у год.

Птушкі вяртаюцца!

Гледзячы за акно, цяжка паверыць, што на календары вясна. Але гэта сапраўды так.

На Брэстчыну ўжо вярнуліся першыя буслы. Гэтыя птушкі, дарэчы, добра пераносяць нізкія тэмпературы, таму арнітолагі занепакоенасці не выказваюць.

Акрамя таго, у паўднёва заходнія раёны ўжо вярнуліся шэрыя жураўлі, кнігаўкі, палявыя жаўранкі. Так што вясна прыйдзе. І сіноптыкі абяцаюць, што хутка.

ГДЕ ЭТО ВИДАНО...

Долгострой

С 2008 года в Минске по Логойскому тракту идет строительство жилого дома, застройщик которого — государственная организация "УКС Советского района г.Минска". Предусмотренные законодательством 16 месяцев строительства переросли в 60, а многочисленные обращения дольщиков в Мингорисполком по поводу необоснованного затягивания строительства результатов, кроме отписок, ничего не дали.

Здесь будет дом

Проектная декларация на строительство нашего дома по Логойскому тракту, 21, корп. 3,4 (адрес по генплану) была опубликована в августе 2008 г., после чего управление капитального строительства Советского района началось привлечение дольщиков (соинвесторов, как им торжественно объявляли) и заключение с ними договоров долевого строительства.

Что самое странное, на месте будущего дома в 2008 г. еще располагался двухэтажный жилой дом. Решение об отселении жильцов из него было принято администрацией Советского района г.Минска только 14 октября 2008 года. А вот разрешение на строительство нашего дома было выдано управлению капитального строительства тремя месяцами ранее — 16 июля 2008 года. Интересно, как УКС смог получить его при наличии жилых квартир на месте будущей стройки? Но он не только смог, а еще "вел" строительство и привлекал деньги дольщиков все эти три месяца!

Не удивительно, что вскоре у администрации Советского района возникла длительная судебная тяжба с жителями сносимого дома, которые не хотели отселяться на предлагаемых им условиях. Однако это никоим образом не помешало застройщику заключать новые договоры долевого строительства с гражданами и принимать от дольщиков стартовые взносы (в размере 10% стоимости жилья), а также ежемесячные платежи. Работников УКС во главе с его тогдашним директором Викентием Вацлавовичем Коробаном не смущал тот факт, что до разрешения всех судебных тяжб с "отселенцами" строительство нового дома не начнется. Более того, чтобы развеять сомнения заколебавшихся соинвесторов и заключить новые договоры, была использована нехитрая уловка: рядом с домом, подлежавшим сносу, выкопали неглубокую яму примерно 10 на 10 м, имитируя тем самым начало бурного строительства.

К моменту, когда доверчивые дольщики выяснили реальную причину простоя стройки, было уже поздно что-то менять. Доллары были конвертированы в белорусские рубли, стартовый взнос застройщику в размере 10% от стоимости квартиры уплачен. Более того, многие успели оформить кредитное соглашение с банком, который также сделал ряд перечислений УКС Советского района. Вероятно, такое "строительство" могло бы продолжаться бесконечно, если бы банк не приостановил перевод кредитных средств на счет УКС ввиду отсутствия производства строительных работ со стороны последнего.

Тогда руководство УКС Советского района пошло на следующий шаг: предложило соинвесторам подписать дополнительное соглашение о переносе сроков окончания строительства на полгода — июнь 2010 года. В качестве приманки была даже немного снижена цена квадратного метра. Однако главная цель застройщика все еще оставалась не ясной несчастным соинвесторам — они поймут ее гораздо позже. А тогда они продолжали верить, что застройщик озабочен строительством. Ведь он заключил договоры и клялся сдать все в положенные сроки!

Финансирование не значит строительство

Да, а как же с самим строительством?

Генподрядчиком на тот момент выступала "крупнейшая строительная фирма" из Бреста — ООО "Облик", ныне широко и печально известная как банкрот, "кинувший" многих доверчивых дольщиков на сотни квартир и миллионы долларов. За полтора года "усердной" работы на нашем доме в Минске эта фирма сделала только арматуру фундамента. На 29 декабря 2009 года (прошло уже полтора года с начала официального строительства!) было только *"закончено свайное поле и начата укладка арматуры"* (цитата из одного документа тех дней).

В феврале 2010 г. договор с "Обликом" был расторгнут, и строительство жилого дома остановилось окончательно.

Тогда же, в начале 2010 года, в УКС Советского района появился новый директор — Андрей Витальевич Полховский. И надо же, такое совпадение: в тот же месяц застройщик при непосредственном участии городских властей наконец-то нашел нового генерального подрядчика — фирму ООО "Лайрон".

Эта фирма была зарегистрирована в конце 2008 г., а первым ее объектом стала в 2009 г. первая секция жилого дома в микрорайоне "Дружба" (застройщик — "Синтез-БелнепСтрой"). За короткое время своего существования "Лайрон" уже успел себя зарекомендовать на этом объекте крайне негативно. Он полностью сорвал график работ, а из-за нарушения технологии строительства наделал столько брака на несущих конструкциях, что потом его пришлось несколько месяцев устранять другим организациям. Сумма ущерба от деятельности "Лайрона" на объекте в "Дружбе" составила 850 млн рублей.

Зная это, директор Полховский тем не менее 25 февраля 2010 г. заключил договор с такой сомнительной фирмой. Что любопытно, договор с ней был составлен таким образом, что УКС Советского района должен был сразу выплатить "Лайрону" огромные суммы в виде авансов. Так, 3 марта 2010 г. УКС смело перечислил фирме 2 млрд руб. (на тот момент — 680 тыс. долларов).

Работа, правда, началась. Но за месяц было сделано немного, темпы оставляли желать лучшего. Однако после "деятельности" злосчастного "Облика" дольщики были рады даже такому небольшому прогрессу. Руководство УКС, видимо, тоже радовалось и 8 апреля 2010 г. перечислило "Лайрону" еще 411 млн руб. (или 138 тыс. долларов).

Однако хорошее финансирование ничуть не ускорило темпов строительства. Более того, 24 апреля 2010 года, когда были практически готовы стены цоколя, стройка остановилась на два месяца. Дольщики стали возмущаться и в конце мая 2010 г. получили ответ от А.В.Полховского, который сообщал, что строительство идет почти по плану, отставание будет очень быстро наверстано, а 85% перечисленных денег уже освоено "Лайроном". Неужто заливка фундамента бетоном и недоделанный цоколь тянут на 700 тыс. долларов? Человеку, даже отдаленно связанному со строительством, поверить в это крайне трудно.

Лишь с середины июня 2010 г. стройка возобновилась в вялотекущем режиме, с периодическими остановками. В особо благоприятные дни на ней "ударно" трудилось аж по 3—4 строителя. Во напор!

Только спустя полгода после появления на стройке ООО "Лайрон" руководству УКС стала, наконец, очевидна неэффективность работы этой фирмы. В августе 2010 г. руководство УКС попыталось расторгнуть с ней договор. Однако не тут-то было: "Лайрона" уже и след простыл. Офис оказался пуст, а его владельцы во главе с неким Русбеком Бисултановым (как потом выяснилось, известным в РФ аферистом) покинули страну, предусмотрительно прихватив с собой 1,5 млрд руб. (или более 500 тыс. долларов) несчастных дольщиков только нашего дома! А ведь благодаря Полховскому "Лайрон" работал еще и на соседнем доме.

Но этим все не ограничилось. Подобно дому в "Дружбе" многое сделанное "Лайроном" на нашем объекте пришлось затем переделывать — из-за брака. И, скорее всего, за счет доверчивых соинвесторов, т.е. дольщиков. Правда, они еще об этом не знают, а ясным это может стать только в конце строительства. Зато работники УКС все это время продолжали получать не только зарплату, но и премии — наверное, за отличное управление строительством нашего дома.

Пришлось подводить неутешительные итоги: за полгода и за 818 тыс. долларов при "Лайроне" удалось только залить бетоном фундамент, сделать цоколь и частично возвести первый этаж с грубыми нарушениями технологии возведения несущих конструкций. Через два года после начала строительства был почти готов первый этаж (!) будущей 20-этажки. Ничего себе темпы! Впрочем, не менее месяца потом потребовалось на переделку.

Не доплатишь — расторгнем договор

И тут в УКС рождается гениальная идея — пусть генеральным подрядчиком станет их же дочернее предприятие "СУ-2008". Ничего, что опыта строительства жилых домов у него нет — лиха беда начало.

С сентября 2010 г. стройка мало-помалу сдвинулась с места. К концу 2010-го даже почти доделали 4-й этаж. Но, увы, у третьего генподрядчика темпы работ оказались очень скромными — менее этажа в месяц (дом — однoподъездный).

А в это время прежний директор Полховский передал эстафету руководства УКС Советского района, а заодно и строительства нашего дома новому руководителю (а сам, говорят, отправился на повышение в Мингорисполком).

В начале 2011 года новым директором УКС стал Эдуард Эдуардович Счастный. Под его руководством стройка все-таки велась, хотя и с переменным успехом: темп по-прежнему был невысоким, а периодические остановки стали нормой. Тем не менее расстроенным дольщикам обещали достроить коробку к сентябрю, демонтировать кран, закрыть контур и пустить отопление уже к 15 октября 2011 года. Интересно, верило ли само руководство УКС своим обещаниям?

На дворе — уже март 2013 г., а дом не сдан в эксплуатацию.

Справедливости ради надо сказать, что, несмотря на финансовый кризис, основной объем работ по строительству нашего дома был выполнен именно в 2011 году. Готовность дома за этот год увеличилась на 50%. Но главная заслуга в этом вовсе не УКС Советского района, а новых дольщиков, которых набрали аккурат перед кризисом, в конце 2010-го — начале 2011 года. Именно за счет средств этих соинвесторов строительство велось высокими темпами.

На радостях дольщики (ах да, соинвесторы!) старались закрывать глаза на вопиющие факты бесхозяйственности УКС (работники которого, напомним, продолжали получать премии — в том числе и из средств самих дольщиков) на стройке нашего дома. Например, часть стройматериалов разворовывалась из-за отсутствия охраны, часть приходила в негодность по причине ненадлежащих условий хранения. Неоднократно происходили отклонения от строительного проекта, требующие последующих переделок. Когда самые совестливые соинвесторы сигнализировали об этих печальных фактах в УКС, там только отмахивались: мол, не ваше дело...

2012 год начался с очередного переноса срока сдачи дома на май. В этот раз руководство УКС клятвенно обещало отметить вместе с дольщиками День Независимости 3 июля в новых квартирах! Но опять их слова оказались пустыми обещаниями. В мае 2012 года деньги на строительство дома у УКС внезапно иссякли.

После недолгих раздумий в УКС был найден немудреный выход: дольщики должны доплатить сверх тех сумм, которые указаны в их договорах. Так сказать, скинуться всем миром. Стоит ли говорить, что договоры дольщиков предусматривают увеличение цены только в период нормативного срока строительства, который истек уже несколько лет назад. Под шумок УКС заодно по-новому начислил и свою прибыль — в сторону увеличения. С помощью уговоров и шантажа (в основном под угрозой расторжения договоров) руководство УКС добилось от большинства дольщиков доплат.

Некоторые дольщики, затянув потуже пояса, сами решили пойти навстречу УКС и оплатили запрашиваемые суммы даже вопреки собственным договорам — все ради скорейшей достройки дома. Ведь каждый месяц промедления чреват удорожанием строительства! Казалось бы, деньги теперь у УКС имеются, чуть-чуть поднажать — и вот она, долгожданная сдача дома!

Но не тут-то было! Новые финансовые вливания нисколько не прибавили активности стройке. Большой удачей было обнаружить в будний день трех-четырех строителей на объекте. Зато все силы УКС были брошены на достройку соседнего дома, площадью больше. Видимо, сдачей этого дома в 2013 г. руководство Советского района хотело отчитаться о введенных жилых площадях — ведь планы по этому показателю для г.Минска на 2013 г. заявлены не маленькие! Теперь обманутые дольщики нашего дома задаются вопросом: уж не их ли средства пошли на достройку соседнего дома?

А тут и новое приключение: с августа 2012 г. из-за убыточности начинается ликвидация третьего генподрядчика — "СУ-2008", и УКС Советского района берется за строительство нашего дома самостоятельно. В результате за весь 2012 г. темпы строительства едва превышали 2% в месяц.

Работы опять приостановлены

Официально готовность нашего дома на сегодняшний день составляет 92%. Однако, по мнению дольщиков, такие данные сильно завышены, а реальная готовность не превышает и 70%. С наступлением 2013 г. и без того едва теплящаяся активность на стройке угасла окончательно. Работы пока приостановлены. А руководство УКС приготовилось к новому сбору денег.

На собрании дольщиков 14 марта 2013 г. глава администрации Советского района Г.А.Пасевин объявил, что нет другого пути, кроме как собирать с дольщиков новые доплаты под угрозой расторжения с ними договоров. При этом он ничуть не смутился на замечание из зала, что, согласно Уголовному кодексу РБ, это — шантаж. А вот гарантии, что даже за эти деньги дом будет достроен, Пасевин дать не может. Стройка века получается!

Возникает самый главный вопрос, которым теперь задаются дольщики (они же соинвесторы): а для чего УКС Советского района столько лет затягивает строительство дома? Ведь за 4,5 года сроки его сдачи переносились 8 раз (сейчас уже — на июль 2013 г.)! Деньги на финансирование строительства собирались целых 3 раза (и грядет 4-й)! А воз, как говорится, и ныне там. Не удивительно, что у дольщиков возникает стойкое впечатление, что УКС лишь создает видимость строительства, а на самом деле любыми правдами и неправдами стремится только получить от дольщиков согласие на продление срока сдачи объекта. Такое продление означает обеспечение легитимности бесконечному процессу строительства. А вот здесь-то и начинается самое главное. Во время этого псевдостроительства происходит выкачивание денег от дольщиков (а заодно и выманивание кредитных средств, в том числе льготных, из банков) на финансирование якобы стройки, а на самом деле — на оплату всевозможных индексов, процентов и штрафов, переделок и замен, амортизаций и компенсаций (в том числе и на покрытие банального воровства), а также — и это немаловажно — на прибыль застройщика. Предприятие в духе Остапа Бендера: застройщик почти ничего не делает, а деньги ему поступают исправно — в виде прибыли (а это вдобавок и премии работникам УКС!). Не внакладе остаются и многочисленные приближенные к УКС арендные и строительные организации — им тоже перепадают изрядные суммы в виде штрафов за простой или неиспользование техники либо оборудования. Например, кран для возведения нашего дома пришлось арендовать не где-нибудь, а... в Литве! В Беларуси не нашлось кранов?! Вместо нескольких месяцев этот кран простоял на строительстве нашего дома несколько лет — понятно, что аренда за его использование изымалась из средств дольщиков.

Очень печально, что во всей этой истории городские власти, которые обязаны контролировать действия районных управлений капитального строительства, фактически самоустранились от выполнения своих обязанностей. Хотя руководству города прекрасно известно и истинное положение дел с нашим домом, и виновные в некомпетентности и бесхозяйственности. Ведь это именно городские власти выбирали и согласовывали *таких* руководителей УКС Советского района г.Минска, назначали и утверждали туда *такие* высококвалифицированные кадры. Но городское руководство от дольщиков только отмахивается и ничего менять и исправлять не хочет. Не желает положить конец всему этому безобразию и завершить возведение нашего дома. Видимо, городских руководителей положение дел на строительстве нашего дома прекрасно устраивает. Уж не в доле ли они?

Наталья КУРИЛЕНКО, Елена КАПУСТИНА, Анатолий ШУМСКИЙ Людмила СОРОКИНА, Надежда БОРОВИК, всего 57 подписей.

Открытое письмо

президенту Республики Беларусь Александру Григорьевичу Лукашенко

Уважаемый Александр Григорьевич!

Обращаюсь к Вам как к главе государства и гаранту Конституции Республики Беларусь, прав и свобод человека и гражданина.

11 января 2008 года я был привлечен к административной ответственности постановлением начальника ОГАИ г.Пинска за ДТП с моим участием. С таким решением я категорически не согласился. Считал и считаю, что я был незаконно обвинен в нарушении пунктов 76, 98 и 85 Правил дорожного движения, которые я на самом деле не нарушал.

Пройдя все этапы обжалования, видя вопиющие нарушения процессуального законодательства, я обратился в октябре 2008 года с письмом на Ваше, Александр Григорьевич, имя. Писал также главе Администрации президента. Но мои письма переадресовывались в Верховный суда и в Генеральную прокуратуру, оттуда я получал ответы, что мои жалобы остаются без рассмотрения, поскольку истек шестимесячный срок, установленный для обжалования постановления по административному правонарушению.

В телефонных разговорах должностные лица давали совет, чтобы я смирился, потому что больше некуда жаловаться.

Я не мог смириться с такими выводами и поверить, что все происходящее законно и возможно в нашей стране, поэтому продолжал обращаться в различные государственные органы, куда только можно было. Всего мною было направлено 106 только почтовых обращений, пока я не попал 15 апреля 2011 года в г.Пинске на выездной прием к Председателю Верховного суда Республики Беларусь Валентину Олеговичу Сукало, который 10 июня 2011 года признал постановления начальника ОГАИ Пинского ГОВД и судьи суда Пинского района и г.Пинска незаконными и отменил их.

В связи с чем возникает вопрос: на каком основании и по какому праву должностными лицами государственных органов давались необоснованные ответы? И главное — почему и с какой целью? И почему никто не понес никакой ответственности за свои действия?

Не имеет ли тут место факт круговой поруки? Не столкнулся ли я с тем, как говорят в народе, что "ворон ворону глаз не выклюет"?

Почему я, работая учителем в школе, являясь законопослушным гражданином, честно выполняя все требования, предъявляемые законом, государством и обществом, вынужден был на свои обоснованные обращения получать аморальные ответы?

Не могу поверить, чтобы при той требовательности к кадрам, которые я наблюдаю, слушая Ваши, Александр Григорьевич, выступления по телевизору, это могло иметь место в нашей стране! Но это есть! И когда это закончится?

Так как в процессе обжалования постановлений я понес значительные денежные расходы, то с целью добиться их возмещения я стал обращаться в судебные органы, Генеральную прокуратуру и Администрацию президента Республики Беларусь. Необходимо было документально установить, по чьей вине произошла данная волокита, что давало бы мне возможность предъявления гражданского иска о возмещении вреда, причиненного незаконными действиями государственных органов.

Считаю, что это произошло по вине Генеральной прокуратуры Республики Беларусь, так как ответ на мою жалобу, поданную 23 июня 2008 года мною был получен более чем через два месяца, в начале сентября 2008 года, когда истек шестимесячный срок, предусмотренный законом на обжалование постановлений по административным делам, а прокуратурой необоснованно не были своевременно опротестованы незаконные постановления об административной ответственности в отношении меня.

В связи с этим я обращался в суд Центрального района г. Минска и Генеральную прокуратуру Республики Беларусь с соответствующими заявлениями.

За это время мною опять отправлено 117 почтовых обращений, в той или иной степени связанных с попыткой возврата понесенных мною расходов.

Как и прежде, мне даются только отписки. Имеются доказательства несоблюдения требований процессуального законодательства судами всех уровней, находящимися при этом в нашей столице — г.Минске, игнорирования прокуратурой закона о прокуратуре, дачи ответов, содержащих недостоверные сведения, в том числе и за подписью министра внутренних дел Республики Беларусь Игоря Анатольевича Шуневича.

Единственным органом, которому я могу пока доверять на данном этапе, является Следственный комитет Республики Беларусь, которым проводится проверка фальсификации протокола опроса свидетеля по моему административному делу.

Правда, если учесть, что проверка следственным отделом прокуратуры Брестской области ведется с 8 октября 2010 года, то мне кажется, что следствие необоснованно затянулось.

Судебной коллегией по гражданским делам Минского городского суда определено, что действия прокуратуры мною могут быть обжалованы в порядке, предусмотренном Законом "О прокуратуре Республики Беларусь".

Но когда я обращаюсь в Генеральную прокуратуру Республики Беларусь с соответствующими заявлениями, то в ответ получаю прежние отписки и нежелание провести служебное расследование в рамках статьи 55 Закона Республики Беларусь "О прокуратуре Республики Беларусь" от 8 мая 2007 года.

Как видно из вышеизложенного, я прошел все возможные этапы, чтобы добиться объективности в моем деле, и у меня осталась одна возможность в собственной стране — это обратиться к главе государства, президенту Республики Беларусь.

В связи с этим прошу Вас, Александр Григорьевич, как главу государства, гаранта Конституции Республики Беларусь, прав и свобод человека и гражданина и в соответствии с Указом Президента Республики Беларусь №498 от 15 октября 2007 г. "О дополнительных мерах по работе с обращениями граждан и юридических лиц" потребовать от должностных лиц Генеральной прокуратуры Республики Беларусь объективного расследования ненадлежащего исполнения по вине прокурорского работника Генеральной прокуратуры Республики Беларусь, возложенных на него п.7 ч.2 статьи 2.15. ПИКоАП Республики Беларусь служебных обязанностей при рассмотрении моей жалобы от 23 июня 2008 года и неопротестовании незаконных, противоречащих требованиям ст.11.6 ПИКоАП Республики Беларусь постановлений начальника ОГАИ Пинского ГОВД от 11 января 2008 года и судьи суда Пинского района и г.Пинска от 31 января 2008 года по моему делу об административном правонарушении, и принятия мер для возмещения затраченных мною на обжалование незаконных постановлений денежных средств.

В заключение хочу пояснить, почему я обратился с данным письмом в редакцию "Народной Воли".

В июне 2008 года я обратился на телефон горячей линии "Контуров" ОНТ. Мои координаты записали, сказали — позвонят. Не позвонили до сих пор.

В июне 2011 года я обращался в редакцию газеты "Аргументы и факты", по их просьбе высылал им копии некоторых документов. Итог — отказались, мотивируя, что они не могут мне чем-то помочь.

Год назад обращался в "Советскую Белоруссию". Мне дали телефон Романа Рудя. В беседе с ним выяснил, что они тоже не могут особо чем-то помочь, разве что перенаправить мое письмо в редакцию в Генеральную прокуратуру Республики Беларусь.

В конце прошлого года опять позвонил в "Аргументы и факты". Меня опять отговорили к ним обращаться.

И только обратившись в "Народную Волю", я получил согласие на публикацию моего к Вам, Александр Григорьевич, обращения.

С уважением —

Павел Павлович ДУБНОВИЦКИЙ, проживающий в г.Пинске по ул.Брестская, д.100, кв. 38, бывший учитель, ныне пенсионер.

ПРАПАНОВА!

Каб пенсіянераў стала менш

Згодны, што змены ў пенсіённае заканадаўства ўносіць трэба, але павялічваць узрост для выхаду на заслужаны адпачынак нельга. Інакш людзі будуць паміраць на рабоце. Вы ж ведаеце, што сярэдняя працягласць жыцця ў нас невысокая.

Першымі, каго могуць зачапіць рэформы, гэта людзі ў пагонах. Яны выходзяць на пенсію (афармляюць яе) у 45 гадоў — квітнеючы ўзрост, росквіт моцы і вопыту — і, як правіла, будучы ўжо на пенсіі, працуюць на нядрэнных пасадах. Атрымліваюць добрую пенсію і плюс зарплату. І дзіўна, што з іх пенсіі ні рубля не вылічваецца, як гэта робіцца з пенсій тых, хто адпрацаваў 40—45 гадоў.

Дарэчы, вышэйшы камандны састаў — падпалкоўнікі, палкоўнікі, генералы — застаюцца працаваць на сваіх пасадах да 55—60-гадовага ўзросту, аформіўшы пенсію ў 45 год. Жыццё, як кажуць, у шакаладзе.

Лічу, што гэтай катэгорыі грамадзян можна беспраблемна павялічыць пенсіённы ўзрост на 5 гадоў. У нас, слава Богу, не вядуцца баявыя дзеянні і, упэўнены, іх не будзе. Вышэйшаму каманднаму саставу можна падняць узрост выхаду на пенсію на 10 гадоў.

Скажыце, ці ж разумна гэта, што ў 45 гадоў выходзяць на пенсію тыя ваенныя, якія працуюць у навучальных установах, гаспадарчых службах? Чым адрозніваецца праца бухгалтара ў пагонах ад працы бухгалтара на заводзе? Хіба толькі больш вышэйшымі заробкамі.

Здзейсніўшы разумную рэформу, можна зняць дзясяткі наспелых праблем.

Рыгор КАРНІЕНКА, мінчанін.

ХОЧУ СКАЗАТЬ

...Иначе не видать нам перемен и после очередных президентских выборов

Уважаемая редакция!

Спасибо, что вы есть! Я постоянно покупаю "Народную Волю" и очень переживаю за Светлану Калинкину и Иосифа Середича. Дай Бог вам всего хорошего, и сохрани вас господь от плохого!

Я давно собиралась написать, но все откладывала по каким-то причинам. Но вот некоторые статьи о выборах и об оппозиции меня подтолкнули. Несмотря на преклонный возраст, я постоянно посещала все оппозиционные сходки. На одной из них я была потрясена, когда увидела вышедшего из тюрьмы Александра Козулина. К нему подходили люди, поздравляли с освобождением. Я тоже подошла, поздравила и сказала, что я постоянно носила его портрет. В ответ он взял мои руки и поцеловал. Тогда я заметила: Козулин ближе к народу, чем некоторые члены оппозиции, которые стояли в сторонке.

Теперь по поводу выборов. Неужели те, кто в последний раз пробивался в президенты, не знали, что никакого честного подсчета голосов не будет? Зачем, спрашивается, тогда шли?

Пока не изменится подсчет, мы, народ, будем страдать и никаких улучшений в жизни не будет. Вот что должно по-настоящему волновать оппозицию. Не по заграницам нужно шастать, а с людьми работать, поднимать их на борьбу за справедливость. Иначе не видать нам перемен и после очередных президентских выборов.

Мария Сергеевна.

Минск.

З ПІСЬМА

Не чапайце сельсаветы...

Неяк прайшла інфармацыя, што ў кагосьці з'явілася ініцыятыва ліквідаваць сельскія Саветы. Ні ў якім выпадку! Гэта значыць дабіць вёску да ручкі, пазбавіць сялян усіх правоў на дапамогу з боку ўлады. Сельскі Савет — адзіны орган улады ў вёсцы, куды найперш звяртаюцца людзі са сваімі праблемамі. І яны, сельсаветы, у цеснай садружнасці з кіраўніцтвам мясцовых сельгаспрадпрыемстваў вырашаюць гэтыя праблемы.

Мікалай АНТОНЕНКА.

РЭХА

З павагай да Вас, Любоў Уладзіміраўна!

Паважаная "Народная Воля"! Неяк на тваіх старонках быў надрукаваны артыкул "Код Любові Хатылёвай". Матэрыял мне вельмі спадабаўся. Любоў Уладзіміраўна сапраўды варта вялікай павагі за свае дасягненні ў біялагічнай навуцы, яна чулы і добры чалавек.

Я таксама вучылася ў БСХА на аграфакультэце, выпускніцай якога стала ў 1952 годзе. Безумоўна, я нават і блізка не магу параўнацца ў ведах біялагічнай навукі з Любоўю Уладзіміраўнай — акадэмікам, легендай беларускай генетыкі.

На творчым шляху такіх вучоных, як Хатылёва, было нямала перашкод. Я памятаю той галодны і халодны год, калі ў акадэмічнай аўдыторыі нейкая баба — інакш я не магу яе назваць — прадстаўнічка Магілёўскага абкама КПБ абражала і зневажала непрыстойнымі словамі прафесара Б.А.Вакара і іншых выкладчыкаў, лічачы іх марганістамі. Такія партыйныя дэмагогі давялі рэктара Н.Н.Каўцэвіча да смерці. Роднаму пляменніку М.І.Вавілава нават не дазволілі абараніць доктарскую дысертацыю. Яго жонка Ніна Іванаўна Іпацьева расказала мне аб гэтым, калі я збірала матэрыял аб акадэміку М.І.Вавілаве. Яна мне назвала і нядобразычліўцаў М.І.Вавілава, прыхільнікаў лысенкаўскага вучэння, у тым ліку ўзгадала прозвішча Турбіна. Так шматлікія лысенкаўцы прыстасаваліся да нікчэмнай камуністычнай уладнай наменклатуры і лжэнавукі ў біялогіі.

Менавіта на сумленні Т.Д.Лысенкі ляжыць віна ў тым, што было знішчана шмат сапраўдных вучоных, у тым ліку геній сусветнай біялагічнай навукі М.І.Вавілаў. Ён быў закатаваны савецкімі халуямі. Нягледзячы на рэабілітацыю, па сённяшні дзень пра яго мала гавораць, мала пішуць. Мне здаецца, што М.І.Вавілаў заслугоўвае лепшай памяці.

Прабачце мне, Любоў Уладзіміраўна, што пішу пра гэта. Вы больш мяне ведаеце пра М.І.Вавілава. Магчыма, аўтар артыкула хацеў напісаць толькі пра Ваша асабістае жыццё як аб знакамітым навукоўцы. А мне хацелася, каб Вы больш расказалі пра той цяжкі час у навуцы, пра тое, як вы змаглі прайсці праз усе выпрабаванні. З глыбокай павагай да Вас, Любоў Уладзіміраўна, і да "Народнай Волі", у якой з'явіўся артыкул, —

Галіна Ільінічна ЧАРКАСАВА.

г.Пружаны.

P.S. Чаму са спазненнем адгукнулася на той артыкул? Былі надта сур'ёзныя абставіны.

ЗАДУМАЕМСЯ...

Куда это годится?

Когда-то председатель райисполкома получал 200 рублей, а, например, машинистка — 70 рублей, то есть почти в три раза меньше. А сейчас, слышу, начальство получает до 20 млн, а учитель, который работает с трудными детьми, получает 2—3 млн, да и работяги на заводах зарабатывают в 7—10 раз меньше, чем начальство, разные чиновники, бизнесмены... Куда это годится?! Где же справедливость?

Еще вот о чем хочу сказать. Неужели не видит президент, правительство, что показывают по телевидению? Наших детей учат безобразию, разврату, убийству, грабежу, воровству и т.п. Телевизор своими рекламами, разными фильмами и передачами, а сейчас и интернет калечат детские души, души молодежи и взрослых людей. И никому нет дела до этого. Все делают вид, будто ничего не происходит, и никто не принимает никаких мер по устранению этого безобразия в нашей стране.

Л.И.ИВАНОВА, жительница Могилева.

ЧЫТАЧ—ЧЫТАЧУ

Вось як трэба вырашаць канфліктныя сітуацыі

Я наконт парады Леанарды Юргілевіч з Дзятлаўскага раёна Святлане Рыгораўне Сінявокай з аграгарадка Негарэлае.

Але з пачатку пра сябе. Я ўжо чалавек сталага ўзросту і выпрацаваў для сябе правілы і нормы паводзін у жыцці. Некалькі з іх я выкажу ў адносінах да дадзенай сітуацыі.

1.Ніколі не даю парад, калі іх не просяць.

Вы, спадарыня Юргілевіч, далі параду чалавеку, якога зусім не ведаеце. Калі ж ваша парада была пачута і належным чынам успрынята, то вельмі добра. А калі ваша парада аказалася беспадстаўнай, то вы яшчэ больш пакрыўдзілі Святлану Рыгораўну.

2.Заўсёды паважліва ставіцца да людзей.

Пастунаць па чалавечы — гэта дэталёва выконваць законы. Калі спадару А.А.Стэльмаху нічога іншага не выпадала, як парушыць "Тэхнічны кодэкс", то ён мог прыйсці да суседзяў і ўзгадніць свае дзеянні.

3.З любога становішча ёсць не меней за два выйсці. Калі ж спадар Стэльмах не знайшоў паразумення ў суседзяў, то ён мог бы яшчэ раз уважліва пачытаць той "Тэхнічны рэгламент" і знайсці для сябе выйсце. Там значыцца, на якой адлегласці можна ставіць розныя пабудовы. Калі б спадар Стэльмах адсунуўся на некаторую адлегласць ад мяжы і паставіў плот, а на вызваленай тэрыторыі пасеяў газонную траву, то было б па законе і прыгожа. Трэба жыць за свой кошт, а не за чужы.

А цяпер некалькі прыкладаў з замежнага жыцця. Аднойчы я прачытаў у газеце пра аналагічны выпадак у аграгарадку Канады. Сусветна вядомы хакеіст Уэйкі Грэцкі (з беларускімі каранямі) купіў сабе сядзібу і пачаў перабудову па сваім гусце. Але, мабыць, моцна грукаў, што сусед паскардзіўся шэрыфу. Шэрыф цераз некаторы час сабраў абодвух суседзяў, пазнаёміў іх. Тут той, хто паскардзіўся, упершыню даведаўся, што побач з ім пасяліўся знакаміты хакеіст. Потым шэрыф прачытаў дакументы, якія тычыліся гэтай справы. З таго часу ціха ў Канадзе: ці то сусед з павагі да знакамітага хакеіста больш не скардзіцца, ці то Грэцкі спужаўся рэпрэсій шэрыфа. Вось бы нам замест сельсавета, райвыканкама, аблвыканкама мець такога шэрыфа.

У недалёкім мінулым на Беларусі кіраваў Пётр Міронавіч Машэраў. Хто калі сказаў дрэннае пра яго? Ніхто. Як ён ставіўся да людзей з павагай, так і да яго людзі ставіліся з павагай. Простаму чалавеку было хоць і цяжкавата жыць, але камфортна. Узгадаю толькі адзін прыклад. Неяк я ехаў з Беразіно ў Мінск. На аўтастанцыі каля мяне селі на лаўцы два мужчыны і пачалі размаўляць. Адзін у другога пытае, куды той едзе. "Еду да Машэрава, бо райвыканкам выдзеліў мне шыферу пакрыць хату, а старшыня ўжо тры месяцы не выдзяляе будаўнікоў". Тады першы заўважыў: "Ты з сваім мізэрным пытаннем будзеш турбаваць такога чалавека, лепш едзь дамоў, гатуй цвікі і закуску, а я прыеду да цябе ў суботу, і ўраз пакрыем табе хату". Апошні так і зрабіў. Здаў білет да Мінска і паехаў у сваю вёску.

Вось як трэба вырашаць канфліктныя сітуацыі.

Васіль Васільевіч КАРКАНІЦА, жыхар г.Салігорска.

ЖИТЕЙСКАЯ ТЕМА

Мусор, крысы и автомобили

В советские времена пластиковых мешков для мусора практически не было. Пользовались мусорными ведрами, которые вытряхивали в мусоропроводы, а жители малоэтажных домов — в контейнеры во дворе. Сейчас добропорядочные жители многоэтажных домов выносят свои мусорные мешки тоже в контейнеры, а недобропорядочные — ставят на лестничные площадки возле мусоропроводов. Причем некоторые поднимаются выше на пол-этажа для сброса мусора. Предполагаю, что основная масса таких жильцов — это квартиросъемщики. На замечание отвечают, что они платят за аренду, потому мусор пусть выносят уборщицы (сейчас, кажется, их называют "работниками по комплексной уборке"). Удручающая картина из куч мешков, особенно в понедельник утром. Подобные свалки — благоприятная среда для появления и размножения мышей, крыс, тараканов и блох.

Выход есть — заварить мусоропроводы, как уже сделали в некоторых городах нашей страны. И ничего, живут люди и не жалуются. Конечно, это не относится к домам, в которых сидит охрана в окружении цветов, картин и мониторов с видеонаблюдением.

В подвалах многих домов, особенно построенных десятки лет назад, живут кошки. Сердобольные жильцы в лице пожилых женщин кошек подкармливают. Я не против животных, но когда увидел, как несколько кошек собрались вокруг лотка с пищевыми отходами, а рядом сидели крысы и ели кислую капусту, волосы дыбом встали. В лотки кошкам накладывают макароны, картошку, которыми они брезгуют, а крысам — за счастье. При изобилии еды крысы интенсивно размножаются. Сам видел исход крыс в соседний дом. Во главе процессии шел очень крупный экземпляр, за ним крысы помельче, сцепившись хвостами.

Никого не надо убеждать, что эти грызуны — переносчики очень опасных заболеваний. Периодические набеги санэпидемстанции, конечно, результативны, но потом все возвращается на круги своя. Необходима повседневная разъяснительная работа с жильцами с применением агитационных плакатов, а также закрытие всех подвальных отверстий, если это возможно.

Еще одна проблема всех домов (кроме элитных) — автомобили в наших дворах. Еще лет 15—20 назад автомобили жильцов помещались во дворах. Сейчас за места на асфальте чуть ли не бьются. Тротуары практически все заставлены машинами. Мало того — уже почти вся зеленая зона, включая детские площадки, заполняется железными друзьями человека. И куда пешеходу податься? Ежегодно высаживаемые декоративные кустарники пропадают под колесами. Мусоровозам невозможно развернуться.

На звонок в ГАИ ответили, что водители в зимнее время имеют право парковать чуть ли не где хотят. Можно ли с этим согласиться? Конечно, нет.

Где же выход? Во-первых, необходимы новые стоянки, во-вторых, нужно различными ограждениями закрыть доступ машинам в зеленую зону. А то уже дошло до того, что и грузовички начали парковать, следом фуры появятся. Это не считая еще и тех автомобилей, которые стоят месяцами, покрытые коркой снега.

Таким образом, выход можно найти, было бы желание у всех, кто имеет к этому вопросу непосредственное отношение.

В.С.КРЮКОВ, минчанин.

Народная Воля
http://www.nv-online.info
26 САКАВІКА 2013 г.

СМОТРИТЕ, КТО УШЕЛ...

Он проиграл войну

Неожиданно для всех скончался Борис Абрамович Березовский — политик и бизнесмен, оставивший неоднозначный след в новейшей истории России. Его называли "серым кардиналом", "злым гением", "великим комбинатором" и "делателем королей".

Он быстро говорил, потому что быстро думал, умел, как Юлий Цезарь, заниматься десятью делами сразу и не признавал непреодолимых препятствий.

В советской реальности широко бытовало понятие "нужный человек": тот, у кого есть связи, кто умеет все достать и устроить. Березовский был "нужным человеком" гигантского масштаба.

В Кремле второй половины 1990-х годов его недолюбливали, но, когда возникала сложная проблема, говорили: "Зовите Березовского, он что-нибудь придумает". Он был непревзойденным мастером многоходовых комбинаций, посредничества и согласования интересов. Его главным талантом было искать и находить возможности.

Сын рядового инженера-строителя и медсестры, Березовский и в СССР был состоявшимся и успешным: в 1983 году защитил докторскую диссертацию по модной и перспективной кибернетике. Кто-то из журналистов пошутил, что, не случись перестройки, академик Березовский и отставной секретарь обкома Ельцин могли бы оказаться соседями по привилегированному дачному поселку.

Русская служба Би-Би-Си связалась с известными политиками и политологами, чтобы узнать их мнение о личности Бориса Березовского и его месте в истории России. Вот краткие фрагменты из их суждений.

Евгений КИСЕЛЕВ, журналист:

— Что касается роли Березовского в российской политике середины и конца 1990-х годов, она, безусловно, преувеличена. Да, он был человеком чрезвычайно влиятельным. Он фонтанировал идеями, многие из которых были фантастическими, из области политической научной фантастики. Он легко их отбрасывал, придумывал новые ходы. Он был человеком феерически талантливым. У меня к нему сложное отношение, но по-человечески я его любил всегда, потому что он был невероятно ярким человеком.

Путин избавился от Березовского по понятным причинам. Он слишком много знал про обстоятельства закулисной кремлевской политики, он слишком активно пытался играть роль "серого кардинала" в Кремле, он пытался продолжать играть по старым правилам, но Путин хотел ввести новые правила, собственные, а Березовскому это не нравилось. Конфликт между королем и тем, кто создает короля, не нов. Это один из самых распространенных сюжетов и в классической литературе, и в политике. Короли всегда расстаются рано или поздно с теми, кто их делает. Поэтому, то, что случилось с Березовским: его вынужденная эмиграция, его изгнание и все, что потом происходило, все эти заочные судебные процессы, все эти заочные приговоры — это все в общем четко вписывается в логику суровых законов политической истории.

Вячеслав НИКОНОВ, депутат Госдумы:

— В последние годы Березовский был занят одним делом в российской политике. Он вел вендетту против Российской Федерации и лично против Путина, используя для этого всевозможные средства и поддерживая внутреннюю оппозицию, поддерживая антироссийские силы в соседних странах, поддерживая те круги на Западе, которые активно боролись с Россией во всех проявлениях, нанимал соответствующие лоббистские структуры. Это была целенаправленная работа. С другой стороны, Березовский решал свои финансовые проблемы и решал не очень удачно и остался к концу жизни, судя по всему, у разбитого корыта, хотя точно, я думаю, никто не знает состояние его финансовых дел.

В короткий период после президентских выборов 1996 года и сразу после он входил в самый узкий круг людей, приближенных к Борису Ельцину, и, используя связи, прежде всего Татьяны Дьяченко, он, безусловно, оказывал серьезное влияние на курс российской политики. Он стал крупным олигархом после выборов 1996 года, когда получил доступ к административным рычагам и мог перенаправить ряд финансовых потоков в свою сторону.

Борис НЕМЦОВ, политик:

— В последние годы жизни Березовский не имел никакого значения (в российской политике), но в 1990-е годы он был очень влиятельным человеком, и, собственно, он был идеологом и архитектором олигархического капитализма, сильно влиял на семью Ельцина, пытался управлять правительством.

Самая главная его "заслуга" — это то, что он привел к власти Путина, давал Путину деньги и информационные ресурсы, включая Первый канал, и был счастлив, когда Путина избрали, потом, правда, покаялся, но факт остается фактом — он привел к власти Путина.

Он никакой роли не играл в жизни оппозиции, он пытался что-то сделать в начале 2000-х, но из этого ничего не получилось, а в современной оппозиционной деятельности он никакого участия не принимал вообще.

Артем КРЕЧЕТНИКОВ, журналист:

— На политическую арену Борис Абрамович вышел осенью 1994 года, когда при посредничестве своего знакомого, спичрайтера Бориса Ельцина Валентина Юмашева, устроил публикацию в финской типографии мемуаров президента.

Вскоре последовала реорганизация Первого канала в Общественное российское телевидение. Суть состояла в том, что государство сохранило за собой 51% акций канала, но не вкладывало в него ни копейки, а Березовский — сначала с другими акционерами, а потом практически единолично — взял его на содержание и в доверительное управление.

К началу 1996 года рейтинг Бориса Ельцина из-за непопулярных реформ и войны в Чечне катастрофически упал. Влиятельная силовая группировка в его окружении утверждала, что выиграть выборы невозможно, и предлагала отменить их. Это лишило бы президента легитимности. Ельцин превратился бы в заложника силовиков.

На встрече в швейцарском Давосе в феврале 1996 года группа влиятельных бизнесменов решила взять предвыборную кампанию Ельцина в свои руки. Победы удалось добиться, мобилизовав подконтрольные им финансовые, медийные и интеллектуальные ресурсы. Мозгом и мотором всего дела был Березовский, главным менеджером — Анатолий Чубайс.

Говорят, что именно Березовский придумал использовать влияние на президента его дочери Татьяны Дьяченко. Якобы позвонил среди ночи Чубайсу и сказал: "Надо привлечь Таню", а тот спросонок сперва даже не понял, о ком речь.

Немало людей считает выборы 1996 года моментом грехопадения российской демократии и российской журналистики. Кампания велась методами, зачастую напоминавшими оболванивание, "олигархические" СМИ откровенно играли в одни ворота и, главное, скрыли от общества информацию о плачевном физическом состоянии кандидата.

Другие возражают, что организаторы кампании действовали в состоянии крайней необходимости и почти в безвыходном положении спасли демократию, которой в ином случае грозила бы либо мстительная коммунистическая реставрация, либо превращение Ельцина в диктатора.

По мнению многих, Борис Ельцин отблагодарил "придворных банкиров" за поддержку в ходе предвыборной кампании 1996 года.

Образовавшаяся "семибанкирщина" приобрела такую мощь, что возникла шутка о смене политбюро на "олигбюро". Борис Березовский, по воспоминаниям участников событий, претендовал на роль его "генерального секретаря" и посредника в отношениях с Кремлем, фактически целиком уйдя из бизнеса в политику. В многочисленных интервью он безапелляционно рассуждал о том, как решать чеченский вопрос, кого следует назначить премьер-министром и кто может стать преемником Ельцина, а кто "неизбираем".

Возник анекдот. Господь Бог выходит из кабинета Березовского, растерянно скребет в затылке и бормочет: "Ну почему же я — всего лишь вице-президент?"

В 1999 году над головой Березовского сгустились тучи. Премьер Евгений Примаков, одно время рассматривавшийся как естественный и единственно возможный преемник Ельцина, откровенно считал его олицетворением зла.

И снова "российский кингмейкер" сделал чудовищное усилие и за считанные месяцы переломил безнадежную ситуацию. По информации осведомленных людей, его жесткая умелая рука стояла и за успехом на думских выборах новоиспеченной партии "Единство", и за головокружительным взлетом Владимира Путина.

Но победа оказалась пирровой. Очевидно, Березовский так и не понял, что никакой президент, даже многим ему обязанный, не согласится на положение марионетки, а роль просто влиятельного человека не устраивала его самого.

Владимир Путин если не ликвидировал, то значительно урезал политическое влияние большого бизнеса. Часть россиян считает, что жертвой этой борьбы заодно оказалась плюралистическая демократия.

Вероятно, будь у Березовского чуть меньше неуемной энергии и амбиций, он оставался бы в российской политике до конца жизни. Но, подобно старухе из пушкинской "Сказки о рыбаке и рыбке", он все время повышал ставки и в конце концов оказался у разбитого корыта.

Уже в 2000 году Березовский сдал думский мандат и эмигрировал в Лондон, объяснив свой поступок тем, что он "не может достучаться до президента", который с ним не считается. Недруги ехидно вопрошали, а с какой стати президент должен как-то особенно считаться с одним из 450 депутатов?

Британцы говорят, что их страна иногда проигрывает сражения, но никогда не проигрывала войн. Борис Березовский выиграл практически все сражения, в которых участвовал, но проиграл войну.

Подготовил к печати Сергей ПЕТРОВ.

Загадочными были отношения Александра Лукашенко с Борисом Березовским.

У СУСЕДЗЯЎ

У Польшчы пражывае 47 тысяч беларусаў

Галоўнае статыстычнае ўпраўленне Польшчы апублікавала новыя, хоць і не канчатковыя, вынікі перапісу насельніцтва. Паводле іх, у Польшчы пражывае каля 47 тысяч беларусаў, на Беласточчыне — 38 тысяч. Гэта на 7 тысяч менш у параўнанні з папярэднім перапісам, які прайшоў у 2002 годзе.

Рэпрэсіраваныя атрымаюць вышэйшыя пенсіі

Польскія сенатары накіравалі ў ніжэйшую палату парламента папраўкі ў законапраект аб пенсіях з Фонду сацыяльнай страхоўкі.

Праект датычыцца асоб, якія ў 1956—1989 гадах страцілі працу ў выніку палітычных рэпрэсій. Згодна з прапановамі Сената, час, праведзены без працы, будзе залічаны ў перыяд аплаты пенсіённых узносаў.

Сёння гэтыя людзі вымушаны працаваць даўжэй, чым іх знаёмыя, якіх рэпрэсіі не закранулі. Папраўкі ў закон прапанаваў увесці адзін з пацярпелых. Сенатары падтрымалі яго петыцыю, і цяпер папраўкі павінны прайсці законатворчы працэс.

Беларускі тыдзень у Вільнюсе

Ён праходзіць з 25 па 30 сакавіка. Як паведамляе сайт www.humanrightshouse.org (сетка Дамоў правоў чалавека), у праграму тыдня ўключаны розныя мерапрыемствы, якія адкрыла ўрачыстая вечарына ў гонар 95-годдзя абвяшчэння БНР 25 сакавіка ў Вільнюскай ратушы.

26 сакавіка ў сейме Літвы пройдзе канферэнцыя на тэму "Чаго чакаць Беларусі ад старшынства Літвы ў Еўрасаюзе?".

Завершыцца Беларускі тыдзень канцэртам Feel Free! з удзелам беларускіх гуртоў "Крамбамбуля" і "Нейра Дзюбель", а таксама літоўскага гурта Biplan.

Таццяна КАРАВЯНКОВА, БелаПАН.

ПЕКИН—МОСКВА

Сегодня друзья, а завтра?

*В минувшее воскресенье завершился государственный визит в Россию нового председателя КНР **Си Цзиньпина,** в ходе которого стороны подписали более 30 соглашений в разных сферах. Среди самых важных — договор об увеличении поставок российских углеводородов в Китай и строительстве новых веток трубопроводов по южному направлению.*

Эксперты, комментируя итоги визита Си Цзиньпина, признают, что в настоящее время отношения России и Китая в хорошей форме, однако предрекают: в будущем они могут осложниться. Как отмечает газета "Ведомости", ухудшение отношений аналитики связывают с амбициями КНР на рынке вооружений. По мнению экспертов, уже сейчас Пекин не очень доволен поставками российского вооружения Индии и Вьетнаму и сам становится все более активным игроком на рынке вооружений, превращаясь в конкурента России.

Жена китайского лидера Си Цзиньпина — певица **Пэн Лиюань** — произвела большое впечатление на журналистов и интернет-пользователей после поездки с мужем в Россию. Многие китайские газеты опубликовали фотографии, на которых супруги запечатлены по прибытии в Москву, вместо снимков рукопожатия председателя КНР и его российского коллеги Владимира Путина.

Государственные СМИ Китая, которые, как правило, игнорируют жен политических лидеров, высоко оценили выбор платья и прическу 49-летней Пэн Лиюань. Женитьбу Си Цзиньпина на Пэн Лиюань пресса называла одним из самых ярких моментов в биографии политика. Популярную певицу с военным репертуаром СМИ называют китайской Карлой Бруни. Она принимала участие в китайских гала-концертах, была Послом доброй воли для помощи больным туберкулезом и СПИДом от Всемирной организации здравоохранения.

Евгений ТАВГЕНЬ.

ТЭЛЕРЭЦЭНЗІЯ

Дзяніс СЯРГЕЕНКА: «У Амерыцы прасцей памерці ад атлушчэння, чым ад голаду...»

*Адыёзнасць вядучага тэлеканала "Беларусь-ТБ" **Яўгена Новікава** прымушае сур'ёзных гледачоў адыходзіць ад экрана, калі на ім з'яўляецца яго фізіяномія. Вылузваючыся са скуры, ён нядаўна распавядаў, як амерыканскія дзеткі ядуць... пацукоў. Згодна з інфармацыяй платнага беларускага прапагандыста, гэтая сітуацыя для ЗША нармальная, іншая страва для маламаёмных — таматны суп з кетчупу. Маўляў, малыя выпрошваюць у рэстаранах і забягалаўках соус, каб накарміць дома сям'ю...*

*А вось што расказаў "Народнай Волі" **Дзяніс Сяргеенка,** жыхар Нью-Ёрка, які больш за дзесяць гадоў таму пакінуў Мінск.*

— Гэта такая адкрытая ерась, што я нават не магу ўявіць, пад уздзеяннем якіх наркатычных сродкаў такія думкі могуць прыйсці чалавеку ў галаву, — пракаментаваў Дзяніс. — У ЗША бамжам раздаюць бясплатную ежу, ёсць спецыяльныя прытулкі, дзе можна пераначаваць. Як і многія іншыя грамадзяне, я здаю рэчы ў Армію выратавання. Іх бясплатна раздаюць бяздомным.

— Ты зараз распавядаеш пра бяздомных, а ў перадачы размова пра дзяцей звычайных амерыканскіх працоўных...

— Поўная лухта! Мінімальная аплата працы за гадзіну ў Нью-Ёрку — 7,25 долара ў гадзіну. У квітнеючай Беларусі многія людзі і за дзень столькі не зарабляюць. Комплекс з літровай колы, агромністай бульбы-фры і гамбургера каштуе каля 6—7 долараў. А ёсць яшчэ долар-меню, калі ты можаш купіць два чызбургеры ўсяго за долар. Гэта прыкладна 600 калорый — трэць дзённай нормы! Ёсць людзі, якія бамжуюць прафесійна. Часам яны зарабляюць і па некалькі сотняў за дзень. Пра гэта некалькі гадоў таму шмат пісала The New York Times. Так што на адсутнасць ежы не скардзяцца нават бяздомныя.

Паказка пра тое, што рабочы чалавек не можа накарміць сваіх дзяцей, — проста няпраўда. У краіне, дзе лабіруецца вытворчасць так званага кукурузнага сіропу, на ежу хапае ўсім! Кукурузны сіроп таннейшы за цукар, але ён шкодны. Пры гэтым яго вытворчасць — частка эканомікі Амерыкі. Усе танныя прадукты зроблены на аснове кукурузнага сіропу. Дорага каштуе толькі якаснае, экалагічнае харчаванне.

Што тычыцца таматнага супу з кетчупу, то гэта ўвогуле нешта несусветнае. У любой забягалаўцы кетчуп выдаецца бясплатна і бескантрольна, хоць у трохлітровы слоік яго лі!

— Добра, але давай уявім сям'ю, якая трапіла ў складаны фінансавы стан. Напрыклад, загінуў карміцель ці здарылася яшчэ якая бяда. Магчыма, у такіх варунках людзям прыходзіцца ацэньваць гастранамічныя якасці смажаных пацукоў?

— У ЗША даволі проста прызнаць сябе банкрутам. Гэта значыць, што ўсе твае пазыкі анулююцца, хоць гэта і вельмі істотна псуе табе крэдытную гісторыю. На працягу пэўнага часу ты не зможаш больш узяць крэдыты і нельга будзе ўладкавацца на работу, звязаную з фінансамі. Логіка наступная: не можаш распараджацца ўласнымі грашыма — чужымі табе камандаваць дакладна ніхто не дасць.

Адзначу, што зараз размова ідзе нават не аб крэдытах на дом ці машыну. У ЗША многія людзі карыстаюцца крэдыткамі, калі набываюць ежу, адзенне. І ўсе гэтыя пазыкі спісвае працэдура прызнання банкрутам.

Шмат у чым фінансавыя праблемы Амерыкі ўзніклі з-за неабдуманай сацыяльнай палітыкі. Дапамагаюць усім без разбору. Пры гэтым я, як прадстаўнік сярэдняга класу, супраць такой палітыкі і супраць прэзідэнта Абамы.

— Чаму?

— Уявіце, у Амерыку пераязджае бабуля. У краіне яна не працавала ні дня, але тут ёй адразу налічваюць пенсію, дапамагаюць з жыллём — частку арэнды пагашае дзяржава. Акрамя таго, ёй будуць даваць грашовую дапамогу на ежу — каля 200 долараў. Дадайце так званы welfare — чэк на грашовую дапамогу малазабяспечаным. Чаму мяне гэта раздражняе? У казіно ў Атланцік-Сіці я бачыў, як перада мной афраамерыканскі чувак мяняе welfare на покерныя фішкі...

Яшчэ адна кропка сутыкнення — медыцынская страхоўка. Я, напрыклад, не магу сабе яе дазволіць, бо плаціць трэба шалёныя грошы. Пры гэтым малазабяспечаным прадастаўляюць Medicaid — страхоўку, якая пакрывае ўсё, акрамя эстэтычных аперацый. Гэтую страхоўку можа атрымаць любы беспрацоўны з легальным статусам. Некаторыя нават жадаюць, каб іх звольнілі, абы атрымаць такую страхоўку.

Прадстаўнік сярэдняга класа можа толькі марыць аб такой падтрымцы. У Амерыцы лічыцца, што сярэдні клас сам можа аб сабе паклапаціцца...

— Зойдзем з іншага боку. Можа, у ЗША шмат беспрытульных дзяцей? І гэта яны, бедакі, вымушаны харчавацца пацукамі і выпрошваць кетчуп?

— Магчыма, яны і ёсць, але мне з імі сустракацца не даводзілася. Хаця варыянт, як бяспечна зарабіць, ёсць нават для іх. Можна проста папрасіць... Амерыканцы — чуллівыя людзі, падаюць ахвотна. У метро можна бачыць, як у канцы працоўнага дня юнак, што грае на гітары, падлічвае выручку. Атрымліваюцца прыстойныя грошы!

Яшчэ можна здаваць другасную сыравіну — 5 цэнтаў за пластыкавую ці шкляную бутэльку. Асабліва гэтым любяць займацца старыя кітайцы. Яны збіраюць проста агромністыя баулы. Так што, калі добра працаваць на зборы па 10—12 гадзін у суткі, можна зарабіць долараў 80—100.

Здаць бутэлькі вельмі проста. У крамах стаяць спецыяльныя машыны: тым ім бутэльку — яны табе чэк, які абменьваеш на грошы. Не думаю, што гэта лёгка, але, калі працаваць без выхадных, у тыдзень можна зарабляць каля 600 долараў. І аб якім кетчупе ідзе размова?

Я магу распавядаць аб тым месцы, дзе я жыву. Нью-Ёрк — мегаполіс, знайсці там ежу не праблема. У кавярнях, напрыклад, можна заўжды выпіць бясплатнай кавы. Гэта не зусім паўнавартасны кубак напою — кожнаму жадаючаму абавязаны наліць "пробнік". Але ж можна папрасіць і кубак, і два.

Яшчэ адна схема для бяздомных — прыёмны пакой "хуткай". Нават калі няма страхоўкі, пацыента, які скардзіцца, напрыклад, на болі ў страўніку, памыюць, пакладуць і накормяць.

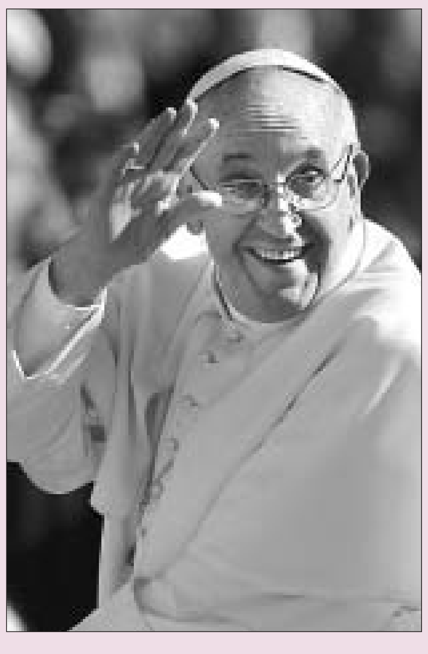
Ведаеце, я сам зараз у шоку ад таго, колькі ведаю спосабаў, каб пражыць без работы! Так што ў Амерыцы прасцей памерці ад атлушчэння, чым ад голаду...

Марыя МАЛЕВІЧ.

P.S.
Размова з Дзянісам адбылася падчас яго падарожжа па Еўропе.
Зараз малады чалавек вярнуўся ў Нью-Ёрк і падзяліўся апошнімі навінамі.

— На мясцовым радыё абмяркоўвалі гісторыю з пацукамі, — прыслаў ён паведамленне. — Урэшце параілі звольніць Новікава з працы, бо яго прапаганда занадта псуе імідж Беларусі. А яшчэ вырашылі, што нельга канчаткова адкідваць варыянт таго, што пацукоў усё ж такі нехта есць. Быў жа нядаўна сюжэт пра бабулю з Расіі, што харчавалася сваімі... хм... адходамі. Але ж гэта не сведчыць аб тым, што ўжываць фекаліі — агульнарасійская рыса...

Папа Рымскі Францыск:

Пра беднасць

Мы жывем у часы скандальнай беднасці, адсутнасці працы. Кожны дзень людзі спяць на вуліцы ў сэрцы горада. Гэта скандал, з гэтым нельга мірыцца.

Пра грамадскае жыццё

Ёсць шмат такіх людзей, якія цягнуць усё толькі на свой бок, як быццам толькі яны альбо іх група могуць атрымаць блаславенне. Вельмі сумна, калі хтосьці мог бы дасягнуць чагосьці для ўсіх, але сам ад гэтага адмаўляецца.

Як жыць?

Давайце працаваць разам і разам ісці па шляху братэрства і любові. Давайце памолімся адзін за аднаго, за ўвесь свет, у якім ёсць вялікае братэрства.

Пра несправядлівасць

Несправядлівае размеркаванне даброт застаецца нязменным, ствараючы сітуацыю грамадскага граху, якая кліча да нябёс і абмяжоўвае магчымасці для поўнага жыцця многім нашым братам.

Пра аборты

Аборты — гэта заўсёды зло. Калі мы кажам пра цяжарную маму, то мы гаворым пра два жыцці, кожнае з якіх павінна быць пад аховай. Калі аднойчы чалавек увойдзе на шлях абмежавання найвышэйшай каштоўнасці, то няма дарогі назад.

Пра матэрыяльныя каштоўнасці

Дыктатура грошай нясе масу дэманічных вынікаў: наркотыкі, карупцыю, гандаль людзьмі, у тым ліку і дзецьмі, а таксама маральнае падзенне. Гэта штодзённы хлеб нашых часоў.

Пра легалізацыю аднаполых шлюбаў

Не варта сябе падманваць, у гэтай справе гаворка ідзе не пра звычайную палітычную барацьбу. Гэта спроба знішчэння Божага плана. Гэта намеры сатаны, каб знішчыць Божы вобраз. Нельга кіравацца памылковай ацэнкай кан'юнктуры, трэба дзейнічаць паводле натуральнага права і Боскіх прынцыпаў.

Пра наркотыкі

Я не веру гандлярам смерцю, якія не хочуць самі прымаць тое, што прадаюць іншым.

Народная Воля http://www.nv-online.info 26 САКАВІКА 2013 г.

ПАМЯЦЬ

Горад мой родны...

Як і некаторыя іншыя, я не раз думаў і пісаў аб тым, што мой родны Слуцк у ліку многіх гарадоў і мястэчак Беларусі мог бы мець неафіцыйны і нават афіцыйны статус турыстычнай Мекі. Падстаў для гэтага як у імёнах славутых людзей мінуўшчыны, так і мясцін (часам са знакавымі аб'ектамі), якія ўпрыгожвалі і ўпрыгожваюць старажытны горад на Случы, — нямала. Але да практычнага ўвасаблення гэтай мажлівасці справа пакуль яшчэ не даходзіць. Наадварот, там больш дбаюць аб адкрыцці піўнушак і крам з таварамі для добраахвотнага вар'яцтва...

Пасля таго як у горадзе спляжылі-знішчылі многія гістарычныя будынкі ці то ў даваенныя, ці ў пасляваенныя часы і зусім нядаўна, тут усё ж яшчэ ёсць што паказаць, ёсць пра што расказаць...

Вытокі

Ёсць шмат аргументаў (у тым ліку і ўскосныя пісьмовыя крыніцы), што Слуцк на 111 гадоў старэйшы, чым зафіксавана першае (1116 г.) упамінанне пра яго ў Іпацьеўскім спісе летапісу "Аповесці мінулых гадоў". Больш таго — ёсць матэрыяльныя доказы таго, што шлях з варагаў у грэкі праходзў і па Случы, цераз паселішча, якое потым атрымлівала назвы Случэск, Слуцак, Слуцк. І яшчэ. Сярод беларускіх гарадоў Слуцк другім, пасля Брэста, атрымаў поўнае Магдэбургскае права (1441 г.).

Немагчыма абысці ўвагай такую важную дэталь. Па ўрадлівасці пераважная частка земляў на Случчыне — гэта землі першай катэгорыі, яны прыраўноўваюцца да ўкраінскіх чарназёмаў. Гэта засведчыла і даўняя мясцовая прыказка: "Калі не ўродзіць Слуцкая раўніна, дык не накорміць і Украіна". Працавітыя і клапатлівыя людзі тут заўсёды жылі пераважна заможна. Случчына патанала ў садах. Таму адной з прычын выбуху Слуцкага паўстання былі дзеянні бальшавіцкіх прадразвёрстнікаў, якія імкнуліся рабаваць стадолы, хлявы, свірны, варыўні, гарышчы, капцы, дамы — гаспадаркі краю.

А пра тое, што Слуцк з гледзішча ваеннай стратэгіі і тактыкі быў добра разбудаваны і адпаведна абаронены, сведчыць факт, што ён заставаўся адзіным горадам на тэрыторыі ВКЛ, які не змаглі захапіць маскоўскія заваёўнікі ў часе знішчальнай трынаццацігадовай руска-польскай вайны (1654—1667 гг.). Дарэчы, у XVI—XVII стст. Слуцкае княства было самым буйным на тэрыторыі тагачаснай Беларусі. Да гэтай вайны, у 1617 г., у горадзе быў адкрыты ліцэй, які ўжо тады назвалі слуцкімі Афінамі. Пацвярджэннем таму быў высокі ўзровень адукацыі, якую атрымлівалі там навучэнцы; пазней яны прыбывалі туды нават з іншых месцаў Расійскай імперыі. Сярод іх — будучы філосаф Ул.Ільін (не блытаць з І.Ільіным).

Асобы

Сярод шматлікіх работ Ул.Ільіна вылучаюцца "Запечатанный гроб" (1926 г.), "Всенощное бдение" (1926 г.), "Загадки жизни и происхождения живых существ" (1929 г.) і іншыя. Памёр філосаф у Парыжы (у эміграцыі), пахаваны на могілках Сент-Жэнеўеў-де Буа пад Парыжам побач з рускім класікам Іванам Буніным. Цікавы факт: нямецкімі даследчыкамі даказана, што ў аснове "Вялікай дыдактыкі" выдатнага чэшскага педагога Яна Амоса Коменскага (1592—1670 гг.) ляжыць "Устаў Слуцкага ліцэя".

Сёння ў будынку былога ліцэя, які ў свой час быў пераўтвораны ў гімназію, знаходзіцца сярэдняя школа №1. Сярод навучэнцаў былой гімназіі-ліцэя былі выбітныя асобы: беларускі паэт, мемуарыст, перакладчык, удзельнік паўстання 1863 г. Альгерд Абуховіч (граф Бандынэлі); асветнік, перакладчык, кнігавыдавец Ілля Капіевіч, які браў чынны ўдзел у правядзенні рэформы грамадзянскага шрыфту ў імперыі Пятра І (1708 г.); дырэктар Маскоўскай (Усерасійскай) абсерваторыі Вітольд Цэраскі; беларуска-польскі паэт Адам Плуч; Пётр Карповіч, які ў знак пратэсту супраць рэпрэсій у дачыненні да рэвалюцыйнага студэнцтва смяротна параніў міністра адукацыі Багалепава (14 лютага 1901 г.); грамадскі дзеяч і пісьменнік Язэп Дыла; пісьменнік Рыгор Бярозка, з чыімі бацькамі сябраваў Якуб Колас; выдатны спецыяліст у галіне авіяцыйных і ракетных рухавікоў Сямён Косберг. Адзін з кратараў на адваротным баку Месяца носіць яго імя. Імем С.Косберга названа вуліца ў Слуцку... А колькі яшчэ — дзясяткі (!) імёнаў былых навучэнцаў гэтай установы пазначаны ў розных энцыклапедыях і даведніках. Вядома, што сярод ваяроў Слуцкага збройнага чыну былі выпускнікі і тагачасныя навучэнцы слуцкіх Афін.

У гэтай частцы горада можна наведаць тэрыторыю былой персіярні (фабрыкі слуцкіх паясоў), дзе ў нашы дні размешчаны завод сантэхабсталявання. Непадалёк адсюль — наўскасяк праз Случ знаходзіцца вёска Ячава, многія жыхары якой бралі актыўны ўдзел у Слуцкім паўстанні. Што ж тычыцца персіярні, то хіба не цікавы хаця б такі гісторыкапобытавы факт, які паведамляе ў сваіх "Мемуарах" літаратурны і палітычны сапернік Аляксандра Пушкіна Фадзей Булгарын: падчас візіту ў Слуцк расійскага самадзержца Пятра І прыём у яго гонар быў наладжаны менавіта ў персіярні. І вось жа тут цар сватаў аднаго свайго мажнага, высакарослага грэнадзёра за прабабку Ф.Булгарына: прыгожая была, высокая ростам і моцная сілай.

Названыя два аб'екты знаходзіліся на былой Сенатарскай, пазней Шырокай вуліцы. Сёння вуліца носіць назву Камсамольская. Гэта самы цэнтр, сэрца старога горада.

Мясцовы бамонд

Заслугоўваюць увагі і збудаванні ў маладзейшай частцы горада — за межамі старога цэнтра. Напрыклад, будынак краязнаўчага музея (вуліца Леніна — былая Шасейная, што была часткай шашы Масква—Варшава). Першапачаткова гэта дом дваранскага сходу. Там таксама ў свой час па-свойму цікава працякала частка жыцця слуцкага бамонду. Адлюстраваў гэта ў сваёй паэме "Файнбергада" тагачасны тутэйшы паэт Р.Скурат. Дык вось, Р.Скурат сам сябе ў паэме называе "членом клуба не из важных". А важныя — гэта тыя, што збіраліся ў будынку дваранскага сходу і ўсю ноч праводзілі за гульнёй у карты на грошы. А дзе грошы, там вядома што... Гулялі тут важныя асобы — прадстаўнікі мясцовага істэблішменту. Вось некаторыя з іх: Файнберг Савеліч (па яго прозвішчы названа паэма) — уладальнік аднаго з гарадскіх паравых млыноў; Крупскі — памешчык, дзед Надзеі Канстанцінаўны Крупскай; Бярозка — бацька пісьменніка Георгія Бярозкі (аўтара вядомага ў свой час рамана "Ночь полководца", а ў савецкія часы першага дырэктара 1-й школы); Мігдал — слуцкі Габсек, ліхвяр — мясцовыя памешчыкі вырашылі ў 1910 годзе яго забіць, але той выехаў са Слуцка ў Карэлічы. Дарэчы, герой паэмы "Файнбергада" Мігдал Бейнус — бацька будучага фізіка-тэарэтыка, акадэміка АН СССР. Паэму "Файнбергада",

Будынак знакамітай слуцкай гімназіі (ліцэя), сёння сярэдняя школа №1.

напісаную ў 1910 годзе "пад Пушкіна" і нават з эпіграфам з таго ж А.Пушкіна "Дела давно минувших дней", атрымаў з рук случакоў-старажылаў выдатны слуцкі краязнаўца, старэйшы сябра аўтара гэтых радкоў Рыгор Родчанка. Старажылы ж добра ведалі Р.Скурата — яго паэма была надрукавана ў грамадскім штотыднёвіку Случчыны "Айсберг" (№3, 6 чэрвеня 1991 г.), а першапачаткова апублікавана ў газеце "Шлях Ільіча" (26 сакавіка 1988 г.) з прадмовай публікатара Р.Родчанкі. Звернем увагу на тое, што з гэтага дома (Дома дваранскага сходу) не спяшаліся ў шэрагі слуцкіх ваяроў... Пазней тут месціўся рабоча-сялянскі клуб імя рэвалюцыянера Крэйнаса.

Дом былога дваранскага сходу (сёння тут — краязнаўчы музей).

Паўстанцы 1920-га...

Аб'ектаў для цікавых і дапытлівых у гісторыі і краязнаўстве случакоў і турыстаў, вядома, тут не адзін дзясятак, але мэта мая — не ў пералічэннях ды апісаннях. Лічу галоўным зарыентаваць зацікаўленых валанцёраў і тых, хто едзе па месцах Слуцкага збройнага чыну (27 лістапада — 31 снежня 1920 г.), не ведаючы дакладна, дзе распачыналася ў горадзе галоўная падзея тых часоў — устаноўчы сход Случчыны, а за ім — і паўстанне (Слуцкі збройны чын). Дык вось: Рада Случчыны і штаб будучага паўстання з самага пачатку і да адыходу на месцы баявых дзеянняў знаходзіліся толькі ў доме Э.Вайніловіча на вуліцы Сенатарскай (Шырокай) насупраць знакамітай гімназіі, пра якую ішла гаворка вышэй. Дом гэты — вялікі, двухпавярховы — быў адным з прыгажэйшых будынкаў у Слуцку. Яго не трэба блытаць з будынкам дваранскага сходу. У хуткім часе пасля здушэння паўстання дом Э.Вайніловіча бальшавікі зруйнавалі, на яго месцы была ўзведзена электрастанцыя. Сёння там цэнтральная гарадская кацельня... Новыя гаспадары жыцця ведалі, як сціраць людскую памяць.

Вайніловіч

Ды скажу цяпер колькі слоў пра Эдварда Вайніловіча, хто ў памяць аб сваіх памерлых малых дзецях Сымону і Алене ўзвёў у Мінску Чырвоны касцёл — вядома, у сувязі са Случчынай. Тут яму належалі маёнткі Савічы, Пузаў і іншыя. На працягу 35 гадоў ён — ганаровы суддзя Слуцкага павета, ён жа старшыня таварыства дабрачыннасці гэтага павета — спрычыніўся да адкрыцця ў Слуцку гандлёвай школы. Першая яго адукацыя — Слуцкая гімназія (1865 г.). А яго далёкія продкі ўласнымі намаганнямі і на свае сродкі сфарміравалі Слуцкую дружыну (харугву), якая пад зверхніцтвам Слуцкага князя Аляксандра Алелькі годна засведчыла сваю баявую прысутнасць на Грунвальдскім полі (1410 г.).

Ведаць і шанаваць

Цікавым у той мясціне бачыца і факт з ваеннага і пасляваеннага жыцця. Непадалёку ад узгаданай электрастанцыі, бліжэй да моста цераз Случ, на вуліцы Валадарскай — працягу былой Маставой вуліцы (сёння вуліца М.Багдановіча) у час вайны немцы ўзвялі чатыры дыхтоўныя драўляныя дамы. У адным з іх (першым ад цэнтра), двухпавярховіку, месцілася нямецкая камендатура, пасля вайны той будынак заняў народны суд. І трэба ж: напярэдадні 50-годдзя Кастрычніцкай рэвалюцыі (1967 г.) гэты будынак падчас судовага пасяджэння пры вялікім сцячэнні народу перад ім быў падпалены жыхарамі, абуранымі паводзінамі гарадскіх улад... Але гэта ўжо іншая гісторыя. Хутка пасля пажару на месцы былога суда паўстаў дзевяціпавярховы жылы дом. Так паўтарылася, амаль адзін да аднаго і амаль на тым жа месцы, практыка сцірання з людской памяці праявы народнага гневу.

А цяпер вернемся на вуліцу Леніна (Шасейную), да музея, праўда, на другі яе бок, і крыху пройдзем у заходнім накірунку. Праз два дамы, за гарадскім паркам (даўней яго называлі Летнім садам) прыпынімся каля двухпавярховага цаглянага будынка кансервава-сокавага завода. Да рэвалюцыі тут было камерцыйнае вучылішча, пасля рэвалюцыі — беларускае культурна-асветніцкае таварыства "Папараць-кветка", самадзейны тэатр і іншае. Тут быў універсальны асяродак, дзе канцэнтравалася, рафініравалася інтэлектуальна-духоўнае жыццё патрыётаў краю. Таварыства наведвалі і выступалі там Янка Купала, Якуб Колас, Уладзіслаў Галубок са сваім вандроўным тэатрам, Фабіян Шантыр, Язэп Дыла, Кузьма Чорны і многія іншыя выдатныя асобы беларускай гісторыі і культуры. І, вядома, будучыя ўдзельнікі паўстанцкага руху. Палякі ж каманды "кумкі Варшавы", як называў яе калісь Кастусь Каліноўскі, уручыўшы будучым слуцкім паўстанцам 360 стрэльбаў са збітымі прыцэламі, у лістападзе 1920 года пакідалі Слуцк. Пры гэтым падпалілі "Папараць-кветку". А пасля ж выдавалі паўстанцаў бальшавікам. І тым і тым у аднолькавай меры не хацелася мець у суседзях незалежную свабодную Беларусь (БНР).

І яшчэ. У паняволенай Крамлём частцы Беларусі Случчына пацярпела больш за іншыя землі нашай Айчыны.

Дык вось — і каля будынка колішняй "Папараць-кветкі" трэба ўскладаць кветкі. Ёсць інфармацыя, што гэты будынак мясцовыя ўлады маюць намер знесці.

Зробім выснову: гістарычная памяць наша пра слуцкіх паўстанцаў-патрыётаў павінна быць асабліва прамяністай, асвечанай, дасведчанай і дакладна арыентаванай. Трэба ведаць сапраўдныя адрасы нашых гістарычных падзей.

Яўген ГУЧОК.

Вясна ўсё ж такі прыйдзе!

"Чатыры месяцы зімы — гэта, вядома, шмат, але трываць засталося нядоўга — да выходных", — заўважыў начальнік службы гідраметэаралагічных прагнозаў Рэспубліканскага гідраметэацэнтра **Дзмітрый Рабаў.**

Да пятніцы надвор'е ў Беларусі будзе вызначаць вельмі халодны антыцыклон. Пры праясненнях тэмпература ўначы чакаецца да мінус 15—20 градусаў, днём — ад 0 да мінус 6.

Але з 29 сакавіка ў атмасферы адбудзецца перазагрузка, г.зн. паўночны вецер памяняецца на паўднёва-заходні. Будзе паступаць больш цёплае паўднёвае паветра, і ўжо ў нядзелю тэмпература ўначы складзе ад 0 да мінус 6, удзень — ад 0 да плюс 6, а ў паўднёва-заходніх раёнах будзе да 8 градусаў цяпла.

Як прагназуюць сіноптыкі, ад 4 красавіка плюсавыя тэмпературы ўстановяцца на ўсёй тэрыторыі Беларусі.

«Хавер» абышоўся Мінску ў 40 мільярдаў рублёў

Наступствы ўрагану ліквідавалі тыдзень. Горад яшчэ падлічвае камунальныя выдаткі, але, паводле папярэдніх даных, "Хавер" нанёс урон сталічнаму бюджэту на 40 мільярдаў рублёў. Гэтая сума складаецца з мноства фактараў.

Напрыклад, на снежныя звалкі з горада вывезлі больш за 100 тысяч кубаметраў снегу. Гэта значыць, што цэлы тыдзень пагрузчыкі, самазвалы, трактары, бульдозеры працавалі без перапынку і паліва спатрэбілася больш за норму. Услед за снегаўборачнай тэхнікай вуліцы Мінска апрацавалі рэактывамі: спатрэбілася больш за 6 тысяч тон солі і пясчана-саляной сумесі, пры гэтым адна тона каштуе 187 тыс. рублёў. Практычна ўсе ЖЭСы былі вымушаны закупляць дадатковы інвентар для расчысткі снегу — толькі на рыдлёўкі часам трацілі па 5 млн рублёў.

РЕГИСТРАТУРА

Непобедимый туберкулез?

24 марта отмечался Всемирный день борьбы с туберкулезом. В этот день, как правило, принято подводить итоги: что сделано в борьбе с этим опасным недугом. Туберкулез входит в число трех основных причин смерти женщин в возрасте 15—44 лет.

Что касается Беларуси, то эпидемическая ситуация с туберкулезом в нашей стране остается напряженной, хотя смертность от этого заболевания за последние 15 лет снизилась на 29,4%. Уровень заболеваемости тоже пошел на спад: в 2012 году туберкулезом болело 39,6 человек на 100 тыс. населения — это на 3,9% ниже по сравнению с 2011 годом. Но лечить туберкулез становится все сложнее.

В РНПЦ пульмонологии и фтизиатрии подчеркивают, что связно это прежде всего с преобладанием лекарственно устойчивых форм, когда болезнь не поддается лечению большинством известных противотуберкулезных антибиотиков. Возрастает и стоимость лечения. Затраты на лечение одного больного мультирезистентной формой туберкулеза составляют около 8 тысяч долларов. Это примерно в 30 раз дороже, чем при обычном течении заболевания.

К слову, в Беларуси появились даже группы риска по заболеванию (в частности, мигранты из стран с высоким уровнем распространенности туберкулеза, ВИЧ-инфицированные, а также лица, прибывшие из пенитенциарных учреждений). И эти социально неблагополучные контингенты населения с трудом привлекаются к обследованию и лечению, среди них часто диагностируются распространенные формы туберкулеза с бактериовыделением, что представляет опасность заражения для окружающих.

Стоит отметить, что на борьбу с туберкулезом расходуется немало средств. На данный момент продолжается реализация комплекса мер Государственной программы "Туберкулез" на 2010—2014 годы и Программы технической помощи ООН "Внедрение стратегии СТОП-ТБ в Беларуси, в частности, направленной на меры по борьбе с туберкулезом с множественной лекарственной устойчивостью (МЛУ-ТБ)". Всего на выполнение мероприятий госпрограммы в 2012 году израсходовано 43 млрд 573,3 млн белорусских рублей, из них 40,4% — из средств местных бюджетов, 59,6% — из средств Глобального фонда для борьбы со СПИДом, туберкулезом и малярией (ГФ).

Игорь ЗАЛЕССКИЙ.

ЖАХ!

Маці-забойцы

Жанчыны нарадзілі і задушылі немаўлят

Адразу два дзікія выпадкі здарыліся ў Мінску і Гродзенскай вобласці.

Труп нованароджанага хлопчыка ў мінскай кватэры знайшоў урач "хуткай дапамогі", які прыехаў па выкліку. Маладая жанчына скардзілася на болі ў жываце. Медык западозрыў нядобрае. Потым было ўстаноўлена, што жанчына нарадзіла дзіця і задушыла яго. Сама яна цяпер знаходзіцца ў бальніцы, супраць яе ўзбуджана крымінальная справа.

Труп нованароджанай дзяўчынкі знойдзены ў доме жыхаркі вёскі Вялікае Мажэйкава Шчучынскага раёна. Смерць наступіла таксама ад механічнай асфіксіі. Устаноўлена, што дзіця нарадзіла і задушыла дачка гаспадыні дома. Яна затрымана.

ДА ЎВАГІ!

Па адным часе з Літвой

У канцы гэтага тыдня Еўропа вяртаецца на летні час. У ноч з 30 на 31 сакавіка стрэлкі гадзіннікаў перавядуць на адну гадзіну наперад.

Паколькі Беларусь адмовілася ад пераводу стрэлак, то цяпер розніца ў часе з краінамі Балтыі знікне: у Вільнюсе, Рызе, Таліне і Мінску будзе аднолькавы час, а з Беластокам, Варшавай, Берлінам і Парыжам розніца складзе адну гадзіну замест дзвюх.

Перавод стрэлак прывядзе да карэкцыі раскладу транспарту.

Цягнік Мінск—Вільнюс са сталіцы Беларусі будзе адпраўляцца, як і раней у 7.45, 8.17, 18.50, а вось у зваротным кірунку ён паедзе з Вільнюса на гадзіну пазней: 7.05, 19.10, 19.55 (прыбыццё ў Мінск, як і раней).

Змены закрануць расклад аўтобусаў.

Злавіў шчупака — адпусці...

Да 31 сакавіка дейнічае забарона на лоўлю шчупака звычайнага.

Сяргей ЛІСОЎСКІ, інструктар Партызанскай рэгіянальнай арганізацыйнай структуры Беларускага таварыства паляўнічых і рыбаловаў, тлумачыць:

— Грамадзяне, якія вудзяць іншых рыб, а злавілі шчупака, павінны адпусціць яго жывым. А калі хто парушыць Правілы вядзення рыбалоўнай гаспадаркі і рыбалоўства, то будзе аштрафаваны ў памеры ад 10 да 50 базавых велічынь. Акрамя таго, вінаваты мусіць пакрыць страты ў трайным памеры. Іншымі словамі, адзін шчупачок абыдзецца браканьеру ў тры базавыя велічыні...

А што пасля 31 сакавіка?

— Правіламі вядзення рыбалоўства ў вясенні перыяд **(з 1 красавіка па 30 мая)** прадугледжаны найбольш жорсткія абмежаванні рыбалоўства. У гэты час аматарская рыбалка дазваляецца толькі адной вудачкай з адным кручком ці спінінгам у светлы час сутак. І толькі з берага... І яшчэ. Забарона выкарыстання грамадзянамі маламерных суднаў і лодак з падвяснымі рухавікамі ў гэты перыяд уведзена дзеля забеспячэння цішыні на вадаёмах, дзеля спрыяльных умоў для нерасту рыб. Браканьерства па-ранейшаму наносіць непапраўны ўрон прыродзе, усёй экасістэме. Нават зарыбленне вадаёмаў не здольнае прывесці ўсё ў раўнавагу — страты нашмат большыя...

Георгій ПЛАТОНАЎ.

Да адказнасці!

Рыбакоў, якія грэбуюць бяспекай на вадзе, трэба прыцягваць да адміністрацыйнай адказнасці.

Такое меркаванне выказаў на пасяджэнні Магілёўскага аблвыканкама міністр па надзвычайных сітуацыях Беларусі **Уладзімір Вашчанка.** *"Калі прыходзіць вясна і падталы лёд на вадаёмах тоіць у сабе пагрозу для жыцця, рыбакі чамусьці масава накіроўваюцца на вадаёмы, каб павудзіць рыбу на апошнім лёдзе. Дзеля атрымання задавальнення яны грэбуюць элементарнымі правіламі бяспекі, што часта прыводзіць да трагедый",* — адзначыў міністр. Дзяржава нясе вялікія выдаткі па выратаванні аматараў зімовай рыбалкі, а таксама пошуку загінуўшых. Ратавальнікі рызыкуюць сваімі жыццямі з-за нечай забавы. Пасля няшчасных выпадкаў марнуюцца немалыя грошы на лячэнне і рэабілітацыю выратаваных. *"На мой погляд, такіх рыбакоў трэба прыцягваць да адміністрацыйнай адказнасці",* — заявіў Уладзімір Вашчанка.

На беларускіх трасах з'явіцца больш камер відэафіксацыі

Зараз за хуткасным рэжымам на самых ажыўленых трасах Беларусі сочыць 41 камера.

У самы бліжэйшы час дадатковыя відэакамеры запрацуюць на трасе М1 "Брэст—Мінск — мяжа Расіі" (яны будуць устаноўлены на тэрыторыі Віцебскай вобласці), а таксама на трасе М2 "Мінск—Нацыянальны аэрапорт" і мінскай кальцавой дарозе.

У перспектыве стацыянарныя прыборы фотафіксацыі таксама ўстановяць на дарогах Мінск—Магілёў, Мінск—Віцебск, Мінск—Гродна, Мінск—Ашмяны — мяжа Літвы.

ДАРЭЧЫ

За паўгода мінімум 700 тысяч долараў

Ці дысцыплінуюць камеры на дарогах вадзіцеляў, пытанне спрэчнае. Таму што калі кіроўца і скіне хуткасць на гэтым участку, гэта не значыць, што ў такім жа хуткасным рэжыме ён праедзе ўвесь маршрут. Але тое, што дзякуючы відэафіксатарам бюджэт папаўняецца немалымі сумамі — відавочна.

Нядаўна ДАІ Брэсцкай вобласці паведаміла, што за паўгода на ўчастку трасы М1, які праходзіць па Брэсцкай вобласці, было выяўлена звыш 120 тысяч выпадкаў перавышэння хуткасці руху. Да парушальнікаў у дадзеным выпадку ўжываецца адна мера пакарання — мінімальны штраф. Гэта значыць, што калі перавышэнне хуткасці склала ад 10 да 20 кіламетраў у гадзіну — кіроўца заплаціць штраф у памеры 0,5 базавай велічыні, ці 50 тысяч. Хаця за такое перавышэнне, паводле КаАП, прадугледжана пакаранне — "папярэджанне або штраф да адной базавай велічыні", г.зн. 100 тысяч беларускіх рублёў.

Калі камера зафіксавала перавышэнне хуткасці ад 20 да 30 км/ч — кіроўцу-парушальніка абавяжуць заплаціць 100 тысяч, хаця ў адпаведнасці з КаАП максімальны штраф за такое парушэнне 3 базавыя велічыні (300 тысяч). І нарэшце, калі хуткасць перавышана на 30 км/ч і больш, спагоняць 300 тысяч рублёў, што таксама значна менш максімальнага штрафу за дадзенае парушэнне, якое, згодна з КаАП, складае 10 базавых велічынь, або 1 мільён рублёў.

Калі палічыць, што 120 тысяч парушальнікаў, пра якіх паведамілі ў ДАІ Брэсцкай вобласці, перавысілі хуткасць мінімальна — ад 10 да 20 км/ч і заплацілі штраф у памеры 50 тысяч, то агульная сума ўсё роўна ўражвае — 6 мільярдаў рублёў, ці каля 700 тысяч долараў. Але ж зразумела, што былі сярод парушальнікаў і тыя, хто мчаўся па трасе і з большым перавышэннем хуткаснага рэжыму.

Вольга ГРЫНЯВІЦКАЯ.

ПЕРСОНА

Диск с балетом Елизарьева стоит около 100 долларов

Спектакль “Лебединое озеро”, который знаменитый белорусский хореограф поставил в Японии, уже не идет на сцене одного из лучших театров Токио “Бунка Канкан”. Это в Беларуси премьерные спектакли не снимают с репертуара и год, и два, и пять. А в Японии — все по-другому. Три премьеры — и до свидания.

Балет на видео

— В Японии спектакль делается на три показа, — *рассказал “Народной Воле” Валентин Елизарьев.* — Поэтому зал примерно на три тысячи человек все три дня был забит публикой. При этом билет стоит не так уж и дешево. Например, на 20-й ряд — 120 долларов.

В “Лебедином озере” было три состава артистов, участвовали звезды национального японского балета, а также солисты Мариинского и Михайловского театров. Поэтому сразу снималось три фильма. Когда я уезжал из Токио, уже были готовы диски с записью этого балета. Теперь они продаются по всему миру. Стоят дорого — примерно под 100 долларов за диск.

Наследие классиков

— Есть несколько версий этого балета, — *рассказывает Елизарьев*. — Впервые “Лебединое озеро” было поставлено в Москве и закончилось провалом. В 1901-м появилась редакция балетмейстера, заслуженного артиста Императорских театров Александра Горского, которую он неоднократно кардинально переделывал. К 1937 году этот спектакль вобрал в себя все лучшее, что было в русском балете. В Японии я ставил именно классический спектакль, может быть, чуть приспособленный к нашему времени, оставив там неприкосновенными куски хореографии, которые являются большой ценностью мировой культуры. Япония — как губка, она впитывает в себя все лучшее, что есть в мировой культуре.

Кстати, до недавнего времени и в Минске мы имели подлинник хореографии 1901 года, где были собраны лучшие куски работ российских хореографов. Думаю, мы много потеряли, отказавшись от такого классического наследия...

Моими ассистентами в Токио были бывшие солисты белорусского балета Александр Бубер и его жена Мики Ватанабе. Я запустил спектакль, а они репетировали его до моего следующего приезда. Помогли мне ребята и с японским языком, которого я не знаю...

О заработках

— Спрашиваете, довольны ли заработками артисты японского балета? — *уточняет Елизарьев*. — В принципе, они получают очень хорошо. Особенно те, которые добились международного признания. А на всех международных конкурсах море японцев! Меня поражает в японцах умение трудиться, жажда творчества и нацеленность с детства на конечный результат. Даже артистки со средними возможностями работают так, что показывают высокие результаты. У нас же много расхлябанности...

О планах на ближайшее будущее

— В июне я приглашен в жюри Московского международного конкурса, который проходит в Большом театре, — *говорит хореограф.* — В июле еду в Пекин — тоже на конкурс, август собираюсь провести с семьей и внуками, а там посмотрим. Планы на новые постановки тоже есть, но расскажу о них позже...

ТЕМ ВРЕМЕНЕМ

Белорусских балерин хотели «нагрузить» эскорт-услугами

Скандальное заявление несколько недель назад сделала экс-прима Большого театра **Анастасия Волочкова**. В эфире телеканала НТВ она рассказала об эскорт-услугах, которые театр предоставляет *“всем желающим, если у тех есть на это деньги”.*

“Девочек просто по списочку приглашает администратор и объясняет каждой, что ты идешь на вот эту тусовку, на банкет, с продолжением — с постелью, со всеми делами. С определенными олигархами, с членами попечительского совета и так далее... Такие вечеринки не в простых клубах устраивались — бывало, что и Версаль для этого снимали!” — рассказала балерина о закулисной жизни Большого.

Если балерины пытаются отказаться, то у них, по словам Анастасии, *“возникают проблемы”.*

Предлагали ли когда-нибудь подобную “дополнительную нагрузку” белорусским балеринам?

— Со мной пытались проделать этот номер (обойдемся без конкретных имен), но я в самом начале категорически обрубил такие дела, — рассказал “Народной Воле” Валентин Елизарьев. — *Это было довольно давно — лет 15 назад... И в Беларуси, во всяком случае при мне, ничего подобного не было. Но попытки наладить такое, скажем так, развлечение были...*

Марина КОКТЫШ.

ЗАКУЛІССЕ

«Паўлінка» і іншыя афіцыйныя асобы

Каго запросяць на адкрыццё Купалаўскага тэатра?

Першыя гледачы на першы пасля рэканструкцыі спектакль прыйдуць у Нацыянальны акадэмічны тэатр імя Янкі Купалы 29 сакавіка. Без квіткоў. Уваход толькі па запрашальных, спісы абраных складае Мінкульт пад пільнай увагай Адміністрацыі прэзідэнта, паведаміла “Народнай Волі” крыніца ў тэатры.

Спектакль “Паўлінка” — а менавіта абноўленай пастаноўкай гэтай п’есы, як і абяцаў галоўны рэжысёр **Мікалай Пінігін**, адкрыецца новае стагоддзе тэатра — наведае Аляксандр Лукашэнка.

Хто будзе запрошаны на “Паўлінку” разам з прэзідэнтам?

Усё ж такі Купалаўскі тэатр — не “Дажынкі” і не спартыўны матч, і кіраўніку краіны сядзець сярод губернатараў, хакеістаў і нуварышаў на эталонным беларускім спектаклі, здаецца, не з рукі. Напрыклад, калі ў Маскве пасля рэканструкцыі адкрываўся Вялікі тэатр, на гала-канцэрце ў царскай ложы побач з прэзідэнтам **Дзмітрыем Мядзведзевым** была яго жонка, Патрыярх Маскоўскі і ўсяе Русі Кірыл і вялікая спявачка **Галіна Вішнеўская**. А ў зале сярод вядомых артыстаў і не менш вядомых банкіраў прысутнічаў нават **Міхаіл Гарбачоў**, хоць ён, як вядома, не прыхільнік расійскага палітычнага тандэма.

Вядома, у Мінску ніжэй труба і радзей дым. **Станіслава Шушкевіча** на прэм’еру ў Купалаўскі не запросяць. Магчыма, у тэатры, нягледзячы на Вялікі пост, будзе **Мітрапаліт Мінскі і Слуцкі Філарэт**. Але месцы жонкі і народнай артысткі ўсяе Беларусі ў ложку побач з прэзідэнтам застаюцца пад пытаннем. Першая лэдзі краіны амаль не пакідае свой дом у Шклове, а вялікая і ўсенародна любімая **Стэфанія Станюта** даўно спачыла, і яе месца ў беларускім тэатры заняць пакуль нікому не ўдалося, хоць званне “народны артыст” ёсць у многіх.

Вядома, што ролю Паўлінкі рэпеціруюць у новай пастаноўцы дзве маладыя актрысы — **Марта Голубева і Кацярына Алейнікава**. Хто менавіта будзе іграць 29 сакавіка, галоўны рэжысёр **Мікалай Пінігін** вырашыць напярэдадні прэм’еры.

Як высветліла “Народная Воля”, запрашальныя білеты на першую прэм’еру атрымалі ўсе кіраўнікі сталічных тэатраў і музеяў. І іншыя афіцыйныя асобы.

Алена МАЛОЧКА.

ПА-ЗА СЦЭНАЙ

Максім СОХАР, галоўны рэжысёр Магілёўскага абласнога тэатра драмы і камедыі імя В.Дуніна-Марцінкевіча (г.Бабруйск), магістр мастацтвазнаўства

Пякотка

Ну што — “возрадуйтесь”, акадэмікі, дактары ўсялякіх навук, прафесары, кандыдаты ў дактары і ўсе астатнія, хто дакучліва называе сябе “тэатральнымі крытыкамі”. Тыя разбуральныя зерні, якія вы так заўзята сеялі ў апошнім дзесяцігоддзі, далі шчодрыя ўсходы і нават буйна квітнеюць — драматычны тэатр Беларусі вашай руплівай працай і “мудрымі” парадамі загнаны ў глыбокую прорву. Зараз, бегаючы ад “круглых”, “квадратных” да пасляабедзенных міністэрскіх сталоў, перадаяце адзін аднаму дураслівыя краснабайствы накшталт: “настаў час ікс”, “змянілася тэатральная прастора”, “трэба зачыніць архіўную краму тэатральных прыёмаў”, “тэатр знаходзіцца паміж Сцылай і Харыбдай” і г.д. Ды зараз і без вашых высноў усе ў краіне ведаюць, у якім месцы знаходзіцца драматычны тэатр...

Форум “Нацыянальная тэатральная прэмія” яскрава гэта паказаў. І не “магутная групоўка” крытыкаў, а практыкі сцэны (акцёры, рэжысёры, мастакі-сцэнографы), як хірургічным скальпелем, ускрылі праблемную скулу на целе тэатральнага мастацтва. А што ж было? З 28 дзяржаўных тэатраў у высокім конкурсе ўдзельнічалі 16. Адзначым, што шэсць з іх (Тэатр оперы і балета, музычны тэатр, тэатры імя Я.Купалы, імя Я.Коласа і імя М.Горкага, Брэсцкі аблдрамтэатр) з’яўляюцца акадэмічнымі. А вось пераможцам стаў сціплы Гродзенскі абласны тэатр лялек. Прычым з дзевяці намінацый гродзенцы забралі палову, а рэжысёр спектакля-пераможцы “Пікавая дама” Алег Жугжда прызнаны лепшым рэжысёрам. Самым жа галоўным і бясспрэчным з’яўляецца тое, што перамагла справядлівасць. Таму што суддзямі была не “магутная групоўка” крытыкаў, а 120 прафесійных майстроў ад усіх дзяржаўных тэатраў Беларусі.

Вынік — перамагла лялька! Сёння ў тэатральным асяроддзі жывуць чуткі, што словы, выказаныя А.Жугждам: “Мне шкада ўзроўню драматычнага тэатра...” — вымусілі жахнуцца рэдактараў, стваральнікаў і крытычную абслугу глянцавага часопіса “Мастацтва”. Як жа, кажуць, яны ўжо “намыліліся” намінаваць прадукт сваёй працы на Дзяржаўную прэмію. Нездарма ж так радасна гучыць заклік стоначальнікаў “круглых сталоў”, каб гэты часопіс стаў “настольнай кнігай у Міністэрстве культуры і сярод тэатральных дзеячаў, у якім “лепшыя з лепшых” крытыкі абменьваліся думкамі, як прафесійны тэатр падняць да... самадзейнага? Жарт, але ён пра многае гаворыць.

Мітусіцца карпарацыя “аднадушных аднадумцаў”. Бегаюць і разносяць сваё незадавальненне вынікамі рашэнняў журы. *“...Навошта было патрэбна такое вялікае журы прадстаўнікоў рэгіёнаў?* — разважаюць крытыкі ў кулуарах і на тралейбусных прыпынках. — *Што, мы самі не змаглі б усіх абмеркаваць і ацаніць? Вось тады лялька не перамагла б!..”* Вось як! Бачыце, да чаго дайшлі!

Аксціцеся, залатыя вы нашы *“абмеркаванцы па выкліку”!* Ніхто вашу *“настольную кнігу”* зачытваць да дзірак не будзе. Ваш узровень і стыль вядомы ў абодвух міністэрствах (культуры і інфармацыі) і асабліва дзеячам тэатральнага мастацтва. У свой час з вашай дапамогай унікальныя нацыянальныя акцёрска-рэжысёрскія тэатры ператварыліся ў дырэктарскія. Замест таго каб клапаціцца аб цікавых спектаклях для гледача, вы настойліва прапагандавалі фестывальны рух, падштурхоўвалі рэжысёраў да пастаноўкі спектакляў *“фестывальнага фармату”.* Вы імкнуліся, каб у кожным раёне быў свой “міжнародны фестываль”. І яны ўзнікалі, як маслякі пасля дажджу: “Белая вежа” (г.Брэст), “Міжнародны лялечны фестываль” (г.Мінск), “Март-Кантакт” (г.Магілёў), “Маладзечанская сакавіца”, “Славянскія тэатральныя сустрэчы” (г.Гомель), “Пінскія зоры”, “ТЭАРТ (Панарама)” (г.Мінск), “Нацыянальная драматургія” (г.Бабруйск), “Нацыянальная тэатральная прэмія” (г.Мінск).

“Навошта столькі тэатральных фестываляў ды яшчэ міжнародных?” — запытаецца наіўны чытач. Дык гэта ж сфера дзейнасці тых крытыкаў, іх карпаратыўная зацікаўленасць. Каб усім было стабільнае “хлебнае месца” і каб не наступаць адзін аднаму на ўсялякія мазалі, яны размеркаваліся і “добрасумленна” з высокіх міністэрскіх трыбун “агорваюць” сваіх кармільцаў. Асноўнай ключавой фігурай гэтых “міжнароднікаў” з’яўляецца, канешне, дырэктар, у большасці выпадкаў ён і мастацкі кіраўнік тэатра і свайго фестывалю. Крытыкаў не бянтэжыць, што гэты “мастацкі кіраўнік” — былы адстаўны ваяка, ці то выпускніца Горацкай сельгасакадэміі, ці то настаўнік гісторыі, адным словам, чалавек, які не мае спецыяльнай адукацыі, але фарміруе і адбірае на высокі форум творчыя калектывы. Хіба ж гэта нармальна? Крытыкаў гэта не цікавіць, гэта, маўляў, не праблема — *“быў бы чалавек харошы і шчодры”!* Тое, што гэтыя *“шчодрыя за дзяржаўны кошт”* выціскаюць з тэатральных калектываў галоўных і чарговых штатных рэжысёраў, крытыкі чамусьці не заўважаюць, а іншы раз і заўзята дапамагаюць, як гэта было са мной. Каб не быць галаслоўным, спынюся не гэтым факце больш падрабязна.

...Я рыхтаваў спектакль “Недоросль”. Як вядома тэатралам, п’еса складаная і занадта архаічная. Але пры ўсім тым ёсць у ёй “залатыя зярняткі”, якія мяне і зацікавілі. Да таго ж далёкая руская класіка — амаль што антыкварыят. Каб твор зажыў сучаснасцю, трэба было “ўдыхнуць у яго жывы агонь” — гэта я зрабіў. Паказалі два разы бабруйскім гледачам. Рэакцыя неадназначная. З’явіліся водгукі ў мясцовай прэсе і інтэрнэце. Яны былі розныя: станоўчыя, адмоўныя, памяркоўныя. Нармальны працэс... Я прааналізаваў водгукі гледачоў, пажаданні журналістаў і разам з мастаком, кампазітарам і акцёрамі ўключыўся ў творчую работу, каб дапрацаваць спектакль і паказаць яго прафесійным тэатразнаўцам. А на тую бяду ў мяне ўзнік вытворчы канфлікт з дырэкцыяй тэатра і абласным упраўленнем культуры. Ну, як узнік, так і знік бы той канфлікт — ці мала іх у жыцці, тым больш у тэатральнай справе. Аднак упраўленцы разам з дырэктарам тэатра В.А.Вінель вырашылі зрабіць мне сюрпрыз.

9 лістапада раніцай званок. “У 16.00 прыедуць мінскія крытыкі глядзець “Недоросля”. Я адказваю: “Недоросль” стаіць у афішы на 30 лістапада, нам патрэбны не крытыкі, іх хапае і ў Бабруйску, а аналітыкі, тэатразнаўцы, а яны ўсе ўдзельнічаюць у мерапрыемствах па прысуджэнні Нацыянальнай прэміі. Пры гэтым два ўдзельнікі спектакля хворыя, выканаўца адной з галоўных роляў нават ляжыць у бальніцы”. У адказ пагрозы і строгі вердыкт дырэктара тэатра Веранікі Вінель: “Крытыкі ўжо едуць, хворых акцёраў на сцэну! Спектакль павінен быць паказаны!” Вось дык упраўленцы! Яны нават не разумеюць, што тэатральны спектакль — гэта не кінафільм, які можна дастаць з бляшанкі, залажыць у кінапраектар — і “пайшло мастацтва”. Гэта жывы, маментальны працэс, які павінен адбывацца з жывымі і здаровымі людзьмі, акцёрамі. Ды каму мне пра гэта гаварыць? Дырэктар кінулася ў бальніцу, знайшла галоўнага ўрача, накалолі хворага артыста і сказалі: “Устань і ідзі!.. Іграць спектакль...” А той не можа ісці — апухлі ногі, абвастрылася падагра, высокі ціск. Зноў пагрозы. І што? Пайшоў бедачына-небарака.

Я, каб не падвяргаць трупу рэпрэсіям, папрасіў акцёраў іграць, і яны мяне паслухалі. Гэта было цяжкае, зняважлівае выпрабаванне: наспех сабраныя дэкарацыі, адсутнасць балета, хворыя артысты пры пустой глядзельнай зале, перад прыжмуранымі поглядамі прадузятых чыноўнікаў, адміністрацыі тэатра і, не пабаюся сказаць, ангажаванымі крытыкамі. За што такая зняважа? Толькі за тое, што не “прагнуўся”, адстойваў сваю творчую пазіцыю...

А хто ж суддзі? Калегі мае — рэжысёры сталічныя і перыферыйныя, можаце мне пазайздросціць!

(Заканчэнне на 8-й стар.)

СТИЛЬ

Мода для народа

Все хотят одеваться красиво. И считают, что разбираются в моде. Жаль только, что желание одеваться красиво, модно и стильно на сегодняшний день у большинства белорусов трансформируется в желание одеваться дешево, практично и надолго. Надолго — это до полного износа того же костюма, тех же туфель...

Из чего же состоит мода... для народа?

Первое. Место продажи. В Минске аренда торговой площади стоит от 25 до 40 евро/м2 (от 300 до 450 тыс. бел. руб.). То есть аренда даже маленького торгового места размером 15 м2 будет стоить не дешевле 4 млн белорусских рублей в месяц в спальном районе и около 7 млн в центре города.

Второе. Зарплата продавца составляет оклад и процент от продаж. Но стремиться нужно хотя бы к 500 долларам в месяц, и самому предпринимателю — организатору “мини-мельницы” — тоже, разумеется, хотелось бы зарабатывать не меньше.

Третье. Зарплата бухгалтера. Даже в случае самого дешевого варианта — аутсортинг, и небольшой объем работ — меньше 1 млн белорусских рублей в месяц вряд ли выйдет.

Четвертое. Еще затраты на то, что невозможно предусмотреть, — факторов риска в нашей экономике и стране более чем. В любом торговом центре предпринимателей ждут разнообразные сюрпризы. Арендную ставку очень трудно зафиксировать на год без изменений не в лучшую сторону. Похожий товар у конкурентов может оказаться плюсом только для покупателя, но такая ситуация не интересна для продавца, так как наш нееленивый покупатель в состоянии сравнить цены, даже если торговые точки находятся на разных этажах.

Один из интересных моментов, на котором нужно заострить внимание, — товарные остатки. В переводе на простой и доступный нашему пониманию язык — товарные остатки по истечении определенного срока (для Европы — от 6 месяцев до 1 года, для Беларуси, думаю, практически бесконечность) — это замороженные и обесценивающиеся деньги.

Итак, до следующего этапа насобиралось уже как минимум 13—17 млн затрат в месяц плюс те затраты, которые невозможно просчитать. Поэтому просто ответьте себе на вопрос: сколько вещей нужно продать на такой меленькой площади в месяц, чтобы хотя бы просто окупить свои затраты?

Пятое. Выбор ассортимента. Казалось бы, этап самый творческий и интересный...

История первая (*на мой взгляд, более оптимистичная для потребителя, но уже во многих случаях не выдерживающая реалий белорусского рынка*): работа по франшизе. Все просто: открываем сайт по предложениям о продаже франшиз в категории “Одежда, обувь и аксессуары” и... О, чудо, как все просто! За 15—250—350 тысяч долларов прекрасные специалисты из США, Турции, Китая и даже России продают практически готовый бизнес, а точнее — идею бизнеса (к сожалению, во многих случаях это напоминает “продажу воздуха”). Это хороший момент для потребителя — шанс приобрести действительно оригинальную вещь, а не подделку. Как правило, те, кто работает по франшизе, не скрывают, какие вещи из новой, а какие — из прошлогодней коллекции, дорожат именем и имиджем, и этим сказано многое. Цены — соответствующие.

История вторая (более реалистичная): работа с китайской, турецкой, “а-ля рынок Хмельницкий” продукцией неясного производства. Основные принципы работы — дешево, ярко, иногда даже модно, и ненадолго. Кофточка — на 1 месяц, и вперед за новой!

История третья (совсем правдивая): Невероятно большой процент продаваемой одежды в Беларуси — это сток в том или ином виде. В Европе проходит продажа текущей коллекции, потом сезонная распродажа и... практически все товарные остатки забирают сток-склады, счет идет на тысячи единиц, себестоимость единицы разная — от 2—10 до 50—100 евро за единицу, но там больше вероятность соответствия цены не только бренду, но и качеству. Бывает так, что изначально для удешевления единицы производитель просчитывает перепроизводство продукции на определенное число тысяч или десятков тысяч единиц. Как только продукция поступает на сток-склад, она готова к поставке основным потребителям в Россию, Казахстан, Украину, Беларусь, Литву, Латвию, Южную Америку и т.д. Как правило, прибавляем еще надбавку импортера, и уж потом к ней добавляем 50—500% розничной надбавки.

Большинство одежды из третьей истории продается у нас, начиная с бутиков и заканчивая магазинчиками в малых городах и селах, получается, модная одежда из Европы приходит к нам через год с момента ее производства. Что тоже не совсем верно, потому что и на Западе также существуют стоковые магазины, невостребованные вещи из которых опять-таки ввозятся и продаются на территории России, Украины, Беларуси и т.д. Равно ли здесь слово “невостребованный” слову “неактуальный”?

Итак, наконец-то одежда в Беларуси. Много ли в нашей стране людей, которые отслеживают моду и новые брендовые коллекции? Бутики и фирменные магазины часто спокойно торгуют стоком, выдавая его за новую коллекцию и многие люди носят сток и при этом могут даже и не догадываться об этом.

Нееленивый читатель прибавит и отнимет все цифры, подумает о прибыли и убытке и задаст себе парочку вопросов: кому и за что он зачастую достаточно дорого платит, когда покупает одежду, если действительно модной и актуальной ее практически нет в стране?

Почему одежда белорусского производителя, которая часто не соответствует запросам покупателей и годами реализуется в торговых центрах, стоит дороже, чем сток-одежда, которая прошла долгий путь и огромное количество посредников?

Придет ли когда-нибудь понятие *“быстрая мода”* на белорусский рынок? Стратегию быстрой моды можно выразить простой формулой: предлагать одежду на пике моды по доступной цене. За счет быстрой смены ассортимента (15—20 раз в год) экономия на складских помещениях и т.д.

На Западе понимают, что хранить одежду на складе дорого. А понимает ли это белорусский производитель?

Как понять, в каком году была модной вещь, только что приобретенная в дорогом торговом центре?

Может ли среднестатистический белорус с абсолютно среднестатистической зарплатой, которая у многих далека от планки в 500 долларов в месяц, быть модным?

За что и кому мы платим, приобретая “модную” одежду?..

Татьяна БЕРЕЗОВСКАЯ.

Об авторе

Родилась в Минске. Закончила БГПУ им.М.Танка. Работала стилистом.

ЗАПРАШЭННЕ

Мілен Фармер вязе ў Мінск 30 грузавікоў абсталявання

27 кастрычніка ў Мінску ўпершыню выступіць Мілен Фармер. Андрэй Агапаў з “Рускай акадэміі забаў”, якая арганізуе канцэрты спявачкі ў Расіі і Беларусі, распавёў падрабязнасці будучага шоу.

Шоу Мілен Фармер абяцае стаць самым маштабным у Беларусі за апошні час. Спявачка прывязе ў Мінск 30 грузавікоў абсталявання і больш за 150 чалавек тэхнічнага персаналу.

— *Мілен Фармер заўсёды бярэ самыя апошнія дасягненні ў тэхніцы і ўсё гэта ўвасабляе на сцэне*, — распавядае Агапаў, які працуе са спявачкай ужо больш за 10 гадоў. — *Шоу, якое цяпер рыхтуецца, будзе цалкам адрозніваецца ад таго, што было некалькі гадоў таму*.

Кошт квіткоў на канцэрт складае ад 660 тысяч да 2,5 мільёна беларускіх рублёў. Самыя дарагія будуць прадавацца ў найбольш блізкую да сцэны зону, дзе будзе ўсяго 500 месцаў. Дарэчы, менавіта такія квіткі зараз прадаюцца найбольш актыўна.

Аліна ВЕТРАВА.

ПА-ЗА СЦЭНАЙ

Пякотка

(Заканчэнне. Пачатак на 7-й стар.)

На незавершаную творчую працу маладога рэжысёра па выкліку прыехалі чатыры персоны, лепшыя прадстаўнікі "крытычнай эліты" на чале з доктарам філалогіі Т.Д.Арловай і галоўным рэдактарам глянцавага часопіса "Мастацтва" Л.А.Грамыка. Што ж іх пагнала, ды так тэрмінова, у далёкую дарогу? Любоў да тэатра, да акцёраў, рэжысёраў? Ці, можа, рэжысёр Сохар зрабіў нейкі цуд, мастацкае адкрыццё? Не, даражэнькія чытачы, ніякага цуда я не стварыў, а на астатнія пытанні можаце самі даць адказы-здагадкі. Скажу толькі, што кампазітар, музыкант Аляксандр Касінскі ў гэты дзень павінен быў атрымаць ганарар па афіцыйным дагаворы за арыгінальную музыку да спектакля "Недоросль". Зайшоў да дырэктара за подпісам. Тая ўзняла лямант, што грошай няма, "я — маці-адзіночка, гатова заплаціць вам сваімі, таму што запрашаць крытыкаў са сталіцы справа не танная..." А колькі бензіну спалілі, паслаўшы за імі службовы аўтамабіль? Прывезлі, уладкавалі, пачаставалі, заплацілі і адвезлі дамоў...

Вы запытаеце: а што ж яны зрабілі? А нічога асаблівага яны не зрабілі... Вылузваліся адзін перад адным у дэмагагічных разважаннях. Яны папракалі мяне за тое, што я праігнараваў іх "абмеркаванне". І, лічу, правільна зрабіў. Навошта мне марнаваць час, слухаючы пераказы фанвізінскага сюжэта? Я гэты сюжэт на памяць ведаю, не адзін месяц ў ім купаўся.

Крытыка дапамагае рэжысёру, артыстам, калі яна ідзе ад ведання жыцця, ад ведання таго прадмета, пра які ідзе размова. А калі гэта чыстая тэорыя... Я хачу звярнуцца да той жа Таццяны Дзмітрыеўны і сказаць: "Вы часцей прыязджайце да нас. Мы будзем з вамі ездзіць у халодным аўтобусе па родных вёсачках, школах, дзіцячых садках, абмяркоўваць праблемы тэатра". Такое ж запрашэнне адрасую і вам, Людміла Аляксееўна, і вам, Крысціна Рычардаўна. Мяркую, падчас такіх вандровак вы праверыце свае высновы наконт таго, што трэба памяняць галоўнага рэжысёра. Галубачкі, дзе б мы іх, рэжысёраў, набралі, калі б па кожнай вашай прапанове мянялі?..

Між тым нямала прыкладаў шчырых, добрасумленных адносін тэатральных крытыкаў з дзеячамі тэатра — рэжысёрамі, акцёрамі, сцэнографамі. Артыкулы колішніх тэатразнаўцаў У.І.Няфёда, А.В.Сабалеўскага, Г.І.Барышава, А.К.Саннікава, С.А.Пятровіча, М.А.Каладзінскага, Ю.А.Пашкіна і зараз працуючых — Р.Б.Смольскага, В.М.Ждановіч, В.М.Ярмалінскай, Т.Я.Гаробчанкі, Р.І.Баравіка, В.А.Салеева радуюць сваім прафесіяналізмам і, галоўнае, павагай і любоўю да майстроў сцэны, глыбокай зацікаўленасцю лёсам маладых рэжысёраў. Прозвішча Арловай сярод іх няма. Яе крытыка зубадрабільная, а не аналітычная. Каму яна патрэбна? Упраўленцам, фестывальным менеджарам дзеля расправы з непажаданымі?

Дарэчы, пасля першай маёй пастаноўкі на бабруйскай сцэне мне патэлефанаваў адзін з крытыкаў і адкрытым тэкстам сказаў: "Калі хочаш мець добрую рэцэнзію і становае абмеркаванне спектакля — падрыхтуй адзін мільён рублёў (тады гэта было эквівалентна 300 у.а.), нумар у гатэлі і вячэру". Я адмовіўся. На магілёўскім фестывалі "Март-Кантакт" мой спектакль размалацілі ўшчэнт. Мяркую, каментарыі тут не патрэбны. Канешне, гэта бяда, калі адсутнічае тэатразнаўчы аналіз, але ж і вялікае ліха, калі пойдзе "крытычная навала". Я яе перажыў, аднак пякотка засталася...

Але вернемся да асноўнай праблемы нашых разважанняў. Хто сёння ў тэатрах, дзе скасаваны пасады галоўных рэжысёраў, стварае рэпертуарную, мастацкую палітыку і, у рэшце рэшт, клапоціцца аб іміджы дзяржаўнага тэатра? Той жа мастацкі кіраўнік-дырэктар з рэжысёрамі-гастралёрамі з далёкіх ускраін Украіны, Малдовы, Расіі, Літвы і г.д. Прычым рэжысёры-"налётчыкі" імкнуцца прыязджаць са сваёй брыгадай — мастак, кампазітар, балетмайстар. За некалькі рэпетыцый хуценька прыстрояць сваю, некалькі разоў правераную, "форму" да нашай "гліны" — і чарговы фестывальны "шэдэўр" гатовы. А што ў асадку? Вялікія ганарары, шчодрыя "адкаты", фестывальная траскатня, феерверкі, круглыя і не круглыя сталы з "глыбокімі" і абстрактнымі разважаннямі. А чаму не? Утульна, сытна, грошы даюць — можна паразважаць, пафіласофстваваць, памарыць... Неяк літаратурны рэдактар з Тэатра імя Я.Коласа С.Дашкевіч трапна заўважыла: "Ведаць бы вытокі, адкуль ідуць тыя грашовыя патокі..." Ды не з уласных жа кішэняў фестывальных дырэктараў-менеджараў. Вядома, што з дзяржаўнага бюджэту і спонсараў па прымусе — ім тых грошай не шкада, хопіць усім і на ўсё... А запытайцеся вы ў арганізатараў гэтых "міжнародных фестываляў", чаму на іх форумах не ўдзельнічаюць спектаклі тэатраў з Мазыра, Пінска, Слоніма ці з таго ж Бабруйска? У іх даўно гатовы адказ — "не ўпісваюцца ў міжнародны фармат". Што ж там за такі ўнікальны "фармат"? Адзін-два спектаклі з Днепрадзяржынска (раённы гарадок ва Украіне), Смаленска ці Херсона і два-тры крытыкі нашай гадоўлі, якія зараз жывуць у Варшаве, Гановеры альбо ў С.-Пецярбургу. Вось і ўвесь статус... і "фармат".

А як жа мастацтва? Якая карысць і каму ад гэтых пампезных "феерверкаў", фінансавых выдаткаў? Гледачам? Акцёрам? Рэжысёрам? Вось гэта і хвалюе сапраўдных дзеячаў тэатра, вучоных-тэатразнаўцаў, якіх з вялікай неахвотай запрашаюць на гэтыя "міжнародныя" форумы. Навошта яны там, ёсць жа свае, правераныя крытыкі. Аднойчы я запытаў у вядомага прафесара, вучонага-аналітыка: "Як вы, шаноўны, аказаліся ў гэтай заказной кампаніі?" "Дык, — адказаў ён, апусціўшы вочы, — беднасць апанавала... Малыя дзеці... А тут добра плацяць..." А запытайце вы ў арганізатараў, чаму на іх фестывальных паказах адсутнічаюць акадэмічныя тэатры з Мінска? Маўчаць, бо няма што сказаць. А вось Мікалай Пінігін адказвае, што не хоча марнаваць час у гэтай "абласной прафанацыі". Галоўны рэжысёр Мазырскага драмтэатра Раман Цыркін гаворыць, што асноўная праблема — гэта няўвага да перыферыйных тэатраў наогул. *"Раней,* — адзначае мой калега, — *на кожную прэм'еру прыязджалі крытыкі, рабілі аналіз убачанага, а цяпер нават пры вылучэнні спектакляў на Нацыянальную тэатральную прэмію мы нікога так і не дачакаліся..."* Не змаглі дачакацца крытыкаў і рэжысёры з Палескага драматычнага тэатра (г.Пінск) і Слонімскага драмтэатра.

А вось да нас у Бабруйск прыехала "эксперт", былая актрыса нашага тэатра Ала Палухіна. Яе візіт рассмяшыў трупу. З насупленым выглядам паглядзела спектакль "Страцім-Лебедзь" і, не сказаўшы акцёрам ніводнага слова, моўчкі адбыла. Я ўжо каля цягніка цікаўлюся: "Якое ўражанне?" У адказ: "Якое, якое... мне нельга гаварыць" — і паехала. А ў Мінску, у часопісе Людмілы Грамыкі, згадзіла Багдановіча, назваўшы наш тэатр "Задрышчынск 1950-х гадоў мінулага стагоддзя". Вось дык крытык-эксперт, вось дык тэатральная культура!.. А яна ж яшчэ выкладчыца ў Акадэміі мастацтваў — зноў нонсенс. Так што, дарагія калегі з Гродна, Мазыра, Слоніма, Пінска ці з Гомеля, няхай беражэ вас Бог ад такіх экспертаў-крытыкаў, настаўнікаў і іх наездаў...

На маю думку, пара скасаваць і гэтыя абласныя, з пампезнай назвай "міжнародны", фестывалі. Яны даўно зжылі сябе, а зараз з'яўляюцца рассаднікам разбэшчанасці. Даваць канверты з грашыма пэўным крытыкам, членам "міжнароднага" журы, усялякім запрошаным рэжысёрам па святлу, колеры, феерыі, феерверкам і т.п. — гэта ўжо не толькі не арыгінальна, а нават і крымінальна. Вось зараз ідзе актыўная падрыхтоўка да чарговага "міжнародніка" "Март-Кантакт" у Магілёве, там будуць вялікія грошы (дзяржаўныя і спонсарскія), якіх хапіла б для васьмі тэатраў на год бязбеднага жыцця...

Лічу, што для нашай краіны дзевяць міжнародных тэатральных фестываляў — занадта! Іх павінна быць максімальна тры: "Беларуская тэатральная вясна" (накшталт Эдынбургскага) — паўнацэнны міжнародны тэатральны фестываль з усімі відамі (драматычны тэатр, опера, балет, музкамедыя, лялькі) — адзін раз у два гады, г.Мінск; "Беларускі тэатральны фестываль нацыянальнай драматургіі" — адзін раз у два гады, г.Бабруйск; "Нацыянальная прэмія" — адзін раз у два гады, г.Мінск.

Безумоўна, тэатральную справу трэба тэрмінова рэанімаваць і канструктыўна перабудоўваць. Асаблівай увагі патрабуе драматычны тэатр рэгіёнаў, ён зусім заняпаў пад ціскам дырэктараў-дзялкоў. Але не трэба нам старых догм і прапаноў з "настольнай кнігі" карпаратыўных крытыкаў, якія ўжо люляюць ідэю заснаваць гарадскія і абласныя прэміі, а потым пераможцаў намінаваць на нацыянальную. У тым "адборачным казане", на думку гэтых экспертаў і мудрагелістых крытыкаў, "зварыцца" аб'ектыўны пераможца. Мяркую, што гэта чарговая прыдумка былых "знаўцаў". А вось Міністэрству культуры разам з тэатральнымі дзеячамі і акадэмічнымі навукоўцамі варта распрацаваць праект перабудовы тэатральнай справы, абмеркаваўшы яго з прафесіяналамі — практыкамі сцэнічнага мастацтва (рэжысёрамі, акцёрамі, мастакамі-сцэнографамі). На маю думку, дзяржаўную праблему павінны вырашаць галоўным чынам дзяржаўныя органы, прафесійныя ўстановы, творцы-прафесіяналы, а не групка аматараў і камбінатараў...

У час форуму "Нацыянальная тэатральная прэмія" першы намеснік міністра культуры У.М.Карачэўскі ўсхвалявана гаварыў, што ў тэатрах сталіцы і ў рэгіёнах не хапае рэжысёраў. *"На жаль,* — адзначаў Карачэўскі, — *новыя рэжысёрскія імёны з'яўляюцца не так часта, як таго хацелася б. Ёсць цікавая моладзь, яе трэба берагчы, падтрымліваць, дапамагаць вучыцца. У часы СССР дзейнічала сістэма стажыровак, і малады чалавек мог паехаць у Маскву, Ленінград, Кіеў, Ташкент... Мы намагаемся наладзіць сістэму рэжысёрскіх стажыровак (пакуль што — у Расіі і краінах блізкага замежжа)... Таленавітых рэжысёраў станем адсочваць літаральна са студэнцкай лавы. Зараз разглядаецца пытанне аб стварэнні Цэнтра эксперыментальнай рэжысуры. Спадзяюся, дзякуючы яму, мы зможам запаліць новыя рэжысёрскія зоркі"* ("Мастацтва", №10, кастрычнік 2012 г., с.3).

Цудоўныя перспектыўныя разважанні шчырага і паважанага працаўніка (кажу гэта без іроніі). Але чамусьці згадваюцца вядомыя словы паэта: "Жаль только — жить в эту пору прекрасную уж не придется — ни мне, ни тебе". Хочацца прасіць Бога, каб дапамог новаму міністру Б.Святлову, яго калегам У.Карачэўскаму, Т.Стружэцкаму і іншым камандуючым нашага культурнага фронту здзейсніць задуманае. Але, дарагія айцы культуры, для пачатку трэба зберагчы ў Беларусі тых маладых рэжысёраў, якія ўжо ёсць, — выгадаваныя, вывучаныя і... бяспраўныя. Кінутыя на самавыжыванне. Чаму? Таму, што ўкаранілася разбуральная крытыка, калі некаторыя дырэктары, усклаўшы на сябе функцыі мастацкіх кіраўнікоў, з зайздроснай паслядоўнасцю, праўдамі і крыўдамі, пры маўклівай згодзе (бывае, што і не маўклівай) начальнікаў упраўленняў культуры абласцей выціскаюць з тэатраў непаслухмяных рэжысёраў. Яны нават падумаць не здольны, што сапраўдны рэжысёр паслухмяным быць не можа. Ды і не павінен быць! Ад такіх "продвинутых" дырэктараў-кіраўнікоў можна пачуць: "А навошта мне рэжысёр? Я магу запрасіць любога пастаноўшчыка — мітусні менш, а карысці больш..." І запрашаюць, і даюць высокія ганарары. Дык каму больш карысці? Мастацтву? Гледачам? Дзяржаве? Не, ім карысці ніякай, а вось такому дырэктару — яе хопіць з гакам...

І ўсё ж, нягледзячы ні на якія інсінуацыі, наезды, прыезды, прыніжэнні, знявагі, бясконцыя аплявухі, сцвярджаў і буду сцвярджаць: творчым гаспадаром у доме-тэатры павінен быць рэжысёр! Галоўны рэжысёр павінен выбудоўваць мастацкую палітыку і адказваць за яе. Ні эканаміст-дырэктар-менеджар, ні ўсіх узроўняў упраўленцы, ні міністры, ні іх намеснікі не здольны стварыць тэатр. Ствараюць мастацтва тэатра і самі тэатры рэжысёры з акцёрамі. Аб гэтым красамоўна сведчыць тэатральная гісторыя, асабліва савецкага тэатра, у тым ліку расійскага і беларускага. К.Станіслаўскі, У.Неміровіч-Данчанка, Ус.Меерхольд, А.Таіраў, М.Акімаў, Г.Таўстаногаў, А.Яфрэмаў, Э.Мільцініс, Ю.Любімаў, Р.Вікцюк, Э.Някрошус, К.Ірд, а ў Беларусі — Ф.Ждановіч, Е.Міровіч, К.Саннікаў, Ул.Галубок, В.Баркоўскі, Р.Таліпаў, М.Трухан, Р.Баравік, М.Пінігін — вось далёка не поўны пералік рэжысёраў-стваральнікаў тэатраў-студый, тэатраў-лабараторый, тэатраў-дамоў, тэатраў-храмаў...

Бяру на сябе смеласць сцвярджаць — без рэжысёра тэатр змярцвее. Ён жыве, развіваецца, квітнее, дзякуючы натхнёнай працы, ініцыятыве і творчаму таленту рэжысёра. І гэта разумеюць усе... Тады чаму мы так зняважліва, не па-гаспадарску ставімся да людзей гэтай прафесіі, асабліва маладых? Атрымліваецца нейкая двурушная "накладка". Калі ты ціха сядзіш, як мыш пад венікам (чытай — за кулісамі), табе ветліва гавораць: "Чаго ты там сядзіш? Устань і ідзі ў святло! Не бойся — ідзі! Дарогу маладым!" Як толькі ты выйшаў і пайшоў, а яшчэ і нешта сказаў, адразу вокліч: "Ты што робіш? Хто ты такі? Занадта дзёрзкі! Такі нам не патрэбны!.." Хіба ж гэта нармальна?!

Можа, я згусціў фарбы? Памыляюся? Хацелася б пачуць маіх маладых калег з глыбінкі. А было б карысна падыскутаваць і са сталічнымі майстрамі рэжысёрскага цэха. Я вельмі хацеў бы ведаць думку Мікалая Пінігіна аб маіх поглядах на сённяшні стан тэатральнага мастацтва. А можа, адгукнецца нехта і з маіх рэжысёраў-настаўнікаў — Б.Луцэнка, А.Гарцуеў, Р.Баравік? Мяркую, што было б цікава і карысна.

МОЗАИКА

Последний рывок

Вчера начался заключительный этап подготовки хоккейной сборной Беларуси к чемпионату мира-2013.

В подготовительный период сборная примет участие в матчах "Европейского хоккейного вызова" против команд Германии (5—6 апреля в Минске и Солигорске), Словакии (12—13 апреля в Бобруйске и Жлобине), Латвии (19—20 апреля в Риге) и международном турнире "Кубок Словакии" (25—26 апреля в Братиславе).

1 мая команда вылетит в Швецию. 77-й чемпионат мира пройдет с 3 по 19 мая в Стокгольме и Хельсинки.

В Беларуси появится платный спортивный телеканал

Председатель Белтелерадиокомпании Геннадий Давыдько на встрече с редакторами региональных СМИ в Академии управления при президенте Беларуси заявил, что летом планируется запуск спортивного телеканала "Беларусь-5".

Канал будет платным, без вливания бюджетных средств, сообщает goals.by.

Маленький прогресс большого баскетбола

Баскетбольный клуб "Цмокі-Мінск", победив "Нимбурк", гарантировал себе участие в основной сетке Лиги ВТБ-2013/14.

Минская команда добилась домашней победы — 71:63. Таким образом, минчане, добившись трех побед в 18 поединках, финишировали на предпоследней, девятой, позиции в группе "В" и избежали участия в квалификационном турнире сезона-2013/14.

— Я бы не сказал, что наши хорошо сыграли, скорее нормально, в свою оптимальную силу, — пишут болельщики на форуме. — Но — МОЛОДЦЫ! Выстояли! В этом сезоне был заметен прогресс: в Еврочеллендже впервые прошли до 1/16 финала, а в сильной Лиге ВТБ обрели ТРИ победы против одной в прошлом году. Причем одна из них — над грандом Лиги ВТБ баскетбола литовским "Жальгирисом"!

5 миллионов долларов для «Шахтера»

Начальник юридического отдела "Белкалия" Вадим Шумак озвучил размер бюджета солигорского футбольного клуба "Шахтер" на сезон-2013.

"Бюджет клуба увеличен только на процент инфляции, — заявил он. — Он составит около 5 миллионов долларов, но это с учетом строительства двух естественных полей возле базы. 70 процентов его наполнения должен обеспечить "Белкалий", 15 — дать другие спонсоры, еще 15 — заработать клуб. Но все это лишь в планах: указа пока нет", — цитирует Шумака pressball.by.

ЭКСКЛЮЗІЎ

Васіль Панкоў і яго жанчыны

*Аб жанчынах карэспандэнт "Народнай Волі" гутарыць з галоўным трэнерам беларускай жаночай хакейнай каманды "Пантэра" Васілём **ПАНКОВЫМ.***

...Трэніроўка прайшла, дзяўчаты пабеглі ў раздзявальню. Васіль Панкоў збірае свае канькі, клюшкі, і мы шыбуем у трэнерскую. Пачынае ён з успамінаў:

— Ні мама, ні бацька ў хакей мяне не адводзілі. Школу наведаў трэнер, я запісаўся ў хакейную секцыю. Затым за мной і малодшы брат пацягнуўся. Пасля быў вялікі спорт, пачалася трэнерская кар'ера...

— А дзе працавалі бацькі?

— Мама ўсё жыццё — у Мінску на заводзе, тата быў міліцыянерам. На вуліцы Бялінскага жылі. Трэніроўкі былі ў парку Горкага, таму на першым трамваі даводзілася піліць на трэніроўкі, якія пачыналіся ў 6 раніцы. Трэба ж было ў школу паспець. І так на адзін урок спазняўся.

— Дорага абыходзілася ўтрымліваць пачынаючага хакеіста?

— Не сказаў бы. Форма тады была не такой якасці, як зараз, але купляць яе не трэба было. Можна было канькі добрыя набыць, але неяк абыходзіліся.

— Хто больш займаўся вашым выхаваннем — маці ці бацька?

— Усе разам выхоўвалі. Бацька часам быў незадаволены школьнымі адзнакамі, падчас спаборніцтваў даводзілася прапускаць заняткі.

— Ці дапамагалі маці ў дзяцінстве?

— І зараз дапамагаем — купляем нешта. Вось, напрыклад, дачу для бацькоў набылі. А малымі ўборкай займаліся, раней жа нават пыласоса не было.

— У школе за хакеістамі, напэўна, бегалі дзяўчаты?

— За нашым спецкласам бегалі, нават тэлефоны дамашнія знаходзілі. Хоць, шчыра кажучы, у мяне на гэтыя амурныя гісторыі часу проста не было. Праўда, першы раз ажаніўся не так і позна — у 23 гады. Некалькі гадоў сустракаліся, потым было вяселле...

— З размахам?

— Чалавек сто прыйшло. Усю каманду мінскага "Дынама" запрасіў — 25 ігракоў плюс трэнеры. У кафэ "Зодчие" сабраліся, павесяліліся. Трэба сказаць, няпроста было назбіраць грошы на вяселле, тады ж у хакеістаў былі не такія вялікія заробкі. Але на падарунках усё і акупілася. Нават з гакам.

— У мядовы месяц з жонкай ездзілі?

— Які там адпачынак! Сезон пачынаўся, трэніроўкі...

— Напэўна, складана было маладой жонцы жыць з хакеістам, які пастаянна ў раз'ездах?

— Ведаеце, з вышыні пражытых гадоў я пачынаю ўсё больш разумець, што бачыць адзін аднаго кожны дзень — гэта таксама не вельмі добра. Трэба нейкі час і на адлегласці пабыць. Раней я гэтага нават і не заўважаў...

— Ажаніліся, пабудавалі кватэру?..

— Так, уступіў у кааператыў, нейкі стартавы ўнёсак зрабілі. З заробку рабілі рамонт, пасля ў нас з'явілася дачка Вікторыя.

— Вікторыя — гэта перамога.

— Шчыра скажу, я імя выбіраў, мне яно вельмі падабалася. У асноўным выхаваннем дачкі маці займалася, але і я не ліберальнічаў, калі мне не падабаліся некаторыя ўчынкі малой. Трэба было таксама сказаць сваё бацькоўскае слова — у кут ставіў. Але ж і шкадаваў. Падарункі з паездак прывозіў — цацкі з шакаладкамі.

— Сёння Вікторыя Панкова — вядучая баскетбалістка каманды "Бярэзіна". Даўно вырашылі, што дачка пойдзе ў вялікі спорт?

— Наогул пра гэта не думалі. Ды і займацца баскетболам Віка пайшла, калі ёй было ўжо 11 гадоў. І ніхто не прымушаў, гэта асабіста яе выбар. Па тэлевізары баскетбол глядзела, спадабалася.

— Ведаю, што з жонкай вы праз нейкі час разышліся...

— Так, зараз у мяне ўжо другая сям'я, сын. З першай жонкай пражылі больш за дзесяць гадоў, але ў жыцці здараецца ўсялякае...

— Як дачка ўспрыняла такі крок?

— Скажам так — з разуменнем. Увесь час мы з ёй падтрымлівалі сувязь, нават на адпачынак разам ездзілі. Віка прыходзіла на мае матчы, я наведваю яе выступленні, калі ёсць час.

— А ці ўзялі б дачку ў жаночую хакейную каманду?

— Што ж загадваць, калі яна ўжо для сябе абрала іншы від спорту? Але, калі б у яе з'явілася такое жаданне, то чаму б і не?

— У вас нярэдка пытаюцца: ці складана вам працаваць з жаночай камандай?

— І я заўсёды адказваю: "Не складаней, чым з мужчынамі". Больш таго, дзяўчаты больш адказныя. Скажаш — зрабілі, не забылі. Гэта не хлопцы, якім трэба па сто разоў нешта нагадваць.

— А з дыетай у некаторых ёсць праблемы? Кажуць, што для дзяўчат гэта пастаянная праблема.

— Безумоўна, доктар кожны месяц правярае вагу, нормы існуюць. Калі ў адпачынак сыходзяць, папярэджваем: не захапляйцеся салодкім. За перабор вагі нават штрафы ў камандзе прадугледжаны. Праўда, да крайніх мер пакуль не даходзіла.

— У вольны час са сваім жаночым батальёнам на нейкія мерапрыемствы ходзіце?

— Па магчымасці. Наведвалі неяк "Мінск-Арэну", на "Дынама" выбраліся...

— А на вяселлі каго-небудзь са сваіх выхаванак трэнер ужо гуляў?

— За тры гады маёй работы ў камандзе пакуль такога не было. Спартсменкі самі цудоўна разумеюць, што сямейнае жыццё можа пайсці не на карысць кар'еры. Зрэшты, кавалеры ходзяць на хакей падтрымаць сваіх дзяўчат.

— Як вы павіншавалі дзяўчат на 8 Сакавіка?

— Клуб сабраў усю каманду ў кафэ, падарылі кветкі і невялікія сувеніры. Як кажуць, пасядзелі сямейным колам.

— Што складаней за ўсё ў рабоце з жаночай камандай? Кантынгент жа спецыфічны...

— Для мяне няма розніцы, з кім працаваць. Проста для дзяўчат нагрузкі меншыя. Дарэчы, жаночы хакей у Беларусі развіваецца, ідуць наборы ў абласцях. Зараз "Пантэра" стала ўладальнікам Кубка Элітнай жаночай хакейнай лігі, усё гэта дадае папулярнасці.

— І бацькі не супраць, каб іх дачка займалася, мякка кажучы, не зусім жаночым відам спорту?

— На вяроўцы ж ніхто дзіця не цягне ў секцыю. Безумоўна, для гэтага патрэбна згода ўсіх. Так, хакей — цяжкая работа нават для мужчын, але ж вы паглядзіце, як жанчыны зараз штурмуюць мужчынскія віды спорту. Цяжкая атлетыка, барацьба, футбол, хакей... Эмансіпацыя.

— Я ўяўляю, як сябе вядуць дзяўчаты на пляцоўцы, калі пачынаецца бойка...

— Бойкі ў нас — рэдкая з'ява, хоць і такое здараецца. Вось у адным з апошніх матчаў гулялі з "Зальцбургам", і наш памочнік капітана Ева Петэрсан высвятляла адносіны з саперніцай. Першы раз за тры сезоны бачыў такое відовішча! Хвіліны дзве біліся, пакуль суддзі на расцягнулі. Праўда, пальчаткі і шлемы на здымалі. Каб пачалі яшчэ і за валасы цягаць адна адну... Але гэта хакей, у якім у крыўду сябе не варта даваць.

— А ці плачуць вашы спартсмены?

— Натуральна, гэта ж дзяўчаты. Нешта не атрымліваецца, прайгралі... Тлумачу, што слязамі тут не дапамагчы. Я, дарэчы, і крычу на іх вельмі рэдка — толькі ў выключных выпадках і на эмоцыях. Яны ж для мяне як дзеці...

Алесь СІВЫ.

ШАХМАТЫ

Из творчества читателей

В.Жукович

Белые: Kpb7, Cg1, Kf6, Kg4, п. d3 (5).

Черные: Kpd8, Ле3, Ke7, Kh6 (4).

Мат в 2 хода.

Публикуем двухходовую задачу нашего постоянного автора, белорусского поэта и шахматиста первого разряда Василия Алексеевича Жуковича. Попробуйте найти ее решение. Свои ответы присылайте по адресу: **220030, Минск, ул.Энгельса, 34а, редакция газеты "Народная Воля", "Шахматы".**

Мемориал Д.Бронштейна

В Минске прошел традиционный турнир по быстрым шахматам, посвященный памяти выдающегося гроссмейстера, вице-чемпиона мира Давида Бронштейна. В нем выступили 104 шахматиста. Среди участников были 10 гроссмейстеров и 11 международных мастеров. Соревнования проводились по швейцарской системе в 10 туров. В острейшей борьбе к финишу вместе пришли сразу пять участников. Для определения победителей судьям пришлось учитывать дополнительные критерии. В итоге победителем мемориала стал чемпион Беларуси 2013 года гроссмейстер Сергей Жигалко (Минск), набравший 8 из 10 очков. Второй приз выиграл 18-летний международный мастер Владислав Ковалев, третий — международный мастер Андрей Горовец, четвертый — гроссмейстер Алексей Александров (все из Минска), пятый — гроссмейстер Андрей Ковалев (Витебск).

В восьмерку призеров также вошли: 6.международный мастер Евгений Мочалов — 7,5, 7.гроссмейстер Евгений Подольченко — 7 очков (оба из Минска), 8.гроссмейстер Сергей Каспаров (Могилев) — 7 очков.

Среди женщин лучшими были гроссмейстер Елена Заяц — 6 очков и международный мастер Ланита Стецко — 5 очков.

Приз за лучший результат среди ветеранов выиграл гроссмейстер Виктор Купрейчик — 7 очков.

Юные чемпионы

В чемпионате Беларуси среди юношей в возрасте до 18 лет приняли участие 27 шахматистов. Турнир проводился по швейцарской системе в 9 туров. В итоге напряженной борьбы звание чемпиона завоевал минчанин, кандидат в мастера Андрей Савицкий, набравший 7,5 очка из 9 возможных. На пол-очка отстал серебряный призер кандидат в мастера Егор Филипец (Мозырь). А бронзовая награда досталась минчанину, кандидату в мастера Алексею Терзи — 6,5.

У девушек в чемпионате выступили 15 спортсменок. Убедительную победу одержала минчанка, кандидат в мастера Мария Невеселая — 7,5. На полтора очка отстали кандидат в мастера Екатерина Бейненсон (Пинск), у нее серебряная медаль, и Лина Узловатая (Брест) — бронза.

По итогам чемпионатов победители завоевали право представлять нашу страну на чемпионатах мира и Европы.

Состоялись также чемпионаты Беларуси среди юношей и девушек по быстрым шахматам и блицу. В турнире по быстрым шахматам среди юношей первенствовал Валентин Ежель (Гомель) — 6,5 из 9. Такой же итог у Егора Филипца, занявшего второе место. А бронзовым призером стал 13-летний минчанин, кандидат в мастера Михаил Никитенко — 6 очков.

У девушек чемпионкой стала витебчанка Ольга Молотилова — 6,5 из 8.

В соревнованиях по блицу у юношей победу одержал Михаил Никитенко — 7,5 из 9. У девушек первенствовала Екатерина Бейненсон — 7,5 из 8.

Адрас рэдакцыі: 220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а. Прыёмная: тэл. (017) 3286871. Тэл./факс рэкламнага аддзела: (017) 3286904, 3286906
nv@promedia.by
http://www.nv-online.info http://twitter.com/narodnaya_volya

ISSN 2071-9647

Падпісныя індэксы: 63222, 632222

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф Паўлавіч СЯРЭДЗІЧ

У сувязі з адсутнасцю магчымасці рэдакцыя матэрыялы не рэцэнзуе і не вяртае, права ўступлення ў перапіску пакідае за сабой. За інфармацыю, размешчаную ў рэкламных аб'явах, рэдакцыя не адказвае. Могуць друкавацца матэрыялы, у якіх пазіцыя аўтараў не падзяляецца газетай. Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку масавай інфармацыі №947 ад 6 студзеня 2010 г. выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Надрукавана ў друкарні дзяржаўнага прадпрыемства «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП №02330/0494179 ад 03.04.2009. Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Падпісана ў друк 25.03.2013 у 17.00. Аб'ём 4 друк. аркушы. Тыраж 27410 экз. Заказ №1032.